سرمقاله

بسم الله الرحمن الرحیم

افغان ولس جعلي ټرونو درناوي ته ژمن ندی !!

د معاصرې اوپرمخ تللې جنګې ټيکنالوجی پرځواک له بشپړې ناکامی اورسوايي وروسته امريکايې ښکېلاک لګيادی په خرګندو جعل کاريو اوبربنډو درغليو له فغان ولس اونړيوالو نه پخپل ښکاره شکست او خجالت دپردې اچولو ناکام کوښښونه کوي. څوځان دافغانستان په ټوله اوضاع پوره برلاسی اومسلط وښي.

د ې لړ کې دليندی په ۳(نومبر ۲۴)مه په پلازمېنه کابل کې ديوې محکومې لويې جرګې تر عنوان لاندې۲۵۰۰ افغانې وطن پلورونکې څېرې رابلل اوله هغوئ نه د راتلونکو لسو کلولپاره دخپل ناروا اشغال ددوام او پوځي هډو جوړولو بدې ارادې ته جعلي ملاتړ ترلاسه کول؛ دامريکا دهغه فريب کارې اوتيرايستونکې تګلارې ناوړه تسلسل دی، چې دنړی ازاد ولسونه اوخپلواک مليتونه خپلو استعمارې غوښتنو او ارادو ته څملوي.

حقيقت دادی چې امريکا دخپل ټول معاصرځواک کارولو سربيره افغانستان کې خپلو بدو اوکرکجنو موخو ته رسيدو کې د پاته راتلو وروسته دمحکومو جريانو په عنوانولو سره هڅه کوي خپل له زوال او شکست نه ډک حالت په برې بدل کړي خو روښانه ده چې د محدودو اوبې ضميره اشخاصو استخدامول او ګومارل له رواني لحاظه به دامريکا مړاوي روحيات اوپريوتی مورال لوړنکړي، بايداعتراف وکړي چې دافغان ولس شانداره ماضي په دې شاهد ده چې دغسي مردود کردارونه او محکومانه پريکړې داصيل افغان قام دازادۍ مسير نشي تغيرولی .

له ډېر محدود اوهغه غلام اقليت پرته چې دامريکا دناولي اشغال په اوږدو کې يې په چور، چپاول ،اختلاس، بد اخلاقيو او فسادو کې پريمانه ناروا شتمنۍ پيداکړي، هغوئ نه غواړي چې امريکا ظالمانه اشغال پای ته ورسي، باقي ټول ملت دامريکا له لوري اشغال غځول ،په مهمو ستراتيژکو ولايتونو کې دپوځي هډو جوړول په کلکه غندي ،هم هغو څېرو او اشخاصو ته چې دامريکا ددې بدې ارادې او ګام نه ملاتړ کوي دهېواد دارضي تماميت، ملي

ا رزښتونو او داسلامي اقدارو ددښمنانو په نظر ګوري ، دهغوئ دغه نه بښونکی جنايت اوخيانت په کلکه محکوموي .

له شک پر ته چې دغه ډول جعلي اونمايشي جر ګې او مردود ګامونه دافغانې وياړونو ، ملې افتخاراتو اوداسلامي حکمونو څخه علنې بغاوت دی ، چې ترپيړيو پيړيو به راتلونکو افغان نسلونو ته پيغور پاته وي او له امله به يې دافغان ولس استقلال او خپلواکې له ګواښونو اوننګونو سره مخ وي . او افغانستان به د جنګونو ، مرګونو او نا امنيو بل ګرداب ته وغورځوي، هم له سياسي ، پوځي او اقتصادي پلوه به افغانستان تل امريکايانو ته محتاج او دهغوئ مستعمره هېواد وي ...

ښکاره ده څنګه چې د امريکا يې پوځي هډو وجود او پائښت به ټول عمر افغانستان او افغانان ځوروي، هم داسي دافغانستا ن ګاونډيانو لپاره خواشينونکی اوځورونکی پيغام دی، دهغوئ په ازادۍ اوسالميت به ډېر منفي اغيز اوتاثير ولري ،ولې امريکا غواړي افغانستان کې دخپل دايمي پوځي موجوديت اوپه حساسو ستراتيژکو سيمو کې دخپلو پوځي هډو څخه دګاونډيانو اومنطقوي ښار لړ کې ناوړه ګټه اخستو سربيره به هغوئ له جدي ګواښونو ،ننګونواوتحميلې پريکړو منلو ته اړ کړي ، داکار به ً په ټوله سيمه اومنطقه کې يوه لويه نا امنې ا و بې ثباتې رامنځته کړې تردې چې دمنطقې هېوادونو پخپل منځې دښمنيو جنجالونو او جنګونو منتج شي

دسيمې دسياسي چارو کتونکي له دې پلوه زيات انديښمن دي، هغوئ دافغانستان په مهمو نظامې هوايې ډګرونو اونقاطاتو کې دامريکا پوځي موجوديت په مجموع کې دټولې سيمې لپاره دخطر زنګ بولي اودسيمې له ټولو هېوادو غواړي چې هغوئ ددې په ځای چې دامريکا دګټو دبقا په لار کې خپل مصالح اوصلاحيتونه قربان کړي او دامريکا له دايمي پايښت سره مرسته وکړي بايد دخپلو هېوادو ملي ارزښتونو اوملي ګټو ته اولويت ورکړي کنه امريکا هوډلري چې دافغانستان په ګډون دټولې سيمې هېوادونه له سياسي ، اقتصادي اوپوځې پلوه پخپله کلابندۍ کې بند کړي ، دهغوئ ټولې کورنۍ اوبهرنۍ چارې تر خپل استخباراتې پوښښ لاندې راولې، وربانديې دخپلې برلاسۍ اوبر تري راج کينوي.

ښه داده چې افغان ولس په ګډون دسيمې ټول هېوادونه او ولسونه دانزاکتونه او حساسيتونه پوره درک اوحس کړي، دامريکا دراتلونکو پلانونوپه خنثا کولوکې له يو بل سره دګډ د تفاهم اوهمکارۍ روحيه پياوړي اورامنځته کړي .

څرګنده ده چې دکابل لاسپوڅی رژيم نه دافغان ولس د بشپړ ملاتړ اوهمکارۍ نه برخمن دی اونه افغانان يې درښتنې زعيم اوممثل په حيث پرېکړو او ارادو ته احترام لري له دې وجې حق نلري چې دافغانانو په استازيتوب له کوم لوري سره تعاهدونه اوتړونونه لاسليک کړي، دې لړ کې دهغوئ لخوا دبهرنيو اشغالګرو اړخونو سره شوي تړونونه ، لوظنامې اوکيدونکې هوکړې له قانونې اوحقوقې اړخه هيڅ مشروعيت نلرې اونه افغان ملت داشغال ترسيوري لاندې شويو ژمنودرناوي ته ځان ژمن بولي

کابل کې د (جرګه والو) تاریخي خیانت

کابل کې د (جرګه والو) تاریخي خیانت

(بت شکن)

اشـغالګرو اوغلامـانو یـې دیـوه بـل نـه بخښـونکې خیانـت پـه توګـه دافغانـانو دمنـل شـوي تـاریخي دود او ملـي روایت سـپکاوی وکړ ،داځـل دنیـواګرو پـه لمسـونه پـردیپـالو افغـاني لاسـپوڅو دلـویې جرګـې دعظمـت او تـاریخي قـدامت دمسخې نا کامه هڅه وکړه اودکفري لښکرو دنـور لـس کلـن میشت د سمبولیک تړون باور لیک یا توثیق پاڼـه یـې دیـوه سپیڅلې نامه (لویه جرګه)تر سیورې لانـدې ،دڅـو پلـورل شـویوعناصـرو پـه جرګـه کولوسـره ومنلـه ،دانو دداسـې بـې ضمیره او یا دتور ښکیلاک له استعماري موخـو نـاخبروخلکو توثیق پاڼه یـا باورلیـک و،چې پـه لـوی لاس یـې پکـې دلـویې جرګې دپرتمینې ماضي دځلا دتتیـدو هڅـه وکـړه ،او زمـونږ داسلافو دغه کړنلاره یې داشغالګرو دنـا سـپیڅلو موخـو لپـاره وکاروله ،دلویدځ اشـغال لـه لومړیـو شـیبو راهسـیې دا څومـه فرمایشـي لویـه جرګـه ده، چې ورتـه کابـل کـې داسـتعماګرو دخیمو اوالوتکو تر سیورې لاندې تشکل ورکول کیږي او لـه بده مرغه چې نا مقدسو اهدافو ته یـې د مشـروعیت ځغاسـته کیـږي ،خـو داځـل دامریکایـانو دهمیشـني پـوځي شـتون او نظامي هډو دسند دهوکړې ! !په موخه کابل دلویې جرګې په نوم دڅوناپیژنـدل شـویواوپلورل شـویو څېـرو راغونډیـدل لـه شرم او پیغوره ډک هغه تجمع ده، چې دافغان ولس تاریخ کې ساری نه لري ،کمونستانوبه داسې جرګې راغوښتې او دروسانوداشغال دتداوم او مشروعیت هڅې به یې کولې خو کوم مـذهبي رنګ بـه یـې نـه ورکـاوه ،خوکابـل کـې پـه ۲۴ - نومبر ۲۰۱۳ – ۰۳لیندۍ ۱۳۹۲ نیټه د (۲۵۰۰)کسوافغان نما څیرو چې زیات پکښې شیعه ګان ،نا محرمـه ښځې ،دغـرب پـه درسترخوان ناست تکنوکراتان ،دشمال ستمي ،شغلیي او کمونستي عناصر اودجهادي اقـدارو نـه منحرفې صـبغت الله مجـددي غونـدې او سـیاف غونـدې پلـورل شـوي څېـرې راغوښتل او غونډول له شرمه ډکه داسې هڅه وه، چې دخپـل نوعیت له مخې بیخې بې سارې ده او دضمیرخاوندان پردوئ دلعنت او مرده باد ویلوته اړیستل شوي دي .

لویـه جرګـه دډیـرې رڼـې ماضـي اولـه ویـاړنو ډکـه سـابقه لـري ،زمـونږ بـاور دی، چـې دکـرزي یـا صـبغت الله مجددي غوندې مهار شـوي اجرتـي څیـرې بـه یـې نـه ماضـي مسخ کړای شي ،نه به یـې پـه سـپینه لمـن داغ و لګـولای شـي اونه به یې منزلت زیانمن شي ،خوهغه چې دقوس پـه دریمـه کابل کې تر سره شول، دبخښلو او هیرولو وړهم ندې ،اونه به یـې دافغـان مجاهـد ولـس راتلـونکې نسـلونه لـه یـاده وباسـي ،خلکوولیـدل چـې امریکاڅـه غوښـتل ، هماغسـې جرګـه

والووکړل او دې نا قبت اندیشوڅېرو دخپلواک اسلامي هیواد په حریت خدای ﷻمکړه دغلامۍ او تلپاتې اشغال مذبوحانه چاره راکش کړه ،او افغان مجاهد ولس یې یوې عمري جګړې او جهادي مبارزې ته ورکیویست .

دلویو جرګو تاریخي شالیدته لنډه کتنه :

مرکې او جرګې دافغانانو هغه لرغونی او سپېڅلي دود دی ،چې له ډېرو او حجرو نه واخله بیا د هېواد ترکچې پورې پالل شوی او کارول شوی دی . دتاریخ په بېلا، بېلو زماني واټنو کې دپښتنو مشرانو ، سپین ږیرو ،قومي مخورو او علماووبه تل په کور، کلي ،خاوره او ټاټوبي کې د ورپېښو شویو ستونزو او لانجو دهواري لپاره مرکې اوجرګې کولې او دسیالو خواوو ترمنځ به یې روغه اوجوړه کوله . دلرغونو اریایانو ډېر دودونه ، دحضرت عیسی مسیح علیه السلام له میلاد څخه سوونه کاله پخوا ، بېلا، بېلو پړاوونوکې افغاني ټبرونو خپل کړي دي ،چې په دې لړ کې یې مرکې او جرګې دبېلګې په توګه یادولای شو. ځینې په رواني ناروغیو اخته کسان انګېري ،چې ګنې جرګې دمغلو ، تورکانو او ساسانیانو له خوا دې هېواد ته راغلی دود او کلتور دی، حال دا،چې دلرغوني آریانا اوآریایانود دولت والۍ او حکومت والۍ دسیاسي تشکېلاتو په اړانه کې د سبها (ولسي جرګه) او دسمیتي (مشرانو جرګه) جرګو تاریخ دومره پخوانی دی ،چې مغلواکي هغه دچا خبره هډولا نه وه زېږیدلې .

افغان ولس له ډېرو لرغونو زمانو څخه دخپل ټولنیز ژوندانه په هره برخه کې د ورپېښې شوي سیاسي ، اجتماعي ، اقتصادي ،کلتوري ، مذهبي او داسې نورو... کړکیچونو دحل او هواري په موخه له کلو او بانډو څخه تر دربار او شاه پورې جرګې جوړې کړې دي . دپښتو درنې او خوږې ژبې په فلکلور او ولسي ادب کې له نن څخه په سوونه او زرګونه کاله پخوا دجرګو یادونه شوې ده ، چې داچاره په خپله د جرګې پرپښتني او افغاني اصالت او رسالت باندې دلالت کوي .

کله چې میرویس نیکه دخونړي ګرګین پر وړاندې پاڅون وکړ ، نو بیا په) ۱۷۰۹ (زېږدیز کال لویه جرګه جوړه شوه اومیرویس نیکه یې خپل مشر وټاکه . دنادر افشار تر مړینې وروسته احمدشاه ابدالي په ۱۷۴۷ زېږدیز کال دلویې جرګې له خوا دهېواد ټولواک اومشر وټاکل شو .

په ۱۸۶۵ زېږدیز کال دامیر شېرعلي خان په زمانه کې دهېواد (۲۰۰۰) تنو استازو په ګډون لویه جرګه جوړه شوه .

په ۱۹۲۴ زېږدیز کال د امان الله خان په زمانه کې لویه جرګه جوړشوه ،چې داستازو شمېر یې (۱۰۵۴) تنوته رسېدو او د(پنجدې)دبیانیولوغوښتنه یې وکړه.

۱۹۲۸ زېږدیز کال یوه بله لویه جرګه د امان الله خان په زمانه کې جوړه شوه ،چې (۱۱۰۰) تنواستازو په کې ګډون وکړ او (۱۴) نظامنامې یې تصویب کړې . دسقاوزوی له ماتې وروسته ، دمحمدنادر خان په زمانه کې لویه جرګه جوړه شوه او تر لسو ورځو اوږده شوه. ددې لویې جرګې په ترڅ کې ددولت دمامورینو دلقبونو ټاکنه ، دبیرغ رنګ ، دځینو لایحو تصویب او یو شمېر نورې پرېکړې وشوې .

په ۱۳۳۴ لېږدیز کال دوزیر محمدګل خان په پرانېستونکی وینا ، دسردار محمدداودخان دصدارت په موده او دمحمدظاهرشاه په زمانه کې لویه جرګه دپښتونستان پر موضوع جوړه شوه .

په (۱۳۴۳) لېږدیز کال د محمدظاهر شاه په زمانه کې په داسې حال کې ،چې دنوي اساسي قانون له مخې محمد داودخان استعفاء کړې وه او ډاکټر محمد یوسف دصدارت واګې په لاس کې درلود ، لویه جرګه جوړه شوه او دنوي اساسي قانون مسوده یې تصویب کړه .

کله ، چې محمد داودخان دیوې کودتا په ترڅ کې جمهوري دولت اعلان کړ ، د ده په زمانه کې هم یوه لویه

جرگه جوړه شوه . دا لويه جرگه په ۱۳۵۵ لېږديز لمريز کال ديوې علاميې په ترڅ کې اعلان شوه ،چې دمرغومي په ۱۹ مه نېټه به پيليږي او په ۳۰ مه نېټه به پای ته رسيږي . ددې لويې جرگې له خوا اساسي قانون تصويب شو او هم محمد داود خان دولسمشر په توگه وټاکل شو .

په ۱۳۶۴ لېږديزلمريز کال ،چې د ۱۹۸۵ زېږديز کال سره برابره وه ،دغويي په درېيمه نېټه په داسې حال کې ،چې دروسانو پوځونه په افغانستان کې شتون درلود ، يوه لويه جرگه دببرک کارمل له خوا جوړه شوه . نوموړې دملي واکمنۍ دټينگښت په اړه اوږدې خبرې وکړې او هم يې دروسانو او دهغوی دپوځونو دشتون په اړه څرگنده کړه : (ترهغوچې بهرنۍ لاسوهنې او تېرى بندنشي ، دشوروي اتحاد پوځونه به له موږ سره وي ...) او هم يې وويل : (معيار وطن پرستی در سويتيزم است .) (دهېواد پالنې معيار په سويتيزم کې دی (.

په (۱۳۶۵) لېږديز لمريز کال ،چې د (۱۹۸۶) زېږديز کال سره يې سمون درلود ،دکمونست نجيب له خوا، چې دکارمل نه وروسته يې دچارواکې په لاس کې وې ، يوه لويه جرگه راوغوښتل شوه .

په ۱۳۶۶ لېږديز لمريز کال، چې د (۱۹۸۷ (زېږديز کال سره برابره وه ، دکمونست نجيب له خوا يو ځل بيا لويه جرگه راوبلل شوه ،چې په هغې کې يو اساسي قانون تصويب شو .

کله ،چې برهان الدين رباني واک ته ورسېد، نو ده هم دلويې جرگې پر ځای دخپلې واکمنۍ دغځېدلو په پار ديوې شرعي اصطلاح (اهل الحل والعقد) په نوم ديوې شورا دجوړيدا هڅه وکړه ، داتش په نوم داهل الحل والعقد شورا په هرات کې جوړه شوه ، خو چې ولس شموله نه وه او نه يې شرعي بڼه درلوده، د اکثريت افغان ولس له خوا په چورلټ ډول سره رد شوه . ددغې جرگې پايلې شرموونکې او خندوونکې وې ، ځکه په دغه شوراکې يوازې څو تنو جگړه مارانو او وينه څښونکو قوماندانو گډون درلود ،چې د رباني له گوند سره يې اړوند تيا درلوده .

د ۱۳۸۱ لېږديزلمريز کال دغبرگولي په ۲۱ مه نېټه ،چې د ۲۰۰۲ زېږديز کال دجون له ۱۱ مې نېټې سره يې سمون درلود ، داشغالگرو تر سيورې لاندې دپخواني پاچا ظاهرشاه له خوا يوه فرمايشي لويه جرگه پرانېستل شوه ،چې (۹) ورځې اوږده شوه او حامد کرزی يې دمنځمهالې ادارې مشروټاکه . خو په تأسف سره چې حامد کرزي ظاهرشاه ته دملت بابا؟؟ لقب دې لويې جرگې ته واوراوه.

په ۱۳۸۲ لېږديزلمريز کال ،چې د (۲۰۰۳) زېږديز کال سره برابر و، داشغالگرو تر چتر لاندې کابل ته په اصطلاح د اساسي قانون دتصويب په موخه يوه بله لويه جرگه راوغوښتل شوه ،چې نوموړې جرگې د لينډۍ له ۲۲څخه دمرغومي تر ۱۴مې نېټې پورې دوام وکړ .يادې جرگې دافغانستان اوسنی نوی قانون په (۱۲) څپرکواو(۱۶۲) مادوکې تصويب کړ ،چې اوسمهال دکرزي په اداره کې نافذدی .

دلويو جرگودې تاريخي شاليدته که څوک ځير شي ،نو داسې جرگې زيات وخت کې ديوې برخليک ټاکونکې حالت پر وخت جوړې شوي او رغنده پريکړې يې کړي، ډيرې لږې به داسې هم پيښې شوي وي ،چې دنجيب او کرزي غونډې نا خلفو اشخاصو فرمايشې بڼه ورکړي وي او پريکړه يې دجرگو پر تاريخ ستر گوزار وي .

که ديوې خوا نه جرگه فرمايشې وه ،نو دبلې خوانه پکې دجرگه والوقومي ،مذهبي او هم داهليت او پريکړو دظرفيت تناسب او انډول په پام کې نه و، نيول شوی ،علماء چې زمونږ دټولنې دستون فقرات حيثيت لري داسې مشهورې يې نه تر سترگو کيدي ،دجهادي مقاومت لوري خو لا له لومړې وهلت نه ورسره خپل پريکون اعلان کړ ،اودا سې جرگې يې په کلکو الفاظو وغندلې، چې دمقاومت نه حضور بخپله دلويې جرگې په نوم ناسته له

خپل اصلي پرستيژنه راوغورځوله او ددې جرګې ولسي او اسلامي اعتبار ته يې کلکه ضربه ورکړه او هم يې ددې جرګې پريکړې تر جدي سوال لاندې راوستلي ،همداسې پکې دغوڅ اکثريت ولس استازې نه وو بلل شوي ،هغه چې انځورونوکې ښکاريدل يا دهزاره جات يا دکمونست خونکار دوستم پلوه ښځې يا دباور خپلولوليپاره داطرافو څو بې سواده او نالوستې دګوتوپه شمار داسې پښتانه چې آن بيچاره ګان لا دېګړې دتړلو په چل هم نه پوهيدل، بس صرف دصبغت الله مجددي خبروته به يې دهوکي هوکي !!سرونه خوځول نه نور په تحليل او ترازو پوهيدل اونه دخپلو پريکړو په عواقبو!!

خوبياهم امريکايانو ته دپوځي هډو دمشروعيت دپريکړې لپاره راغونښتل شوي ووااو دافغانستان ديوه ستراسلامي هيواد برخليک کې دپريکړې واک ورکړل شوی و((چې البته دداسې خاينانه پلانونودعملي کولو لپاره همداسې بې استعداده او بې ضميره ککرۍ دوخت ضرورت وي)) .... ،داسې مطبوعاتي راپورنه هم شته، چې آن دغرب دحلقه بګوش غلام ډاکتر سپنتا پرې خوله خوځولې ،چې امريکايانوسره دپوځي هډوسند لا واردمخه واشنګټن کې دکابل سفير(اکليل حکيمي)لخوا له خپلو امريکايي بادارانو سره لاسليک شوی او دا اوسنۍ جرګه صرف ديوه مشروعيت ورکولو لپاره راغونښتل شوي ،دايوه غولونکې هڅه ده، چې له امله يې دافغان مسلمان ولس دقهر ،بغاوت او عمومي پاڅون مخه ونيول شي که نه خبره لا ډيره مخکې خلاصه شوي اوداسې نام نهاده جرګوته نده ځنډيدلي .

باورلرو چې دافغانستان سوق الجيشي موقعيت ،مسته هوا ،اوبه ، دآسياپه زړه کې ددې خاورې ستراتيژيک اهميت اودافغانانوکلک اسلام او ديانت به هغه لاملونه وي ،چې تل يې دامريکا په څېر دنړۍ زورواکي ياغان ته قهرولي او ياپې ددوئ هوس راپارولی وي ، خوداهم يوځمکنی واقعيت دی، چې دايمان په ځواک افغان مسلمان ولس دداسې نړيوالو زورواکيوسره ډغره وهلې اوپه خپلو زړوانګريزې اوشلخې ټوپکونويې پردوئ دا ارته ځمکه تنګه کړې ده .

مشهورامپراتور(سکندررومي)چې کله دنړۍ نيونې په تکل له آموسينده راپوريوت اوډيرکلونه پس يې هم افغان ولس له بغاوته منصرف نکړای شو،نوخپل فيلوسوف استاذ(سقراط)ته چې دنړۍ نيونې مشورې به يې ترې اخستلې ،يوه ليک کې وغوښتل ،چې افغانان ترهرډول فشاراو وژنو وروسته هم زماله مخالفته نه اوړې، مشوره راکړه! چې قتل عام پکې وکړم او موجوده نسل يې ټول له نيغه تيرکړم !

(سقراط)چې دافغانستان طبعي جغرافيه مطالعه کړي اوددې خاورې طبعي ځانګړتياوې ورته څرګندې وې ،سکندر رومي ته په ځواب کې داسې وليکل :چې ترکومه ځايه چې ما ددې اقليم او خاورې مطالعه کړې ،نو راته جوته شوي ،چې دې خاوره کې چې هر نسل پيداکيږي ،نوپه خلقي او فطري لحاظ به دپرديوسلطه اوحاکميت نه مني ،نوکه ته داموجوده توکم هم ووژنې ،نوی نسل به هم ستاغوندې دخارجيانوحاکميت په وړاندې بغاوت کوي او ترپايه به يې ارام نکړای شي ،دتاريخي لاسوندونوله مخې همدې فيلسوفانه مشورې (سکندر)دې اړيست چې پوځې شاګرځ وکړی اوخپلې لښکرې ددې خاورې نه وباسي .

دافغان ولس له نظره به امريکايان هم دخپلو ماتو شويو نيکونوپه شان په برخليک اخته شي او پداسې شرميدلې ماتې به له هيواده ووځي ،چې نه به يې بيا داسې فرمايشي جرګې مخه ډب کړې اونه هم خپل مادي وسايل ،تکنالوژي او يا دپاپانو مشورې !!!

پیمان امنیتی با امریکا هیچ ارزش نه خواهد داشت

درکشوری که مثل افغانستان دوازده سال تحت اشغال امریکا قرار دارد ، اکثریت مطلق مردم ان درگیر جنگ نامتوازن با اشغالگران اند ، بمباران ، تلاشی خانه ها ، کشتار مردم بی دفاع پیرمردان ، خانمها و اطفال ازطرف همین اشغالگران ادامه داشته باشد ، هر روز تعداد شهدا به دست اشغالگران زیاتر شده میرود ، پس چیطور ممکن هست که یک کتله وابسته به اشغال و بهتر است بگویم زاده اشغال بر خیزد ، برخلاف ارشادات دینی ، نورم های بین المللی و فرهنگ افغانی با همان اشغالگران که زیاد تر از یک دهه خون مردم ما را میریزند پیمان امنیتی ببندند و آنهارا ناجی و محافظ کشور خود فکر کنند؟ بستن پیمان نظامی به نیروی اشغالگر ودشمن ، به معنی خود کشی و خود را درهلاکت انداختن است ، بلی پیمانها با کشور های جهان در عصر کنونی یکی از ضرورت های اجتماعی ، اقتصادی و رفا هر کشور دانسته میشود ، ولی اجرای پیمان ها در ذات خود تفاوت دارد ، جهت دوم پیمان نیز متفاوت است که ذیلا آنرا زیر بحث میگیریم.

مشارکت با کشور ها در امور اقتصادی ، معاملات تجاری ، بازسازی کشور ، جلب سرمایه ها و بعضی از ارزشهای انسانی، لازم و نیازمندی هر کشور در جهان کنونی است ، ولی روی اصول و پرنسیپ های قبول شدهء بشری ، عنعنات سالم کشور ، اصول دینی واعتقادی مردم کشور خود باید شریک دارای شرائطی باشد که پیامدهای پیمان در دراز مدت ذلت و شرمساری را عوض بهبود در زندگی مردم به بار نیاورد .

۱ـ کشور شریک معامله باید سابقه دشمنی با دین ،کشور و ارزشهای کشور اول نه داشته باشد .

۲ـ کشور شریک معامله باید أنقدر بالا دستی وتفوق نه داشته باشد که درصورت تخلف از مواد پیمان ازآن باز پرسی نه توان نمود .

۳ـ خصوصا در کشورهای اسلامی پیمان با کشورهای غیر اسلامی باید در امور نظامی نباشد ، به خصوص به داشتن نیروی نظامی کشور غیر اسلامی ، چون

ذبیح الله مجاهد

اینگونه پیمان ها شرعا مجاز نیست ، وسبب تفوق غیر مسلمین به مسلمین میگردد ، و ارزشهای دینی خواهی نه خوای صدمه می بیند وصریحا با نصوص شرعی در تضاد قرار میگیرد.

۴ـ محدوده پیمان باید کاملا روشن ، برملا و بدون کدام هدف غیر مجاز، ترتیب شود .

۵ـ بخاطر اجرای پیمان، کشور اول باید حمایت تمام مردم خود را روی ریفرندوم وهمه پرسی به دست آرد ، تا در صورت پیامد ناسالم پیمان، تمام مردم پاسخ گو و مسئول باشند ، چون ضرر آن را نیز همه متحمل میشوند .

اکنون روی همین پرنسیپ های سالم و لازم ، پیمان اداره کابل را با امریکا تحت برسی قرار میدهیم:

اصل اول:

شرکت در پیمان با امریکا در شرائط کنونی مجاز نیست ، چون امریکا دوازده سال است که ، به کشور ما افغانستان یورش آورده ، مردم ما را به شهادت رسانیده وهنوزهم به کشتن مردم بی دفاع ومظوم ما ادامه میدهد ، دشمنی امریکا به دین ، کشور و ارزشهای دینی ما به هرکس معلوم است ، در مدت زیادتر از یک دهه ما شاهد بسا واقعات بودیم که اصول دینی ما از طرف امریکایها مکررا زیرپا شده ، قران کریم به آتش کشیده شده ، مساجد و مدارس بمباران شده ، علماء دینی ما به شهادت رسیده اند ، به زندان انداخته شده اند و بي غزت شده اند ، حریم خانه های ما به گونه مستمر از طرف نیروهای امریکای هتک حرمت شده ،خانمهای افغانی بی عزت شدند ، تجاوز ها صورت گرفته ، مردم ملکی قصدا به شهادت رسیده اند وحتی به آتش سوختانده شده اند ، به اجساد شهداء استهزاء صورت گرفته که این تسلسل ظلم و ستم هنوز هم به شدت خود ادامه دارد که دو روز قبل بمبارد بالای جنازه درنورستان و به شهادت رسانیدن ۷ فرد ملکی ، همچنان ام شب حمله شب هنگام دربتی کوت ننگرهار وبه شهادت رسانیدن دو فرد ملکی در حالت خواب، مثالهای بسیار اشکار وزنده دشمنی امریکا به ملت و ارزشهای دینی ما محسوب میشود ، پس در این حالت چیطور ممکن است که ما امریکا را شریک معامله فکر کنیم و به آنها پیمان داشته باشیم ؟

اصل دوم:

اینکه کشور دوم یا شریک معامله باید آنقدر تفوق نه داشته باشد که درصورت تخلف نه توان به آن محاسبه کرد .

اکنون امریکا در همچو قدرت و تفوق قرار دارد ، هیچ تضمین بین المللی ، اسلامی و بشری وجود ندارد که در صورت تخلف از مواد پیمان ، میتوان امریکا را مجازات کرد ویا از آن حق ستانی نمود ، ماشاهد بودیم که در چند دهه گذشته به مراتب ، قوانین بین المللی و سازمانهای مهم جهان، از طرف آمریکا پایمال شده ، از حقوق بشر تخلف صورت گرفته، ولی هیچ نهادی نه بوده که از امریکا پرسش نماید که چرا این تخلفات را انجام میدهد ؟ ما شاهد اوال جنگ وتجاوز امریکا بر افغانستان وعراق بودیم که به زندانیان جنگی چه ظلم های وحشتناک به دست امریکای ها در زندان های گوانتانامو ، ابوغریب عراق و بگرام صورت گرفت ؟ زندانیان به گونه طاقت فرسا مجازات شدند ، حتی تحت شکنجه به شهادت رسیدند ، اعضای بدن ایشان در زندگی بریده شد ، به وسیله حیوانات دریده شدند و با خانمان تجاوز جنسی صورت گرفت ، مگر هیچ داعی حقوق انسان نه بود که از امریکا انتقاد کند ودست ظلم امریکا را کوتاه نماید ، همه به چشم روشن همه چیز را می دیدند و خاموش بودند ، این همه بخاطر نیرومندی بیرون از حد امریکا و تفوق آن بود ، سال گذشته امریکا به اداره کابل پیمان دیگری را بست که نیروهای امریکایی دیگر حق ندارند به خانه های مردم در افغانستان در شب داخل شوند و مردم را آزار و اذیت نمایند ، ولی در جریان یک سال هیچ سکتگی در حملات شب هنگام امریکایی به وجود نیامده ، هر روز ما شاهد مردم ازاری و کشت وخون هستیم که به بهانه های مختلف از طرف نیروهای امریکایی انجام میشود و مثال آنرا فوقا تذکر دادیم که امشب هم نیروهای امریکایی

بالای خانه های ملکی در بتی کوت ننگرهار حمله شب هنگام انجام داده اند و دوفرد ملکی را به شهادت رسانده اند .

اصل سوم:

ما گفتیم که کشورهای اسلامی شرعا حق نه دارند با کشورهای مقتدر غیر اسلامی وارد معامله نظامی شوند که در نتیجه آن حتی نیروه نظامی کشور غیر اسلامی در حریم کشور اسلامی حق زیست داشته باشد ، اولا حضور دراز مدت نیروهای کفری در کشور اسلامی حیثیت وابرو کشور اسلامی را زیر سوال قرار میدهد ، ثانیا موجودیت نیروهای کفری در کشور اسلامی سبب گسترش فعالیت های استخباراتی ، ضربه زدند به ارزشهای دینی و ترویج فحشاء در سرزمین اسلامی میشود ، ثالثابعضی از جرایم که در شرع اسلامی جرم پنداشته میشود ، ولی کشورهای کفری آن را جرم نه بلکی لازمه حق انسانی می دانند ، مثل زنا ، همجنس بازی ، توهین به مقدسات ، دعوت به کفر ،ترویج فرهنگ ناسالم کشورهای غربی در جوامع اسلامی که ماشاهد آن در تمام کشورهایکه با امریکا چنین پیمانی داشته اند هستیم ، زمان ارتکاب این جنایات عساکر کفری از مجازات شانه خالی خواهد کردند و انرا اصلاجرم نه خواهد شناختند ، در صورت تمام تخلفات فوق باز هم هیچ تضمین عملی یی وجود ندارد که جلو چنین فعالیت ها را در عمل بگیرد.

اصل چهارم:

محدوده پیمان امریکا به اداره کابل کاملا روشن نیست ، در ماده ها و متن پیمان صریحا گفته نه شده که امریکا بخاطر چه نیازمند این پیمان است ؟ هدف عمده و استراتیژیکی آنها از چه قرار است ؟ چرا امریکا حاضر است به اساس پیمان به اداره کابل پول گزاف به مصرف برساند ، مخالفت های مردم خود را تحمل کند و درحال که هنوز جنگ ادامه دارد زندگی عساکر خود را در مخاطره قرار دهد ؟آیا هدف قایم کردند سلطه بر منطقه نیست ؟آیا نه میخواهد نفوذ امریکا را از بامب آسیا بر تمام اسیا گسترش دهد ؟آیا هدف جلوی گیری از نزدیک شدن کشورهای منطقه با هم نیست ،که مبادا اتحاد منطقوی در آسیا به وجود بیاید و منافع نامشروع امریکا زیر سوال قرار گیرد ؟آیا حضور امریکا بخاطر آن نیست که از خانه ما تمام کشورهای نیرومند منطقه را تحت شعاع داشته باشد و پیشرفت منطقه را به چالش کشد ؟ این همه سوالها در متن پیمان با امریکا پاسخ ندارد ، که طبعا ما را با کشورهای همسایه و منطقه در بدبینی قرار میدهد و افغانستان را به نقطه کش وگیر فعالیت های ضد ونقیض استخباراتی منطقوی و امریکامبدل می سازد ، کاری که زیاتر از سه دهه عامل اصلی همه بدبختی ها در افغانستان بوده است.

اصل پنجم:

اداره کابل سعی نمود که جرگه فرمایشی را همچو جرگه های زمان نجیب دایر نماید ، که اکثریت عمده آن افراد داخل در اداره کابل هستند و منافع شخصی اینها همه با امریکا گره خورده ، پول ، کرسی ، موتر ، نام ونشان شان همه مدیون اشغال امریکا اند ، این افراد معهود هرگز نه میتوانند از تمام ملت نمایندگی کرد ، زیرا همین اکنون اکثریت مردم ما با امریکا درگیر جنگ هستند ، قربانی میدهند و زجر اشغال را میکشند ، بلی یک تعداد شاید کسانی نیز به لوی جرگه فرمایشی اداره کابل راه یافته باشند که مخالف چنین پیمانها اند ، ولی انها قبلا مقهور گردیده اند ، تعداد انها به دلیل مخالفت با پیمان امریکا جاسوسان کشورهای همسایه دانسته شده اند و تعدادی هم که باقی مانده اند رایی شان روی فورمول دیموکراسی به اساس معتبر شمردن اکثریت آرا ولو که هرگونه باشد از اعتبار ساقط خواهد شد .

پس درعموم جرگه فرمایشی کابل یکی از جرگه های شخصی چند افراد دزد ، رشوه گیر ، مفسدین اخلاقی ، مزدوران دوازده ساله امریکا و غلامان معلوم الحال است که نزد شرع مبین اسلام ، مردم غیور افغان و اصول ازاد انسانی مردود است وهیچ معنی و ارزش نه خواهد داشت.

په امنیتي تړون کې د افغانانو کومې ګټې تضمین دي ؟

شاهد غزنیوال

د کرزي او امریکا ترمنځ د امنیتي تړون په اړه د مشورتي لویې جرګې له جوړیدو سره سم خبرونو او بحثونو زور اخیستی.

یو شمیر هغه رسنۍ چې په افغانستان کې د امریکایي اشغال تر سیوري لاندې ایجاد شوې او د هغوئ په مالي مرستو تغذیه کیږي د دغه تړون په پلوي خپرونې کوي، هغه د افغانانو لپاره ضرورت او د هغوئ په ګټه تړون بولي

مونږ غواړو دلته د امریکایانو د هغو استراتیژیکو اهدافو په اړه چې دوئ یې د همدې تړون په زریعه ترلاسه کول غواړي لیږ رڼا واچوو او همدارز د هغو اقتصادي لګښتونو په اړه چې دوئ په افغانستان کې د خپل اشغال د تحکیم لپاره د مالي مرستو ترعنوان لاندې کړې او یا یې له دې وروسته کوي یو ځغلنده نظر وکړو

د امریکا مالي مرستي او دهغوئ په نظر کې نیول شوي اهداف

سپینه ماڼۍ د نړۍ له هغو هیوادونو سره چې د امریکا تر حمایت لاندې او یا دهغوئ د مرستو اړ دي د مالي مرستو ځانګړې اداره لري. دغه اداره د امریکا د نړیوالې ودې د پراخوالي أژانس United States Agency for International Development (USAID) نومیږي چې په کال ۱۹۶۱ کې د امریکې د هغه مهال ولس مشر جان کینډي لخوا تاسیس شوې او هرکال له معینو هیوادونو سره خپلې ټاکل شوې مرستې کوي.

دغه اداره که څه هم چې له تشکیلاتي اړخه یوه مستقله اداره ده خو د هغې هرډول مرستې په مستقیم ډول د امریکا د جمهوري ریاست، خارجه وزارت او کانګریس تر توجیه او لارښونې لاندې د هغو هیوادونو لپاره په پام کې نیول کیږي چې همدغه دری واړه یاد شوي مراجع له هغوئ سره د مرستې پریکړه وکړي، او دغه مرستې هم د هغو مشخصو اهدافو او پلانونو د ترسره کولو په غرض تر سره کیږي چې د امریکا د جمهوري ریاست، کانګریس او وزارت خارجه لخوا پلان شوي وي.

له افغانستان سره د امریکا پخوانۍ مرستې چې امریکایان یې له افغانانو سره مرستې بولي خو په حقیقت کې هغه د دوئ د پوځي او استخباراتي فعالیتونو د عملي کولو لګښتونه دي د همدې ادارې

(USAID) لخوا ترسره شوي او راتلونکې هغه به هم د دې امریکایي اداري د پلانونو او تګلارې مطابق تر سره کیږي.

د افغانستان د اشغال له پیل نه تراوسه پوري د امریکا لخوا هرکال د افغانستان لپاره ۱۱۰ ملیارده ډالره کلني بودیجه ټاکل شوې چې د امریکایي ځواکونو لخوا د هغوئ د پلانونو مطابق په مصرف رسیدلې.

هغه لګښتونه هم په دغو مرستو کې شمیرل کیږي کوم چې د تیرو دولسو کلونو په جریان کې د امریکایي پوځي الوتکو د الوتنې او همداراز د هغوئ د پوځي نقلیه وسائطو په تیلو او ترمیمولو کې لګیدلي.

دا خو ښکاره خبره ده چې د افغانستان په فضاکې د امریکایي الوتکو پروازونه او د هغوئ د نقلیه وسائطو حرکات ټول د افغانانو د وژلو ، د هغوئ د کورونو د ورانولو او د هغوئ د پاتې اقتصادي زیربنا د تخریبولو په غرض ترسره شوي.

مانا دا چې امریکایان زمونږ د کلیو ورانول ، زمونږ د هیواد والو شهیدانول او د هغوئ بندیانول هم په مونږ باندې د مرستو په نامه حسابوي او اوس بیا بیا دا خبره تکراروي چې که له هغوئ سره امنیتي تړون لاسلیک نشي نو هغوئ به خپلې مرستې !!! قطع کړي.

د امریکایانو لخوا چې په تیرو ۱۲ کلونو کې کومې مرستې په ملکي برخه کې شوې هم هغه د دوئ د پوځي چارواکو (پي ،آر، ټي) تر نظارت لاندې د هغوئ د پوځي پروګرامونو لپاره د زمینه سازي په خاطر ترسره شوې.

د همدغو مرستو ټوله برخه په پلاني ډول د اداري فساد ، اختلاس او نورو اجتماعي انحرافاتو د خپراوي لپاره لګیدلې او تر اوسه پوري د ټول افغانستان په سطحه دا سې بیلګه څوک نشي وړاندې کولای چې یادې مرستې دې په اهمو زیربنایي پروژو په سمه توګه مصرف شوې وي.

افغانان او س هم حتی د کابل په ښارکې دژوند اساسي اړتیاوو ته لاس رسی نه لري ، د ارګ په څو کیلو متري کې د تګ راتګ عمومي واټونه ، خراب ، د کابل ښار په ډیره برخه کې بریښنا نامنظمه ، د ځښاک اوبه او دژوند نورې اسانتیاوې ښاریانو ته نه دي برابرې ، فقر ، بیکاري او نیستي خپل اوج ته رسیدلي.

دا خو د کابل ښار وضعیت دی چې دامریکا په شمول د نړیوالې ټولنې د ۴۸ هیوادونو مالي مرستې ورته را روانې دي ، له کابل نه بهر کلیوالو سیمې په تیره جنوبي او جنوب لویدیځ ولایتونو خو د بیا رغونې او ابادي په نوم څه پیژني هم نه.

ښه نو کله چې د امریکایانو د سلګونو ملیاردونو ډالرو د ترسره شویو مرستو په صورت کې د افغانستان د پلازمینې کابل دغه حال وي ، نو په راتلونکي کې چې د امریکایانو د مرستو ټول تمرکز د همدغه امنیتي تړون له مخې یوازې په پوځي مرستو وي افغانانو ته به د هغوئ څه ګټه ورسیږي ؟

کوم نظام چې د امریکایانو په مرسته اوس ایجاد شوی او یاله دې وروسته د امریکایي انتخاباتو په ترځ کې راځي د هغه اساس په فساد ، اختلاس او بډو وضع شوی ، همدغه فاسد نظام خپله دا مریکایانو په اعتراف د نړۍ په کچه تر ټولو لومړی درجه فاسد نظام ګڼل کیږي ،تراوسه هم د امریکایانو په دستور د همدغه نظام د مافیایي شبکو لخوا له افغانستان سره په سلګونه میلیارده ترسره شوې مرستې غلا شوې له دې وروسته به هم کیږي ، ولس به تري هیڅ ګټه نشي کولای

د امنيتي تړون امنيتي زيانونه

مونږ مخکي وويل چي امريکايان اصلا په دې فکر کې نه دي چي د هغوئ په مرستو دي عام افغانان هوسا او د ښه ژوند څښتنان شي ، هغوئ چي تراوسه د مرستو په نامه له افغانانو سره څه کړي هغه په حقيقت کې د هغوئ د اشغال د ټينګښت لپاره اقتصادي لګښتونه دي چي په افغانستان کې په يو لړ داسي پروژو لګيدلي چي هغه په پوځي ، تبليغاتي او فکري لحاظ دا امريکايانو په ګټه دي اوس چي هغوئ د امنيتي تړون په لاسليکولو ټينګار کوي هم غرض يې خپل يو لړ خاص استراتيژيک اهداف دي چي هغه په هيڅ ډول د افغانانو په امنيت پوري اړه نه لري بلکې د هغوئ په وسيله د افغانانو امنيت لا تر تهديد لاندې راځي .

امريکايان غواړي د همدغه امنيتي تړون له لارې په افغانستان او سيمه کې امريکايي نفوذ ته لاره هواره کړي ، هغوئ غواړي په افغانستان کې د خپلو (۹) دائمي اډو په وسيله په افغانستان او منځنۍ آسيا کې د خپل اقتصادي او سياسي رقيب چين د نفوذ مخنيوى او د ايران د هستوي ځواک د مراکزو څارنه وکړي ، چي دغه ټول اقدامات يواځي د امريکايي مصالحو د تحقق په غرض ترسره کيږي او افغاني لوري ته يې تر محتملې ګټې يقيني تاوان ډير زيات دی ؛ ځکه په دې سره به د امريکا سيمييز مخالفين حتما په مقابل اقدام لاس پوري کوي او په نتيجه کې به افغانستان د سيالو قوتونو ترمنځ د پوځي سيالۍ ډګر ګرځي او د لسو کلونو لپاره به نورهم دلته د جګړې اور د افغانانو په سر بليږي .

ترهرنامه لاندې چي وي په افغانستان کې د امريکايانو موجوديت په دغه هيواد کې د جګړې د اور دتازه ساتلو په معنادی ؛ ځکه نه افغانان ديته تيار دي چي په خپلو اک افغانستان کې دې بهرني يرغلګر ومني او نه د افغانستان ګاونډيان په خپل ګاونډ کې داسي ځواک زغملی شي چي هغه دي د دوئ حرکات او پوځي مراکز تر څارنې لاندې ولري.

بس نو له يوې خوا به افغانان له خپل هيواد څخه د دفاع په روحيه له امريکايانو سره په جګړه وي او له بلې خوا به ګاونډيان دخپلو حريفو امريکايانو دټکولو او تخريبولو لپاره په بالمثل اقدام لاس پوري کوي او په دې سره به دجګړې لمبې نورې هم ژبغړانده کيږي او ضرربه يې تربل هرچا زيات افغانانو ته رسيږي.

امريکايان غواړي د نړۍ د ترټولو شريرو خلګو په حيث د افغانستان او د هغوئ دګاونډيانو ترمنځ د نفرت او تصادم داسي فضا ايجاد کړي چي دوئ په آساني سره وکولی شي له هغې لارې خپل نفوذ او بقاء ته زمينه مساعده کړي ، له تيرو ۲ کلونو راهيسي د افغانستان او پاکستان په ختيځو سرحدي سيمو کې مونږ د امريکايي شيطانت د دغسي تحرکاتو شاهد وه چي هغوئ يې د جګړې له پيلو لو وروسته د سيل بينانو په توګه نندار ه کوله.

خلاصه. امنيتي تړون په خپل مفهوم سره رينښتياهم يواځې په افغانستان کې دامريکايي مصالحو د تأمينولو لپاره امنيتي شرائط برابروي او د افغانانو لپاره له تباهي ، بې امني او بې ثباتي پرته بله هيڅ معنا نه لري ، په هيواد مين افغانان په هيڅ ډول د دغسي امريکايي امنيت تأمينونکی تړون منلو ته تيار نه دي او دهغه د شنډولو لپاره له امريکايانو سره د وسله وال جهاد تداوم تر ټولو غوره لار بولي.

داصول فقه او اجتهاد تاریخ

داسلامي نړۍ ثقه عالم ډاکټر محمد حمید الله رح
ژباړه شهاب منصور

لومړۍ برخه

دنن موضوع اصول فقه ده ، واقعاً دایوه داسې موضوع ده چې، وربانـدې تنها مسلمانان ویاړلی شي ، د قوانینو لړ کې دنړۍ مختلفو قومو څه نه څه زیاتونې کړي ، خو دمسلمانانو ترټولو لویه کارنامه "اصول فقه "ده !! له مسلمانانو وړاندې نړۍ کې قوانینو شتون لاره ، لیکن "داصول فقه" پشان علم دنړۍ له هیڅ هېواداوهیڅ قوم سره نه وه !! مونږ په جرئت وایو چې دقوانینو برخه کې "اصول فقه" یوه داسې ځانګړې زیاتونه ده ، چې په سبب یې د قانون ترټولو لویه نیمګړتیا پوره شو !!تاسي ټول پوهېږئ چې دنړۍ په هر قوم او هر هېواد کې شته قوانین دوه ډوله دي:

یو د نهایتې تاریکې دورې رانېولي ترننه په هرهېواد اوهر قوم کې یوډول نا لیکلي قوانین مومو!کوم چې عبارت له رسمونو اورواجو دي !دا په هر هېواد اوهرقوم کې شته دي ، لیکن مونږ یې دمصنف ،مؤلف اولیکوال په حیث څوک نه پیژنو،خو په هغوټول خلک وربانديې عمل لري !

دویم: هغه قوانین دي چې دکوم واکمن اوپاچا له لورې د تدوین وروسته نافذ کېږي !عموماً دا ډول قوانین مونږ په لیکلي بڼه مومو! په هر صورت انسان خپلو فطري اساسي غوښتنوته په پام دځان لپاره قانون جوړوي ،او بیا په هغه عمل کوي، له دې وجې قانو دهري بشري ټولنې یوه اساسي اړتیا او خصوصیت دی.

تر کومه ځایه چې دقانون لیکلو خبره ده ، غالباً ترټولو پخوانی لیکل شوی قانون چې مونږ ته رسیدلی ، هغه د"حمورابي" پاچا قانون دی ،څوک چې دعراق پاچا و، دنویو غربې څیړنو په استناد :دا هغه پاچا دی، کوم چې دابراهیم علیه‌السلام په مقابل کې په نمرود شهرت لري ، ددې راې دلیل دادی چې د دواړو زمانه یو ده ، (اتلس سوه پنځوس قبل مسیح)اوهېواد یې هم یو دی . د"حمورابي" قانون مونږ ته په لیکلي بڼه رسیدلی ، دایران "سوس" نوم ځای کې څه موده وړاندې دکندلو

پرمهال یوه توررنګه ډېره ترلاسه شوي ، پرهغه دوه شکلونه کښل شوي ، دڅېړونکو په وینا یو دحمورابي پاچادی او بل دخدای،داسي ښکارې چې حمورابي له خدای احکام اخلي ، ډېره یوې ستنې ته ورته ده ، ور باندې په میخي رسم الخط قانون کښل شوی ، غربي څېړونکو چې هغه ډېر لیک لوستی او ژباړلی دنړۍ په زیاترو لویو ژبو کې خپرې شوي ، چې دیوه پخواني لیکلي قانون په توګه یې یادونه پکار ده، خوددې معنی دانده چې هغه غوره قانون دی ، زه تاسو ته یومثال درکوم :ددغه قانون په مادو کې یوه ماده د قصاص اخستو ده ، مثلاً که زه یو څوک ووژنم ، باید زه دمرګ په سزا محکوم شم ، دې اتفاقي اصولو ته دحمورابي پاچا مشاورینو دومره ترقي ورکړي چې تر خندونکې حد یې بیولي :دهغه قانون له مخې که یو سړی دبل سړي څاروی قتل کړ ،په قصاص کې دې د قاتل څاروی هم قتل شي ، ممکن تاسي دا ومنئ! زه وایم د قاتل دڅاروي قتلولو او دهغه ضایع کولو په ځای غوره داده چې محروم سړي ته دخپل څاروي عوض ورکړي ، یعنې دڅاروي په بدل کې څاروی ! هم دا راز پکې لیکلي :که یوتن دبل تن لور قتل کړه ، قصاص کې دې د قاتل هم لور ووژل شي !! اوس دهغې خوارې څه جرم دی ووژل شي ؟ ، دانده معلومه چې سزا ولې دقاتل په ځای دهغه لور ته ورکول شي ؟له دې وجې مونږ وایو چې دقصاص دغه اصول د"حمورابي" په زمانه کې په ډېره ناپوهۍ تر افراطیت رسول شوي وو ، نن زمونږ سالم عقلونه ندي تیار چې دانصاف په نوم دغه اصول اومني ،لیکن څلورزره کاله وړاندې خلک به هم دومره پوهېدل چې د انصاف او ښه قانون دی ، دخدای له لورې راغلی ، ددې څخه علاوه نور قوانین هم مونږ ته رسیدلي دي ، مثلاً په مصر کې د "هیرو غلیفي"(hiro glyphic) کوم ډېر لیکونه مندل شوي په هغو باندې هم قوانین لیکلي ،رومي قانون هم ترلاسه شوی ، یوناني قانون هم مونږ ته رسیدلی، په دې علاوه چینایې ، اوهندوستاني قوانین هم مندل کېږي ، دامریکا دپخوانیو اوسیدونکو ریډ انډین (Red Indin) قوانین هم لاس ته راغلي ، لنډه داچې دنړۍ په هرهېواد کې قانون موندل کېږي ، خو یواځې قانون ؛!! نه د قانون علم ؛!!

قوانینو ته دحکمونو یوه ټولګه ویل کېدای شی ، چې دا وکړه او هغه مه کړه ، خو دقوانینو دعلم او اصولو نشتوالی په هرهېواد کې شته ، یعنې دابحث ،چې قانون څه ته وایي؟ ، قانون څه ډول جوړېږي؟ پکې بدلون څه ډول شونی دی ؟ څه ډول ښودل کېږ؟ که قانونکې ددوه حکمونو ترمنځ تضاد راشي ، په کوم حکم به عمل کېږي اوپه کوم نه ؟ غرض داچې دغه قانون پخپل مجردتصور سره نړۍ کې دهیڅا ،هیڅ هېواد او هیڅ قوم سره نه وه ، څو چې اسلام نه و راغلی ،داسلامي تاریخ په لومړیو دوه پیړیو کې فقهاوو نه و وړاندې کړی !څنګه چې ما وړاندې تاسو ته عرض وکړ ، په دې یواځې مسلمانان دویاړلو حق لري ، په دې معنی چې قوانین دنړۍ په هر هېواد کې وو ، خو"علم القانون" پخپل مجرد تصور چا و نه وړاندې کړی ، اصول فقه هغه علم دی ، چې اطلاق یې نه یواځې په اسلامي قانون کېږي، بلکې دنړۍ په نورو قوانینو هم کیدای شي.

ماچې داصول فقه په اړه دکومو مسائلو یادونه وکړه، قانون څه ته وایي ؟ څه ډول جوړېږي ؟ اوداسې نور... څنګه چې داپوښتنې له یوه مسلمان کیدای شي ؟ ، له رومیانو ،یونیانو او هندوانو هم کیدای شي، ستاسي په ذهن کې قانون څه مطلب لري ؟ قانون څنګه جوړېږي ؟ څوک یې جوړوي ؟ کله جوړېږي ؟پکې تغیر اوبدلون څه ډول راځي ؟ څ ډول منسوخیدای شي ؟ زیاتوني پکې څنګ راځي ؟ قانون په کوم اساس جوړېږي ؟ داپوښتنې دهر نظام له قانونه کیدای شي ؟ هو! ددې پوښتنو ځوابونه به مختلف وي ، خو هغه علم (اصول فقه) چې د پورته پوښتنو دمجردتصوراتو په اړه دی ، په لومړي ځل مسلمانانو وړاندې کړی دی او په اصول فقه یې نومولی !

دا ماته نده معلومه چې ولې یې دا نوم غوره کړی ؟ په اړه یې دا رایه لرم ، دعظیم الشان قرآن له یوه مشهور ایت اخستل شوي ، هغه ایت تاسو ټولو ته معلوم دی ﴿ مثل کلمة طیبة کشجرة طیبة اصلها ثابت وفرعها فی السماء ﴾(۱۴:۲۴)دښې خبرې مثال د ښې ونې په څېر دی ، چې دهغې ولې په زمکه کې کلکې وې ،اوښاخونه اسمان پورې خواره وي) دلته دوه خاص لفظونه راغلي "ولې" او"ښاخونه"زمونږ فقهاوو "اصول فقه" "اصل" ولې ګرځولي ،دقانوني مادي او حکمونه یې "فروع "ګرځولي ، یعنې "علم اصول اوعلم فروع " دا د اصول لفظي معنی ده ، په هر صورت اصول څو هغه مهم لومړني تصورات دي چې په اساس یې نورمادي جوړ ولی شي .

دا (فن) په لومړۍ زمانه یعنې دنبوت اوراشده خلافت په دورو کې نه و ، وروسته په دې موضوع چې کله لومړي کتابونه لیکل شوي ،ټول مسلمانو فقهاوو لیکلي ، دافن تیرې پیړۍ پورې د مسلمانانو پرته له بل هیڅ ملت سره نه و ، وروسته اروپایانو یاد کړ ، ماته یا ددې څلویښت کاله وړاندې په کال ۱۹۲۸زکې زه پوهنتون کې دحقوقو شاګرد وم، په دې مضوع یو کتاب چاپ شو، دهغه نوم (Angorah Reforms) دی ، دا په انګریزي ژبه یوه فرانسوي پروفیسر لیکلي ،هغه ته دلندن پوهنتون چاراوکو دپوهنتون سل کلنې کلیزې لمانځلغونډې ته بلنه ورکړه ، نوموړي درې لیکچرونه ورکړل دلومړي لیکچر موضوع Anjorah Reforms وه ،اتاترک مصطفی کمال پاشا چې په ترکیه کې تازه پخوانی قوانین منسوخ کړي وو ، په ځای یې نوي قوانین نافذ کړي وو ،لکه اتاترک دسویس او اټالیا قوانین په ترکیه کې پلې کړل ، اسلامي قوانین او مادې یې ردکړي اونور کوم څه چې په ترکیه کې نوي پېښ وو ،لکه دترکې خولۍ په ځای دهیټ خامخا استعمال اونور... دالیکچر تر ډېره دغو موضوعاتو ته ځانګړی و ، ځکه دا نوي موضوع وه ، په اړه یې هغه مهال غوغا اوډنډوره هم ډېره روانه وه ،ددویم مضمون عنوان Roots fo law و ، یعنې دقانون ولې ،(اصول) زه اعتراف کوم چې په لومړي ځل ددویمې مقالې په لوستو ماته پخپل ستر میراث علم راغی !! چې مسلمانانو دومره لویه کارنامه(contribution)سرته رسولې ! ولې کاؤنټ اوسټرووګ (o strorog) څوک چې دیاد کتاب مصنف دی ، وویلي :دا علم له بل هیڅ ملت سره نشته ،دا نړۍ ته دمسلمانانو ستره ورکړه ده! دغه اسلامي کارنامه(con tributio)کومه چې په دونیاوي علم باندې رڼا اچوي ، ورته "اصول فقه" ویل کېږي ، داصول فقه مفهوم له بیانولو وړاندې زه په لنډ ډول غواړم خپلې پرونۍ خبرې تکرار کړم .

داسلامي قانون پیل درسول الله (ﷺ) له نبوت وروسته شوی ، په لومړي سر کې دمکې په ځینو پخوانیو رسمونو اورواجو کې کرار ،کرار دقرآن اوحدیث له لارې د تغیر ،ترمیم او اصلاح لړۍ شروع شوه ، پخواني شرائع او تعاهدات هم په ځای پاته وو ، کله چې رسول الله (ﷺ) وفات شو ، دقانون سرچینه بنده شوه، یعنې دوحي له لارې دقانون جوړولو او تغیرولو هغه صلاحیت اوفرصت چې وه هغه پاته نشو ، مونږ اړشو چې د رسول الله (ﷺ) دخپل وفات پر مهال یې کوم څه مونږ ته پرې ایښې وو ، په هغو اکتفا وکړو ، په عامو حالاتو کې به مونږ لپاره داخبره دستونزو باعث وه ، که د قانون دودې صورت پخپله مونږ ته الله (جل جلاله) اودهغه رسول الله (ﷺ) نه وای ښودلی ،دا درسول الله (ﷺ) د ژوندوروستیو ورځو پورې اړه لري ، کله چې یمن ته یې یو تن د والي په حیث لیږه یعنې له حضرت معاذبن جبل (رضی الله عنه) رسول الله (ﷺ) وپوښتل :فبم تحکم (څنګه به حکمونه ورکوی ؟) ځواب یې ورکړ :بکتاب الله (دالله دکتاب سره موافق) رسول الله (ﷺ) وپوښتل :فان لم تجد (که ته په قرآن کې هغه مطلوبه حکم ونه مومې ، بیابه ؟) هغه ځواب ورکړ : فبسنة رسول الله (درسول الله ﷺ دسنت سره برابر به حکمونه کوم) رسو الله (ﷺ) بیا وپوښتل :فان لم تجد (که په سنت کې مطلوبه حکم ونه مومې ؟) هغه ځواب ورکړ : اجتهد برایي ولا آلو (زه به له خپلې راي سره برابر اجتها د کوم اوپه دې کې به خپل ټول توان نه سپموم) رسول الله (ﷺ) ته داځواب دومره خوښ شو چې اسمان ته یې لاس پورته کړ ، وي ویل : الله تا چې د خپل رسول (ﷺ)؛ رسول ته کوم توفیق ورکړ ، ستا رسول په هغه راضي دی !اله دې زیاته ستاینه اوتعریف به بل څه وي ؟

دغه اصل (درسول الله ﷺوینا) اسلامي قانون ته ژوند بښونکې اوپه هرځای کې په کار راځي ، دغه وجه ده چې یو بیطرفه شخص هم ویلای شي ، چې اسلامي قانون دخوارلس سوه کلو راهیسي روان دی ، په رتلونکې کې هم دحرکت ځواک لري ، که نه وای نویواځې دقرآن او حدیث دبسیا په صورت کې ممکن ځیني خلک دقرآن اوحدیث نه په استنباطولو کې حیران پاته وای چې مونږ اوس څه وکړو ؟ واقعاً داصورت پیښ و ، چې یو څېز ځینو خلکو یوشان معلومه وه او دنورو نظر بیا هغه ځای ته نه وای رسیدلی،هغه حیران پاته وای !

یو کوچنی مثال تاسوته درکوم چې هغه د امام اعظم ابوحنیفه (رحمه الله) په اړه دی ، غرض مې دهغه ذهانت ښودل نه ، بلکې تاسوته یومثال وړاندې کوم چې څنګه یو څېز ځنې خلک پیژني اوځیني نه ،: یوه ورځ یوه کور کې دمیرمنې اومیړه ترمنځ په څه خبره جنګ وشو ، شپې نا وخته اول خاوند قسم وکړ اوخپلې میرمنې ته یې وویل : دلمر راختو

څخه وړاندې که تاماسره خبري ونکړې، په ماته طلاقه یې ! میرمن یې هم زیاته ژیوره او ضدې وه هغې هم په الله (ﷻ) سوګند وکړ چې دلمر راختو وړاندې به زه له تاسره خبري ونکړم !بیا دواړه ویده شول یا نه؛ خو چوپ شول، سهار اذان وشو، دلمر راختو وخت راغی ، هغه تن لمونځ ته لاړ ،بیا مشهور فقیه ابن سیرین ته ورغی ، کیسه یې ټوله له سره هغه ته تیره کړه ،ابن سیرین وویل : وروره ! لاړشه میرمن دې په تا طلاقه شوې ... نور ګرځه مه ... هغه د نور سپیناوي لپاره په منډه ،منډه امام ابوحنیفه (رحمه الله) ته لاړ اوهغه ته یې خپله کیسه هم وکړه ، امام ابوحنیفه (رحمه الله) وویل : خیر خفه کېږه مه، طلاق ندې واقع ، هغه حیران بیرته ابن سیرین ته راغی : ستانه وروسته ابوحنیفه ته لاړم ، هغه ویل : میرمن دې نده طلاقه ؛ابن سیرن تعجب وکړ، طلاق څنګه ندې واقع ؟ سملاسي هغه سړي سره یوځای امام ابوحنیفه ته ورغی وي ویل : ابوحنیفه الله نه وډار شه ! دا څه وایې؟ په دې سړي میرمن طلاقه ده اوتا ویلي نده ! که دا هغې سره یوځای شو نوزنا کوي؛ ددې اخروي مسؤلیت په تا دی ؟ ، دخدای لپاره دا څنګه ځواب دی ؟ امام ابوحنیفه وویل : هو! زه پخپله خبره ولاړیم ! وروره ته دې کیسه بیا وکړه ، هغه سړي کیسه وکړه ما مي خپلې میرمنې ته وویل که تا ماسره ترلمر راختو خبرې ونکړې ، په ما طلاقه یې ،ځواب کې میرمنې مې وویل : په خدا ی (ﷻ) سوګند زه به تاسره دسبا لمر ختو پورې خبر ي نکوم! امام ابو حنیفه ابن سیرین ته وویل : زه پخپله رایه ولاړیم، چې طلاق ندې واقع ، ولې دې سړي دا ندې ویلي چې میر من یې ورسره کومه خبره وکړي ، کله چې هغې وویل :زه هم له تاسره خبري نه کوم په دې صور ت کې دا شرط که تا ماسره دسبا لمر ختو پورې خبري ونکړې پیښ نشو ! اوس دلته ځرګنده شوه چې یوه واقعه ده، یوه سړي یو ډول معلومه کړه لیکن دبل نظر هغه نکتې ته ندی رسیدلی .

غرض داچې داسلامي قانون دودې لړ کې که داجتهاد اجازت نه وای ،ټول خلک به اړ و چې دیوي جزي مسئلې په اړه هم صریح حکم په قران اوحدیث کې وموميي ، شونې ده چې یو وخت لوی نه لوی فقیه اومجتهد هم د کومی مسئلې په اړه څرګندحکم نه په قرآن مجید کې وموميي اونه په حدیث کې ، تاسو به لوستي وي چې یو ځل کله حضرت عمر (رضي الله عنه) دخپلې یوي فیصلې په اړه حضرت علی (رضي الله عنه) متوجه کړ ، ناڅاپه دحضرت عمر (رضي الله عنه) له خولې ووتل : "لولا علی لهلک عمر" هغه اجازت چې معاذ بن جبل (رضي الله عنه) ته شوی و ، اجتهاد کوئ ، په دې سره داجتهاد اصول په لاس راغلل اوټولې ستونزې لرې شوې .

دراشدینو خلفاوو په زمانه کې هم کله نه کله په اجتماعي تو ګه غوروفکر کیده ، خلکو خپل منځ کې بحثونه کول ، چې په دې اړه باید څه وکړای شي ؟ یوه تن به که یو نظر ورکړ بل به دهغه په نظر نیوکه وکړه چې : محترمه ! داسې نشي کیدای ، په دې کې دا نیمګړتیا ده ، داسې کول ښه دي ، په دې خپل منځي بحث سره به خلک یوې نتیجې ته ورسیدل ، په هغه زمانه کې دا کار ډېر ګټور ثابت شو ، ولې چې درسول الله (ﷺ) کړي حکمونه نه و راغونډ شوي ، بخاري ، مسلم او شپږ صحاح کتابونه نه و لیکل شوي ، بلکې دخلکو په دماغو او حافظو کې خوندي وو ، کله به یې پخپل منځ کې سلا اومشوره کوله ، په ضمن کې به یې زیات هیر شوي شیان هم په زړوشول ، رسول الله (ﷺ) یوه ورځ داسې فرمایلي و... ، په دې توګه داسلامي قانون په اړه هغه معلومات په حدیث کې و ، په راغونډولوبې دقانوني حکمونو استنباط پیل شو

په هغو علمي مرکزونو کې چېرې چې ترنسلونو پورې دفقهي دتدریس لړۍ روانه وه ، دقانون په تدوین کې لوی پرمختګ راغی ، په دې لړ کې ترټولو ممتازه مدرسه په کوفه کې وه ، هغه کې داسلامي قانون تدریس کیده ، دکوفي ښار اوس هم په عراق کې دی ، هغه اګر که اوس یو کوچنی ښاردی ، خو دهغه تاریخي اهمیت ډېرزیات دی ، ځینې ځانګړتیاوې یې په برخه دي ، زه دانه وایم چې دهغو ځانګړتیاوو په وجه امتیاز لري ، که دایو اځي تش اتفاق دی ، هغه ځانګړتیاوي دادي :په پخوا زمانه کې ددې ښار په شاوخوا کې دحیره په نوم ښار هم شتون لاره ، چې دهغه ښار کنډوالي اوس هم شته ، حیره هغه ښاردی کوم چې دجاهلیت په زمانه کې دتهذیب اوتمدن ستر مرکز ګڼل کیده ، داښار اګر که دایرانیانو په قبضه کې و ، هلته یمنې عربان راغلي او میشت وو ، په جزیره ډول عربو کې یمن ترټولو زیات ښکلی او شین وه ، ه پخوا زمانه کې دتهذیب اوتمدن زانګووه ، کله چې دهغه ځای خلک په حیره کې میشت شول ، ورسره په شاوخوا خلکو کې دیمن تهذیب اوتمدن خپور شو ، دتاریخ داحیرانوونکي واقعه ده چې دایران شهنشاه خپل ولی عهد په کوچنیوالي کې دزد کړو اوروزنې لپاره حیره ته

لیږه ، هغه پوره باور درلود، چې دعربي واکمنو په څارنه کې څوی یې
نښه روزل کېږي ،دهغه داخیال پر ځای وخوت ، هغه پاچا چې
دبهرام ګور په نوم تیر شوی ،دهغه منندوی و، دهغه (پاچا) چې
کوم انځورونه پیدا کېږي په کې هغه په بدوي لباس کې په یوه اوښ
سپور لیدل کېږي په هر صور ت حیره هغه سیمه ده چېرې چې په
پخوانه زمانه کې یو ممتازعربي دولت تیر شوی دی ، دایرانې یمنې
تمدن او اقدارو یو نوی شکل لیدل کېږي ، دا دنورو سیمونه څخه
ممتاز وه ، کله چې حضرت عمر (رضي الله عنه) په زمانه کې عراق فتح شو
هغه دخپل سیاسي فراست په وجه هلته یو پوځي مرکز جوړ کړ
عربان یې له عربو څخه ولیږل ، څو هغوئ هلته دمفتوحه سیمو دننه
په یوه سیمه کې میشت شي ، چې دپوځي پلوه اهمیت ولري ، څو
داړتیا په وخت کې مجاهدینو ته کومک ورکړي ، او داړتیا په وخت
کې سملاسي د فتنې او فساد سیمو ته دځانونو په رسولو سره دښمن
سرکوب کړئ ، حضرت عمر (رضي الله عنه) ته پخپل فراست دا هم جوته
شوه ، چې په پخوانې ښار کې دمسلمانانو میشت کول مناسب ندي ،
اوسنی ځای یې غوره کړه البته ښار یې غوره نکړ دې لپاره یې حکم
وکړ چې دښار په اطرافو کې دې نوی ښار ودان شي ، په دې نوي
ښار کې به اجنبي خلک نه وي ، دهغوئ په سیمو کې به عربان نه
اوسي ، داښار به یوائځي دمسلمانانو لپاره وي ، دې ښار ته چې حضرت
عمر (رضي الله عنه) کوم نوي مهاجرین ولیږل په هغوئ کې لوی شمېر
یمنیان وو ، په دې سره دیمنیانو یو لوی سیلاب راغی او هلته
میشت شول ، خو یوائځي یمنې نه بلکې اته پنځوس هغه صحابه هم
راغلل میشت شول کوم چې په بدر جنګ کې له رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره
ملګري وو ، غرض دا چې په ټوله معنی نوي ودان اسلامي ښار کې
دمسلمانانو یو ه لویه ډله خلک میشت شول په دې تو ګه له پخوانیو
دودونو سره نوي دودونه یوځای شول هر کله چې په زرګونو مسلمانان
میشت شول نوښکاره ده چې هلته مسلمانانو ته داسلامي زدکړو اړتیا
هم وه ، ددې لپاره حضرت عمر (رضي الله عنه) په جامع مسجد ته چې دوالي
دکور جز و، یولوی عالم صحابي ور ولیږه ، دا عبد الله بن مسعود
(رضي الله عنه) و، دنوموړي دتقرر په فرمان کې حضرت عمر (رضي الله عنه) ولیکل
:دکوفي خلکو ! تاسو ته مې په ځان ترجیح درکړه ، او ایثار کوم چې
داسي شخص تاسو ته درلیږم چې ور ته زه خپله زیات ضرورت لرم ،
درسول الله (صلی الله علیه وسلم) ډېر محترم صحابي عبد الله بن مسعود رضي الله عنه دمعلم
په حیث تاسو ته درځي ، له هغه استفاده وکړئ غفلت مه کوئ

عبد الله (رضي الله عنه) فطرتاً دقانون لورته مایل و، په کوفه کې
میشت شو ، خپلو شاګردانو ته یې دفقهي ښوونه کوله، په نوموړي
کې دقانون نکته پوهنې او استدلال ځانګړي ملکه وه ، دهغه دوفات
وروسته دهغه شاګر د علقمه النخعي بیا دهغه شاګر د ابراهیم نخعي ،
بیا دهغه وروسته حما بن ابي سلیمان ، بیا دهغه وروسته امام ابو
حنیفه هلته دفقهي تدریس لړۍ روانه وساتله

امام ابوحنیفه (رحمه الله) دهجرت په ۸۰ کال زیږیدلی و او
په ۱۵۰ کال وفات شوی ، عباسي خلافت دهجرت په ۱۳۲ کال جوړ شو
، یعنې دبنو امیه ووپه وروستي او دعباسیانو ددوري لومړي وختو نه
د امام ابوحنیفه دستر ګو په وړاندې تیر دي اودلته داما ابو حنیفه
(رحمه الله) ددویم یاد اړتیا په دې پېښه شوه چې دهغه په تالیفاتو کې
یو تالیف "کتاب الرائی" دی څنګه چې تاسو ته معلومه ده چې که په
قرآن او حدیث کې کوم حکم صراحتاً ونه موندل شي نو داجتهاد کولو
اړتیا راځي ، اجتهاد دراې په زریعه کېږي ، ځکه دمعاذبن جبل
(رضي الله عنه) الفاظ دا و "اجتهد برائي" (یعنې زه به پخپله رایه اجتهاد کوم
) په دې اړه امام ابوحنیفه (رحمه الله) کتاب الرئی ولیکه یعنې سرې رایه
څنګه ورکړي په مسایلو کې څه ډول رایه استعمال کړي ، له بده
مرغه داکتاب ترمونږ ندی رسیدلی ، غالباً کله چې هلاکو په بغداد
یرغل وکړ ، اوهلته په لکونو کتابو نه یې ددجلې سیند ته وغورځول ،
ممکن ددې کتاب ګڼې نسخې هم ضایع شوي وي ، زه په دې بحث نه
کوم چې په هغه کتاب کې څه و؟ یوائځې دومره وایم چې هغه ډېر
پخوانی کتاب دی ، کوم ته چې زمونږ استادان اشاره کوي یعنې
داصول فقه په موضوع ترټولو لومړی کتاب دی

نوربیا

د شهید حافظ بدرالدین حقاني

عبدالرؤف حکمت

د شهید حافظ بدرالدین حقاني ژوند او کارنامو ته کتنه

زمونږ ویاړلي تاریخ له پیړیو راهیسې په هرپړاو کې همیشه خورا ویاړلي شخصیتونه درلودلي ، ددغو شخصیتونو او د تاریخ دتلپاتې ځیرو له جملې که ځینو په علم ، تصوف ، تصنیف ، فرهنګ ، اجتماعي خدمت یا نورو برخو کې ستر کردارونه ترسره کړي ، مګر ډیر بیا داسې دي چې دجهاد دلارې سرسپارلي اتلان او دهمدې برحقې لارې ګلګون کفن شهیدان دي ، چې تراوسه یې وروستي نسلونه په نوم او کردار افتخار کوي.

موږ لکه څرنګه چې په تیر تاریخ کې د ویاړلو شخصیاتو غوندې ویاړلې کورنۍ هم درلودې ، او سنۍ جهادي دوران مو هم له دې افتخاره بې برخې نه دی ، زمونږ دهیواد په لراوبر کې ډیرې داسې جهادي کورنۍ شته ، چې ټول ځوانان یې دجهاد ، دین ساتنې او شهادت پالنې په روحیه روزل شوي ، او خپل ټول ژوند یې دالهي دین خدمت ته وقف کړی وي.

دداسې سترو ویاړمنو متدینو او جهادپالو کورنیو له جملې یوه هم دافغانستان په جنوب ختیځ زون پکتیا کې دستر مجاهد او دوو امپراطوریو دماتوونکي مولوي جلال الدین حقاني کورنۍ ده.

موږ که ددې مجاهدې او شهادت پالې کورنۍ پرونۍ او نننۍ تاریخ راوسپړو ، نو ددوی جهادي کارنامو او شهادتونو ته په پام سره دلوی شاعر خوشحال خټک ددې بیت نغد مصداق به راته ښکاره شي چې وایي:

لوی واړه مې شهیدان ګور ته تللي

پُشت په پُشت مې دا هنر دی آل په آل

هو کې ، حقاني کورنۍ دافغان ملت یوه له هغو کورنیو څخه ده ، چې دشهادتونو مینار یې خورا دنګ او اسمانځک دی ، ددې کورنۍ په اعضاءوو لکه څرنګه چې دشرقي زبرځواک وسلو ججوري تش کړل ، همداسې یې دغربي زبرځواک یرغل ته هم سینه سپرو کړځوله او ګڼ شمیر شهیدان یې ورکړل ، راځئ دلته دهمدې غازي او شهیدې کورنۍ دیو رژیدلي ګل (حافظ بدرالدین حقاني) دژوند او کارنامو ننداره وکړو

، ترخو مو د شهادت په روح پالو خاطرو خپل خواطر سیراب کړي وي.

شهید بدرالدین حقاني

هغه مهال چې افغانستان د روسي ښکیلاک تر یرغل لاندې وو ،او په وړاندې یې د افغان اولس ویاړمنه مبارزه روانه وو ، هغه مهال چې د افغانستان د جنوب ختیځ غرونه او ځنګلونه د شوروي عسکرو په هډیرو بدلیدونکي وو ، هغه مهال چې د پکتیا ، پکتیکا او خوست په غرونو او درو کې د جلال الدین حقاني په نوم یوه غرنې افغان د شوروي امپراطورۍ ځلوینستم لښکر په لومړي ځل د شکست له کوابښ سره مخ کړی وو ، او د اسلامي نړۍ په سطحه یې د (جلال الدین حقاني ، قائد المیداني ، امام شامل ثاني) لقبونه ګټلي وو ، د جهاد په همدې توده مرحله کې د ۱۴۰۲ هـ ق د رمضان المبارک د میاشتې په لومړنۍ ورځ د جهاد د همدې ستر قائد په کور کې چې د غه وخت یې د شمالي وزیرستان په میرانشاه کې د هجرت ژوند تیراوو یو هلک وزیږېد ، چې نوم یې ورباندې (بدرالدین) کیښود .

بدرالدین د خپل مجاهد او مبارز پلار جلال الدین حقاني په غیږ کې رالوی شو ، د ژوند کولو لومړني اداب ، اخلاق او عقائد ورته خپل پلار وښودل ، ډیر کوچنی وو ، چې په میرانشاه کې د حقاني صاحب د ستري مدرسې منبع العلوم د انجمن القرآن په څانګه کې داخل شو ، او ورسره یې د عصري علومو ښوونځی لوستل هم پیل کړل ، نوموړي ښوونځی تر شپږم ټولګي ولوست ، چې ورسره یې د قرانکریم حفظ هم کاوو ، د بدرالدین عمر یوازې لس کاله وو ، چې د قرانکریم حفظ یې سرته ورساوو ، او د کلام الله المجید د یادولو په ویاړ یې د فضیلت پګړۍ تر سر کړه .

دیني زده کړې

بدرالدین حقاني د قرانکریم د حفظ له سرته رسولو وروسته د دیني علومو په حصول پیل وکړ ، چې په دې لړ کې یې د میرانشا په جامعه منبع العلوم ، د پښتونخوا د صوابۍ په مدرسه تعلیم القرآن ، د چارسدې مدرسه تعلیم الاسلام او نورو مختلفو مدارسو کې د دیني علومو زده کړې ته دوام ورکړ ، د غه راز یې د اسلامي امارت د واکمنۍ په مهال په کابل کې په خصوصي ډول له خپل والد صاحب څخه ځینې کتابونه ولوستل تر دې چې د علم سفر یې د وړې دورې (موقوف علیه) درجې تر بشپړلو ورساوو .

د بدرالدین حقاني په اړه ویل کیږي چې نوموړی د حقاني صاحب په کورنۍ کې د ځانګړي علمي استعداد او قوي خاوند وو ، له همدې امله وو ، چې مشر حقاني صاحب همیشه کوښښ کاوو چې نوموړی تر پایه دیني علوم ولولي او د یوه دیني عالم په صفت د ټولنې خدمت وکړي.

حقاني صاحب لکه څنګه چې په حضر کې نوموړی علم ته تشویقاوو د سفر په مهال به یې هم په نوموړي تاکید کاوو چې په پوره مواظبت سره درسونه ووایي.

حقاني صاحب به ده ته همیشه ویل چې (زما په کورنۍ کې به له ما څخه وروسته د دیني علم ډیوه ته بله ساتې ، زما ستره کتابخانه به تاته پاته کیږي او ته به یې پالنه کوې ، زما مدرسه به ته فعاله ساتې او ته به یې خدمت کوې)

خو دا زموږ په اسلامي هیواد افغانستان د امریکایي ښکیلاک یرغل وو ، چې د ډیرو نورو غوندې یې د بدرالدین حقاني علمي سفر هم ټکنی کړ ، جهادي ضرورت نوموړی له دیني زده کړو راوګرځاوو ، او د جهاد د عاجل ضرورت له امله یې دیني زده کړې نیمګړې پاته شوې.

د امریکا په خلاف جهاد

هغه مهال چې امریکايي زبرځواک زموږ په ګران هیواد افغانستان باندې یرغل وکړ، حافظ بدرالدین حقاني نوی دځوانۍ مرحلې ته رسیدلی وو، څرنګه چې نوموړي له جهادي خاندان سره تړاو درلود، او دخپل پلار لخوا په جهادي روحیه روزل شوی وو، نوځکه یې دژوند نور مصروفیتونه پرېښودل او د جهاد په سرشاره مینه یې دحق او حقانیت سنګر ته ودانګل.

حافظ بدرالدین په لومړیو کې دیوه عادي مجاهد په صفت دپکتیا، پکتیکا او خوست په جنګي محاذونو کې ددښمن په خلاف جهادي فعالیت ته دوام ورکړ، لکه څرنګه چې ستر مجاهد مولوي جلال الدین حقاني دتیر جهاد دهغو قومندانانو او مشرانو له جملې ګڼل کیږي چې خپله یې دجګړې په ډګر کې ونډه درلوده، دبدرالدین په شمول دنوموړي زامن هم په خپله دنورو مجاهدینو سره یوځای دامریکايي یرغلګرو مقابلې ته وړاندې شول او په دښمن یې بریدونه پیل کړل.

د چریکي جګړې په لیکو کې له څه مهال خدمت وروسته بدرالدین حقاني ته داستشهادي عملیاتو دیوه کنډک مشري وسپارل شوه، چې د شهادت ترنیتې یې همدغه وظیفه په پوره امانت داری، بریالیتوب او استقامت سره سرته ورسوله، دځانګړو فدايي بریدونو په انسجام سربیره نوموړي دجنوب ختیځ زون دتنظیمه ریاست دمرستیال او دخوست ولایت دنظامي مرستیال په حیث هم دندې اجراء کړې دي دغه راز یې ګڼ نور جهادي خدمات او مسؤلیتونه هم سرته رسولي دي.

کفر لړزوونکي فدايي بریدونه

بدرالدین حقاني داسلامي امارت په لیکو کې یو له هغو مبتکرو، مدبرو او فعالو نظامي څیرو څخه ګڼل کیږي، چې په تیر دوولس کلن جهاد کې یې دخپلو دقیقو او رسا بریدونو په توسط دښمن ته بیا بیا درانه تلفات اړولي او دښمن یې مکررا په ځان پورې حیران کړی دی.

دبدرالدین حقاني په ابتکار په کابل، بګرام، پکتیا، خوست، پکتیکا، میدان وردګ او دهیواد په نورو مختلفو سیمو کې په امریکايي حساسو اهدافو ترسره شوي بریدونه او په وړاندې یې ددښمن اعترافات او دشکست شواهد هغه څه دي چې زموږ لوړه ادعاء تائیدوي.

دشهید بدرالدین لخوا طرح شوي او دسرسپارلو فدایانو په توسط ترسره شوي همدا هدفمند بریدونه وو، چې دښمن یې څو ځله له سختو تلفاتو سره مخامخ کړ او سخته رسوايي یې ورواړوله، له همدې امله دښمن دحقاني صاحب دملګرو په خلاف ځانګړي تبلیغات پیل کړل، او هڅه یې وکړه چې دحقاني صاحب ملګري له اسلامي امارت څخه یوه جلا ډله وښیي، خو ددښمن دغه تبلیغات هم داسلامي امارت لخوا په مستنده توګه رد کړای شول.

حافظ بدرالدین حقاني دخپل مسؤلیت په مهال په دښمن **۷۵** مختلف النوع استشهادي بریدونه ترسره کړل، چې دبګرام، کابل او خوست دعملیاتو غوندې ځینې عملیات یې خورا ستر او خبر جوړوونکي وو.

په دې عملیاتو کې په خوست کې دصحراباغ په امریکايي مرکزلوی عملیات، دخوست ولایت په مقام عملیات، ددومندو په ولسوالۍ برید دصبریو په امریکايي اډه برید، دغه راز دبګرام په هوايي ډګرلوی برید، په انترکانتیننټل هوټل برید او په پلازمینې کابل کې په ځینو نورو اهدافو لوی عملیات هغه څه وو، چې دښمن ته په کې ملاماتوونکي ځاني او مالي زیانونه واوښتل.

شهادت یې

بدرالدین حقاني چې پرغلګرو امریکایانو دخپل دښمن په نامه پیژاند له ډیره وخته دامریکایي غاصبانو تراهداف لاندې او له همدې امله یې نوم ددوی په تورلست کې شامل کړای شوی وو ، ترڅو بالاخره ددښمن له مکررو هڅو وروسته دبې پیلوټه طیارې په یوه برید کې له څو تنو فدایي مجاهدینو سره یوځای دشهادت لوړ مقام ته ورسید .

انا لله وانا الیه راجعون

داسلامي امارت رهبري شورا د بدرالدین حقاني دشهادت په مناسبت په نشر کړې اعلامیه کې وویل (دافغانستان اسلامي امارت دحافظ القران بدرالدین حقاني دشهادت مبارکي دنوموړي محترم والد(نومیالي جهادي اوعلمي شخصیت مولوي جلال الدین حقاني صاحب حفظه الله) ددوی کورنۍ ،ملګرو اودوستانو ته وړاندي کوي.

شهید بدرالدین (رح) دصلیبي یرغلګرو پرضدروان جهاد کې یو نه هیریدونکی مبارز او اتل مجاهد وو چې دحق ددفاع په سنګر کې یې تاریخي خدمتونه ترسره کړي الله رب العزت دي دنوموړي جهادي خدمتونه قبول کړي او الله تعالی دي ورته لوړي درجې اوپه جنت الفردوس کې عالي مقامات ورپه برخه کړي.

اسلامي امارت دشهید بدرالدین غوندي ځوانانو په خدمت او ایثار ویاړي چې ځوانۍ یې دالله عزوجل ددین خدمت ته وقف کړې اوداسلام اوهیواد دغلیمانو په وړاندي یې دجهاد ډګرغوره کړی وي ،الله تعالی دي ددوی دخدمتونو او پاکو وینو په برکت مسلمانانو ته بری او کفارو ته ذلت او شکست ور په برخه کړي.امین یا رب العالمین)

دبدرالدین حقاني دشخصیت ځانګړنې

په ډاډ سره ویلی شو چې حافظ بدرالدین حقاني دروان جهاد یوه کمساري هستي وه ، چې په شهادت سره یې دوستان غمجن او دښمنان د څو شیبو لپاره خوښ شول ، دنوموړي دشهادت په اړه بیلابیل غبرګونونه او نظرونه څرګند شول ، په لاندې څو کرښو کې دنوموړي دشخصیت په اړه د څو تنو نظریات ولولو .

خلیفه صاحب سراج الدین حقاني وایي: دشهادت په مهال دحافظ بدرالدین وجود دامریکایي توغندي دلګیدو له امله ذره ذره شوی وو ، خو یوازې سینه یې سالمه پاته وو ، چې مجاهدینو له سینې څخه وپیژاند ، چې داده دکرامت او دقران کریم داعجاز ښنه وه ، ځکه دده په سینه کې قرانکریم محفوظ وو چې الله تعالی یې له ټول وجود څخه سینه سالمه پاته کړې وه .

دخوست ولایت نظامي مسؤل مولوي محمدجان دنوموړي په اړه وایي: حافظ بدرالدین په خبرو او تعبیر باندې حاکم سړی وو ، چې همیشه یې په مجالسو کې دګډونوالو توجه جلبوله ، نوموړي صبر او حوصله درلوده او په سړه سینه یې دخلکو مشورې او وړاندیزونه اوریدل ، حافظ صاحب ته الله تعالی ډیر څه ورکړي وو ، ښه اخلاق ، خاکساري ، تواضع ، تقوا ، ایثار ، دملګرو سره ښه تعامل او خوشطبعي دحافظ صاحب امتیازي صفات وو .

نوموړی ددښمن په لیکو کې دنفوذ لوړ استعداد درلود ، او ددښمن په لیکو کې دننه یې خلکو ته جهادي روحیه ورکړه ، هغوی یې استخدام کړل او په دښمن یې له دننه څخه کاري بریدونه وکړل ، دحافظ بدرالدین په استعداد او جهادي فعالیت باندې حتی دښمن اعتراف لري او انکار ترې نه شي کولای.

په حافظ صاحب کې داطاعت ماده هم خورا قوي وه ، او په ډیر دقت یې داسلامي امارت درهبرۍ

اوامر منل او تطبیقول ، نوموړي خپل ملګري هم په داسې روحیه روزلي وو چې اسلامي امارت ته يې پوره وفاداري درلوده.

دپکتیکا ولایت پخوانی نظامي مسؤل مولوي محمد سنګین فاتح وایي: حافظ بدرالدین یوه تکړه جنګي ستراتیژیست وو ، ځکه په تیر څو کلن جهاد کې موږ ولید چې دټولې نړۍ پرمختللي پوځونه له باتجربه جنرالانو سره زموږ هیواد ته راغلل ، دخپلې دفاع لپاره یې مصئون مراکز جوړ کړل ، مګر حافظ بدرالدین په خپلو بریالیو تاکتیکونو سره وتوانید چې ددښمن دفاعي کمربندونه مات کړي او ددښمن په زړه باندې بریدونه ترسره کړي ، نوموړي په داسې ځایونو بریدونه ترسره کړل چې تصور یې نه کیده.

داسلامي امارت درسمي ویب سایټ الاماره ویب پاڼې خبریال حبیب مجاهد دحافظ بدرالدین په اړه وایي: حافظ بدرالدین یو ویښ ، بادرکه او دجهادي بریاوو په مطبوعاتي اهمیت پوه شخصیت وو ، نوموړي لکه څومره چې نظامي عملیات په دقت تطبیقول همدومره له عملیاتو وروسته دهغه مطبوعاتي انعکاس ته هم متوجه وو ، نوموړي به دپیل شویو عملیاتو په اړه په ډیر دقت او سرعت سره داسلامي امارت ویندویانو او نشراتي اداري ته معلومات ورکول ، او ددقیقو معلوماتو دراټولولو کار یې په ډیر دقت ترسره کاوو ، نوموړي دجهادي عملیاتو ژوندۍ صحنې عکاسي کولې ترڅو په مستنده توګه لیدونکو ته وړاندې شي ، دنوموړي همدا ځانګړنه وه چې په ترسره شویو جهادي عملیاتو یې دنظامي ډګر غوندې په مطبوعاتي ډګر کې هم نتیجه ترلاسه کیدله.

دبدرالدین حقاني له شهادت وروسته امریکایي مطبوعاتو نوموړی دامریکا دیوه خطرناک دښمن په توګه یاد کړ په دې لړ کې د THE LONG WAR ژورنال په نامه یوې امریکایي نشریې ولیکل (امریکایي څاګرو طیارو دبدرالدین حقاني په نامه دطالبانو یو مهم قومندان وواژه ، بدرالدین حقاني په افغانستان کې په امریکایانو ترټولو ستر او خونړي بریدونه ترسره کړي وو ، دامریکا مهمې ورځپاڼې واشنګټن پوسټ دشهید بدرالدین حقاني په شهادت دتبصرې په لړ کې ولیکل چې نوموړی په افغانستان کې دامریکا دبریالیتوب په وړاندې یو لوی خنډ وو ، چې په تیرو څو کلونو کې یې په امریکایانو پرلپسې خونړي بریدونه ترسره کړي وو)

عرب وایي (والفضل ما شهدت به الاعداء) داچې امریکایي فرعوني چارواکي دخپل کبر او غرور په اوج کې اعتراف کوي چې بدرالدین حقاني ددوی په وړاندې یو لوی ګواښ او خطرناک دښمن وو ، له دې څخه دنوموړي جهادي حیثیت ښه معلومیدلای شي.

بدرالدین حقاني یو له هغه مجاهدینو څخه وو چې له شهادت وروسته یې له امریکایي کفارو څخه خپل انتقام واخیست ، ځکه نوموړي تر شهادت وړاندې دکابل په اریانا هوټل کې د CIA په مرکزي دفتر دبرید لپاره تیاري بشپړه کړې وه ، چې دنوموړي له شهادت وروسته په ډیره کامیابي دغه حمله ترسره شوه ، او ددښمن استخباراتي چارواکو ته په کې درونده زیان واوښت.

الله تعالی دې دحافظ بدرالدین حقاني شهادت قبول کړي او دالله تعالی دې یې لاره ښیرازه ولري.

آمین یارب العلمین

د هرات ولایت له جهادي مسؤل سره مرکه

هرات ولایت دافغانستان په لویدیځ کې موقعیت لري ، چې شمال ته یې ګاونډی هیواد ترکمنستان ، لویدیځ ته یې ګاونډی ایران جنوب ته یې فراه او ختیځ ته یې غور او بادغیس ولایات پراته دي .

دهرات ولایت مساحت ۵۴۷۷۸ مربع کیلومتره او نفوس یې دوروستیو شمیرنو له مخې تر یونیم ملیون زیات اټکل شوی دی .

هرات ولایت چې دافغانستان له سترو ولایاتو څخه دی ، په مرکز سربیره پنځلس ولسوالۍ لري چې نومونه یې په لاندې ډول دي .

انجیل ، ګذره ، کرخ ، کشک کهنه ، رباط سنګي ، ګلران ، کوهسان ، غوریان ، زنده جان ، ادرسکن ، شینډنډ ، اوبې ، پښتون زرغون ، فارسي ، چشت شریف

داځل مو ددې ولایت له جهادي مسؤل حاجي عبدالرحمن سره مرکه کړې ده چې ستاسو پام ورته راګرځوو .

پوښتنه

محترم حاجي صاحب که له هرڅه وړاندې زموږ لوستونکو ته ځان وروپیژنئ ؟

ځواب

زما نوم حاجي عبدالرحمن دی ، دفراه ولایت دبکوا ولسوالۍ اوسیدونکی یم ، د اسلامي امارت دواکمنۍ په دوران کې مې په مختلفو نظامي جبهاتو کې جهادي خدمت سرته رسولی ، کله چې امریکایي یرغلګرو په افغانستان یرغل وکړ او په نتیجه کې یې د اسلامي امارت واکمني سقوط وکړ ، زه او دفراه ولایت تکړه مجاهد مولوي باز محمد لومړني کسان وو چې په فراه ولایت کې مو دیرغلګرو په خلاف جهاد پیل کړ او عملا مو په دښمن بریدونه پیل کړل ، دامریکا په خلاف په تیر دوولس کلن جهاد کې مې مختلف مسؤلیتونه سرته رسولي ، په دې لړ کې مې دفراه ولایت دولایتي کمیسیون دمشرتوب ، دبکوا جهادي مسؤلیت ، د بالابلوک ولسوالۍ مسؤلیت اودنیمروز ولایت دجهادي مسؤلیت وظایف سرته رسولي او له تیرو شپږو میاشتو راهیسې دهرات ولایت دجهادي مسؤل په حیث جهادي خدمت ترسره کوم .

پوښتنه

محترم حاجي صاحب ! که دهرات ولايت دجهادي حالاتو په اړه معلومات راسره شريک کړئ ؟

ځواب

په هرات ولايت ولايت کې لله الحمد جهادي کارونه له تمې سره سم پرمخ درومي ، سره له دې چې دښمن ډيره هڅه کړېده او دمنفي تبليغاتو لړۍ يې هم روانه ساتلې ده ، خو له دې سره سره په هرات کې مجاهدين هره شيبه دقوت په حال کې دي.

دهرات په ټولو ولسواليو کې مجاهدين شتون لري ، زه خپله چې تيرې څو مياشتې دهرات په جبهاتو کې وم او دصحنو شاهد پاته شوی يم ، مجاهدين لله الحمد په ښه حالت کې وو ، دهرات دزياتره ولسواليو تر ۷۰ فيصده زياته اراضي دمجاهدينو تر کنترول لاندې ده ، يوازې د هرات ښار په ختيځو ولسواليو لکه ګذره ، پشتون زرغون او انجيل کې يو لړ مشکلات شته ، چې حکومت يو لړ اربکيان جوړ کړي دي ، نورې سيمې الحمدالله دمجاهدينو دقوت سيمې دي.

پوښتنه

په هرات ولايت کې يوه کليدي سيمه ددې ولايت شينډنډ ولسوالي دي ، چې هلته دامريکايانو خورا ستره هوايي پوځي اډه هم شته ، او امريکايانو ددې سيمې دکنترول لپاره په تيرو لسو کلونو کې خورا ډيرې هڅې او عمليات ترسره کړي دي ، که ددې سيمې په اړه معلومات راکړئ ، چې اوس په کې حالات څرنګه دي ؟

ځواب

شينډنډ رښتيا هم يوه مهمه سيمه ده ، نه يوازې داچې هلته دامريکايانو ستره هوايي اډه او روزنيز مراکز شته بلکې له دې ځايه دافغانستان دجنوب په خوا لويه لار هم تيره شوې ده.

په تيرو څو کلونو کې دشينډنډ د اشغال لپاره خارجيانو او داخلي غلامانو يې خورا ډيرهڅې او ظالمانه عمليات ترسره کړل ، چې څوځله خو يې دعزيزاباد دپيښې غوندې قتل عامونه هم ترسره کړل ، په وروستيو څو کلونو کې امريکايانو په دې سيمه کې خپل پوځي حضور خورا زيات کړ ، ګڼ شمير پوستې اوقرارګاوې يې جوړې کړي او ګڼ شمير ټوپکوال يې داربکيانو په توګه وګمارل.

مګر لله الحمد له دې سيمې دامريکايانو له تيښتې وروسته سږکال دخالدبن وليد عملياتو په لړ کې يوځل بيا هرڅه بدل شوي دي او دامريکايانو خوارۍ په اوبو لاهو شوي دي.

شينډنډ چې پخوا يې ډيره برخه ددښمن ترسلطه لاندې راغلې وه اوس يې تر اتيا فيصده ډيره برخه دمجاهدينو تر واک لاندې ده ، ددښمن حضور يوازې دولسوالۍ مرکز او ميدان هوايي ته نږدې او دلويې لارې په سر راټول دی

دشينډنډ مرکزي او مهمه سيمه دزيرکوه ګڼ ميشته سيمه ده ، په دې سيمه کې پخوا داربکيانو ۲۴ پوستې موجودې وې ، مګر دخالد بن وليد عملياتو له پيل وروسته مجاهدينو ځيني اربکيان ددعوت له لارې را اړولي دي او ډيرې پوستې يې دجنګ په واسطه له منځه وړي دي ، چې اوس مجموعا ۲۲ پوستې له منځه تللي او يوازې دوه پاته دي ، دغه راز د پوليسو او اردو هم ډيرې پوستې له منځه تللي دي ، دغه سيمه چې يو وخت مجاهدينو په کې چريکي عمليات کول ، اوس دمجاهدينو په ستر مرکز بدله شوې ده او علنا په کې خپل جهادي کارونه ترسره کوي.

باید ووایو چې ددې سیمې په ازادولو کې دنظامي مجاهدینو ترڅنګ ددعوت او ارشاد کمیسیون هم ستر رول اداء کړی دی او ډیر شمیر هغه کسان چې پخوا یې ددښمن په صف کې وظیفه اجراء کوله دخپلې مؤثرې برنامې په توسط یې له مخالفت څخه اړولي دي.

پوښتنه

تاسو وویل چې دخارجي عسکرو له وتلو وروسته مجاهدینو هغه سیمې بیرته فتحه کړې چې پخوا دښمن نیولې وې، آیا دداډول سیمې دبیرته نیولو لپاره دښمن کوم عملیات نه دي ترسره کړي؟

ځواب

دښمن یوځل بیا خپل زور کارولی دی خو نتیجه یې نه ده ورکړې، دبیلګې په توګه دزیرکوه دبیرته نیولو لپاره دښمن دوه ځله خورا ستره عملیات ترسره کړل، چې حتی چورلکې، بې پیلوټه طیارې او جنګي جټ طیارې یې هم په کې وکارولې، مګر پرته له دې چې دښمن ته زیان اوښتی بله نتیجه یې نه ده ورکړې، په هغه عملیاتو کې چې دنومبر میاشتې په مابین کې ددښمن لخوا په دې سیمه ترسره شول ددښمن ۴ ټانګونه په ماینونو ختم شول، یو ټانګ یې په راکټ وویشتل شو، دغه راز یې پیاده عسکرو ته درنه مرګ ژوبله واوښته چې په نتیجه کې یې دښمن بیرته په تیښته اړ شو، تردې وړاندې د ۲۰۱۳ م کال داکتوبر په میاشت کې ددښمن لخوا په دې سیمه درانه عملیات ترسره شوي وو چې دښمن ته په کې دروند زیان اوښتی وو.

پوښتنه

محترم حاجي صاحب که دسږ کال خالد بن ولید عملیاتو په اړه معلومات راکړئ چې په هرات ولایت کې ددې عملیاتو مهمې لاسته راوړنې څه وې، یعني هغه کوم معلوم نظامي یا ملکي بریالیتوبونه دي چې ددې عملیاتو په لړ کې ترلاسه شوي دي؟

ځواب

دخالد بن ولید عملیاتو له پیل راهیسې موږ ددرست افغانستان غونډې په هرات کې هم مهم بریالیتوبونه درلودل، په دې کال کې دشینډنډ غونډې دهرات زیاتره هغه سیمې چې خارجي یرغلګرو په ډیر ظلم سره لاندې کړې وې او پخوا دمجاهدینو عملیات په کې کمزوري وو، بیرته په جهادي سیمو اوښتې او ددښمن دواک لمن ورټوله شوې ده.

په دې لړ کې دهرات په لراوبر کې په لسګونو پوستې دمجاهدینو په بریدونو فتحه شوې او له منځه تللې دي، ددښمن دپوستو دفتحه کولو پیښې دهرات په ټولو ولسوالیو کې ترسره شوي دي، چې ډیر ځله مجاهدینو ته غنیمتونه هم په لاس ورغلي دي.

دهرات په لویو لارو ددښمن په اکمالاتي کتارونو باندې مکررا عملیات ترسره شوي دي، چې دښمن ته په کې درانه تلفات اوښتي، دغه راز لکه وړاندې چې وویل شول چې په شینډنډ کې دوه ځله ددښمن لوی عملیات په شا تمبول شوي او درنه تلفات ورته اړول شوي دي.

په هرات ولایت کې دسږکال یوه لویه بریا داوه چې ګڼ شمیر هغه کسان چې ددښمن په لیکو کې ولاړ وو، ددښمن له صف څخه راوتلي او خپلې وسلې یې مجاهدینو ته سپارلي دي، په دې لړ کې هرات یو له هغه ولایاتو څخه دی چې دغه بهیر په کې ډیر ګړندی او مشهود دی.

په دې بهیر کې ځیني داسې پیښې هم شوي دي چې ددښمن افرادو دحقیقت په درک کولو سره خپل

دپوستې ملګري عسکر وژلي وي او بيا له وسلو سره مجاهدينو ته راغلي وي ، څه موده وړاندې دپهلوان په نامه يو عسکر خپل دپوستې ملګري ووژل ۲ ثقيل ماشيندار او نورې سپکې وسلې يې له ځان سره راوړې او مجاهدينو ته وسپارلې ، همدا تيره اونۍ دشينډنډ په زيرکوه کې د رحمت الله په نامه يوه عسکر يو رينجر موټر ، ۲ ثقيلان ، ۳ کلاشينکوف او ۳ مخابرې له ځان سره راوړې او مجاهدينو ته يې وسپارلې ، دغه ډول پيښو ددښمن په ليکو کې بې اعتمادي او وارخطايي زياته کړې ده ، او اميد شته چې ددعوت او ارشاد کارونه به نور هم مؤثر شي.

په هرات کې سږکال ددښمن يو شمير دمتوسطې کچې مشران هم له منځه تللي دي ، په دې لړ کې دکرخ په ولسوالۍ کې ددښمن يو استخباراتي فعال احمدلي چې دکرزي دامنيتي مشاور ډاکټر سپنتا ورور وو هم دمجاهدينو په چريکي بريد کې له منځه لاړ.

په هرات ولايت کې سږکال يوه بله جالبه پيښه او جهادي بريا ددشينډنډ ولسوالۍ په زاول سيمه کې پيښه شوه په دې علاقه کې چې امريکايي او داخلي عسکر پوځي روزنيز مرکز لري ، مرکز ته په نږدې سيمو کې تمرينات ترسره کوي ، دلته د تبخسر په نامه يو غر دی ، چې په سر يې هميشه دښمن چورلکې کينولې او عسکر به يې دتمريناتو لپاره پياده کول ، بالاخره مجاهدينو په ځانګړي تاکتيک سره همدغه داچورلکو دکيناستلو ځای په په چاودېدونکو موادو فرش کړ ، او کله چې چورلکه وربانده کيناستله درونډ انفجار رامنځته شو ، چې په نتيجه کې چورلکه له سپرو عسکرو سره له منځه لاړه.

دا مې مختصرا هغه مهمې پيښې يادې کړې چې سږکال په هرات ولايت کې پيښې شوې دي دزيات تفصيل لپاره کولای شئ دالاماره ويب پاڼې خبري ارشيف وګورئ.

پوښتنه

محترم حاجي تاسو په وروستيو څو مياشتو کې دهرات په ولايت کې مهم مصروفيتونه او له مختلفو سيمو ليدنې کتنې مو درلودلې ، که په دې اړه خپل معلومات راسره شريک کړئ ؟

ځواب

په وروستيو دوو مياشتو کې زه دهرات ولايت له ټولو ولسواليو څخه په ليدنو کتنو بوخت وم ، په دې لړ کې ما دهرات ټولو ولسواليو ته سفرونه وکړل يوازې کرخ ولسوالۍ ته دمسافې داوږد والي له امله لا نه يم ، دغه راز مې دپښتون زرغون ولسوالۍ څخه ليدنه ونه شوه ، له دې دوو سيمو ماسوا په نورو سيمو وګرځيدلو ، له مجاهدينو او سيميزو مخورو سره مو ليدل کتل وشول ، او ددوی ستونزې مو واوريدې.

په هرات ولايت کې پخوا داسې تشويش موجود وو ، چې دتورن اسمعيل خان لخوا په ګڼ مقدار وسلې ويشل شوي دي او شايد په اطرافي سيمو کې مجاهدينو ته مشکلات جوړ کړي ، خو موږ چې په ټولو سيمو وګرځيدو ، جهاد او مجاهدينو ته هيڅ خطر موجود نه وو او نه هم دموضوع واقعيت داسې وو لکه پخوا چې اوازه وه ، دهرات اولس له مجاهدينو سره نږدې روابط او قوي ملاتړ درلود ، او په ټولو سيمو کې دمجاهدينو ولسي ملاتړ مخ په زياتيدو وو.

ـ محترم حاجي صاحب مننه چې له موږ سره مرکې ته حاضر شوئ

ـ له تاسو هم ډيره ډيره مننه

افواهات خپرول داسلام له نظره

ل. عبدالرحمن الصویان /ژ. خبیر احمد م

افواه یاشایعه دهغه خبر اوپیښې خپرولو ته وایي چې کوم اساس او بنسټ ونلري ، خو له یوه کس نه بل ته په داسې ډول خپره کړي او نقل کړل شي چې په پایله کې عمومي اذهان په جمود او تحریف کې وغورځوي اولوی کړاونه ترې راوټوکیږي .

ډیروخت یوشمیر فرصت طلبه او کم فکره خلک وړوکي خبره لویوي ، دخبري اصلي ماهیت ته تغیرورکوي اویاپه دروغو ولاړ خبرته داسې رنګ اوشکل ورکړي چې عام ذهنیت یې منلو ته پرته له کوم تحقیق او پوښتنې تیاریږي اوباور ورباندي کوي .

اوس پوښتنه داده چې ولې دغسي افواوي او شایعي دخلکو په منځ کې په ډیرې اسانی سره نشریږي او ځای نیسي ؟ ځواب دادی چې یو خو ټولنه دعلمي موازینو له کمښت سره مخ وي ، بل داچې دهغوخلکو چې صرف حقایق خپاره کړي او دټولنې ټول مصالح اوجوانب په نظر کې ولري دبې بندوباراوبې سنجشه خلکوپه نسبت ډیر کم دي ، نو طبعي ده چې دروغجن او شایعه خورونکي خلک له دغسې یوې خلا څخه استفاده کوي دمستندو خبرو اوپیښو پرځای جعلي او بې بنسټه حکایتونه او خبري زیات نشروي او دغه ناترسه خویونه او عادات ددې موجب ګرځي چې دمسلمانانو ترمنځ بې باوری ، تشتت او آن دښمني منځ ته راوړي .

په ابتداکې معمولا شایعات ډیرواړه اوناچیزه وي خوچې سلسله په سلسله یوبل ته نقل شي اټکلونه او بې ځایه ګمانونه هم ورسره ملګري اوبالاخره ترینه دجعلي توب او دراواغو لوی انبار جوړشي تور په سپین او سپین په تور اړوي .

انساني تکوین اوجوړښت هم په داسې ډول راغلی چې عجایب او غرایب ورته اهمیت لري اوکومه نادره پیښه او خبره چې واوري ډیرژ ورته متوجه کیږي اوغوږ ورته ږدي او هغه څوک چې دافواهاتو اوشایعو په نشراواشاعت کې تبحر او مهارت لري ، زیاته علاقه لري چې په خپل همدغه ناوړه عمل سره ځان شهرت ته ورسوي چې فلانی دومره باخبره کس دی چې له هرې پیښې او خبري څخه خبریږي ، خو دوی هیڅکله هم په حقیقت کې باخبره او له شهرت څخه برخمن کسان ندي ،بلکې دالهي شریعت په وړاندې سخت بې ارزښته او دتحقیروړبلل شوي .

دافواهاتو ډولونه :

۱- دداسې خبري نشر چې هیڅ حقیقت ونلري.

۲- دداسې يوې خبري نشر چې صرف يو جزئی سم اونور تحريف شوي وي.

۳- دداسې خبر نشر چې واقيعيت ولري خو مبالغه اميزه ټكي ورسره ټومبل شوي وي

دتاريخ په اوږدو کې دشايعاتوبيلګي :

۱- دافک پيښه

داسلام په تاريخ کې نوموړي پيښه ډيره دردونكي وه ، چې ځينو تور زړو دحضرت رسول اکرم صلی الله عليه وسلم په اهل بيت (عايشه صديقه (رض) په حق کې افترا وتړله اويوشمير مسلمانانو دعدم تحقيق له وجې دهغه تايدوکړ ، خو الله تعالی په خپل محبوب پيغمبر صلی الله عليه وسلم او دهغه په نازولي ميرمن او دمسلمانانو په مور (عايشه صديقه رض) باندي لوی مرحمت وکړ اودالهي فرمان او مبارکو اياتونو په زريعه يې دحضرت رسول اکرم صلی الله عليه وسلم په زړه دملهم پټۍ کيښوده او خپري شوي افواوي يې په نطفه کې خنثی او شنډې وګرځولې اوالله تعالی دخپل الهي کلام اووحی په زريعه د(النور) په سورت کې دلسوايتونه په زريعه دعايشه صديقه رضی الله تعالی عنها صفايي وکړه .

۲- دمکي دکفارو شايعي

ابن هشام له ابن اسحاق څخه نقل کوي چې دمسلمانانو يوې ډلې حبشي ته لدې امله هجرت کړی وو چې دمکي دمشرکينو له تيرو او اذيت څخه په امان پاتي شي ، دوی چې ډيروخت له خپل اصلي ټاټوبي ليري پاتي شوی وو او په حبشي کې يې زړونه تنګ وو ، هغوی ته داشايعه اوافوا ورسيده چې ګواکي دمکي مشرکين مسلمانان شوي ، دوی پرته لدې چې په دې خبر کې تحقيق وکړي ، سمدلاسه دمکي په لور راروان شول او دسفر په سختيو ګاللو يې ځانونه دمکي تر دروازو راورسول ، کله چې هلته راورسيدل موضوع برعکس وه اوپه هغه وخت کې دمشرکينو داپريکړه وه چې يابه ځان کوم سرکرده مشرک ته سپاري ، يابه مکي اوخپلو کورونو ته دمشرکينو له ستر ګو پټ داخليږي ؛ چې دادواړه کاره مسلمانانو ته ګران وو ، مطلب داچې يوې بې بنسټه شايعي چې حقيقت يې نه لاره آن له حبشي څخه مسلمانان مکي ته په يو عالم کړاوونو زغملو راورسول .

له افواهاتو ځان ژغورنه :

ډير نيک خلک هم چې دخبري عمق او دقت ته نګوري اونه هم پلټنه کوي په خوش باوري باندي خبري نقلوي او همدغه شايعه بيا دهمدغه نيک کس په حواله په ټولنه اودخلکو ترمنځ په سرعت خوريږي اوترڅو چې دموضوع اصلي ماهيت رابرسيره کيږي هغه دچا خبره لاس له لاسه وتلی وي اولويه بربادي يې رامنځته کړي وي

داسلام مقدس دين مونږ ته درس راکوي چې دخبري په محض اوريدو سره پرته لدې چې صدق اوکذب يې معلوم کړل شي ، ژربايد خپره او نشر نشي ، حضرت مغيره بن شعبه رض ، روايت کوي چې رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايل :

انّ الله حرّم عليكم عقوق الأمّهات و وأد البنات و منعاً وهات و كرّه لكم قيل و قال و كثرة السؤال و إضاعة المال»[۱]

يعني الله تعالی دموراوپلارنافرماني ، دلوريانووژل اودنوروپه حق خيټه اچول اودهغه څه چې مستحق نه يی غوښتل اومطالبه دايې پرتاسي حرام ګرځولي اوبد يې ګڼلي چې (شايعي اوافواوي) خوري کړی اودنورو خلکوپه خبرواوکارونوکې مداخله وکړی ، مال بې ځايه مصرف او ضايع کړی او (بې ځايه پوښتني) کوي هم له نالايقو کارونو څخه دی

حضرت ابوهريره رض ، روايت کوي چې رسول صلی الله عليه وسلم وفرمايل : «كفى بالمرء إثماً أن يحدّث بكلّ ما سمع»[۲] په بل روايت کې «كفى بالمرء كذباً أن يحدّث بكلّ ما سمع» يعني داچې يو څوک ديوه مطلب په محض اوريدوسره

دهغـه خورولـو تـه متـي بـډوهي (تحقيـق نكـوي) دغـه كـس ددروغجنو په كتار كې راځي ، يعني ګنهګاريږي

عبدالله بن وهب (رح) وايي چې ماته امـام مالـک (رح) وويل : چې پوه او اګاه اوسه چې هرهغـه كـس چې دخبـري لـه اوريدوسره سم دهغې پـه نشر لاس پـورې كـوي هغـه بـه لـه (خطااولغزش) څخـه پـه امـان پـاتي نشي اوترڅـو چې پـه دغـه عادت مبتلاوي دامامت او مشرى لايق او وړنشي ګرځيدلاى . .

عبدالرحمن بن يمان (رض) روايت كـوي چې رسـول اكـرم صـلى الله عليـه وسـلم وفرمايـل : «بئـس مطيّـة الرّجـل زعمـوا»[۳] زياتـه بـده ده چې يوڅـوک ديـوې خبـري پـه نقـل اوروايـت كې پـه ګمـان او اټكـل بانـدي اسـتنادوكړي. خطـابى د«زعمـوا»[۴] پـه تشـريح كې وايـي چې عـرب دزعمـو داسې تشريح كوي چې هغه خبره نه (مستند اومتيقنه نـه وي) يعني صرف په اوريدولو اكتفاوكړي .

امـام ابوحـاتم بـن حبـان (رحمـه الله)وايـي : ژبـه ديـوه خطرناک درنده مثال لري چې كه كنترول يې كړي پـه امـان بـه پـاتي شـي او كـه دې سـريله پريښـوده پـه لـوى خطـر كې ځـان واچوي.

ابن حجر عسقلانى (رحمه الله) وايي : دحوادثو ، اقوال او افعالو په ذكر او ثبت كې نه ښايي چې څوک په هغو خبرو بـاور وكړي چې افواوو او شايعي ته ورته وي ، بلكې تحقيق او تفحص پكاردى په ځانګړي ډول چې ديوه چاپه حق كې دطعـن اودهغـه دشخصـيت دپايمـال كيدوموضـوع وي پـه دې وخـت كـې هرااړخيزاو ژورفكر او تحقيق ته ضرورت پيداكيږي [۵]

علامـه عبـدالرحمن سعدى (رحمـه الله) وايـي :يـو لـه سترو تيروتنو څخه داده چې يوڅوک انساني تهولنه په محض يوه خبر او شايعي سره له خطراو بدګماني سره مخ كوي په دې معنا چې ديو نقل قول په اوريدوسره چې صحت او كذب يې لامعلـوم نـوي پرهغـه دتاييـدمهرلګوي او همدغـه نقـل قـول ددوسـتى او دوښمنى اساس اوسرچينه ګرځوي .[۶]

شايعه خورول لوى زيانونه شاته لري :

لـه شـک پرتـه شـايعه او افـواه داقـدرت لـري چې منسجم صفونه متشتت اوپراګنده كړي ، يعني چې كلـه يوځاى ته افواه ورسيږي ، يوشميرخلک په هغه كلک باور كوي او يوشميرنور يې تكذيب كوي ، له همدې امله خلـک پـه دو ډلـو ويشـل كيـږي او هـره ډلـه دخپلې همـدغې نـزاع اومدعاپاره له يوبل سره مناقشي او حتى مقابلې ته رادانګي اونـوري نـاروا وي ورسـره ګـډوي ، نوځكـه يومسلمان تـه نـه ښايي چې له تأمل او پلټنې پرتـه هغـه څـه چې واوري پرهغـه ځاى پرځاى باوروكړي او بيا دخلكو پـه منځ دنشـر او تيتولـو اراده وكړي ، له دغه ناسم عمل او بې پروايي سـره ارومـرو دغـه كس بې اعتمـاده او دنفرت وړ ګرځي اوهـره كړنـه ترپوښتني لاندي راځي ؟!

حضرت «ابو درداء» رحمه الله فرمايي : كـه يوڅـوک په مسلمان پسي تهمت وتـړي او يوداسې خبره پـه هغـه پسي شايع كړي چې حقيقت ونلري هغه دسـزا مستحق او الله دې پـه ورځ دقيامت كې هغه په تل پاتي عذاب كې اختـه لـري ، ترڅـو هغه څه يې چې ويلي او تړلي دي ثابت كړي .[۷]

سرچيني

[۱ –بخارى، كتـاب «الاستقراض» بـاب «مـا ينهى عـن اضاعة المال» (۶۸/۵) و كتاب «الادب»

[۲] –سنن ابى داود، كتاب «الادب» باب «التشديد فى الكذب» (۲۹۸/۴)

[۳] –مقدمـه كتـاب مسلم، بـاب «النهى عـن الحديث بكـل مـا سمع» (۱۰/۱).

[۴] عبـدالله بـن مبـارک. «الزهـد و الرقـائق»، ۳۷۷ابـوداود، «الادب» باب «قول الرجل زعموا» ۴۹۷۲

[۵] "التبرالمسبوک"، سخاوى، ص ۴.

[۶] –الريـاض الناضـره و الحـدائق النيـرة الزهـرة، ص (۲۷۲– ۲۷۳).

[۷] –بهجة المجالس و أنس المجالس (۵۷۹/۲).

سیاسي مبصر ابوظهیر له (الاماره) سره په مرکه کې:

مونږ دامریکایي رژیم چارواکو په بې منطقه استدلال دومره تعجب نلرو! څومره چې، د دې مردودترون په دفاع کې دافغانې رسنیو په مجرمانه کردار او د سیاسي کتونکو په اسلام ضد ویناوو متعجب یو!!!

مرکیال عمران خلیل

د یک شنبې په ورځ (دنومبر ۲۴) له امریکا سره دامنیتي تړون پرسر په اصطلاح مشورتي لویه جرګه راوبلل شوه ترڅودافغانستان او امریکا ترمنځ دامنیتي تړون پر متن بحث وکړي ،لکه څرنګه چې له اوله سره داسې معلومیده چې دامریکا په خوښه او غوښتنه رابلل شوې جرګه او خرڅ شوي غړي به دهیواد پلورنې دا متن تائیدوي ، په همدې اړه الاماره ویب پاڼې دسیاسي مبصر اوشهامت مجلې د مسئول بشاغلي ابوظهیر سره دموضوع په ارتباط هراړخیزه ځانګړې مرکه کړې چې لوستلو ته یې تاسو درانه لوستونکې رابولو.(دالاماره ویب پاڼې اداره)

پوښتنه : په دې ورستیو کې د کابل اداري له امریکایانو سره د په اصطلاح امنیتي قرارداد په نامه تړون منلو لپاره نمایشي مشورتي جرګه دایره کړه پریکړه وشوه چې له امریکایانو سره تړون زمونږ دهیواد په ګټه ده او باید لاس لیک شي ، تاسو د کرزي دغه اقدام او ورسره د جرګې د ګډونوالو پریکړې ته په څه نظر ګورئ او څرنګ یې ارزوئ ؟

مننه !

ځواب : دجعلي اوپردې پالې جرګې له تالاره دهمدې پریکړې اوهوکړې تمه اوتوقع وه ، چې په پټو سترګو به له امریکا سره دراتلونکو لسو کلو لپاره دپوځي هډو جوړولو دتور اوکرغېړن سند متن پرته له کوم تغیرتصویب اوتوثیقوي، په دې توګه دلیندۍ ۳مه (نومبر ۲۴مه) زمونږ دتاریخ یوه بله توره ورځ شوه، دخپلواکو افغانانو لپاره دایو خواشینونکی اوځورونکی پیغام دی، چې ناوړه اغیزې به یې ترپیړیو پیړیو راتلونکو نسلونو ته پیغور پاته وي. امریکایان به زمونږ د ولس په سرنوشت ملنډې وهي، افغان ولس به له دې امله

یومحکوم راتلونکی و لرې ، په ټوله کې ویلای شو چې دا مردود تړون زمونږ دملت او هېواد لپاره د یوه بل کرکجن ناورین اغازدی.

او دا په حقیقت کې د امریکا دهغو استعماري پلانو نو اوشومو ارادو تسلسل دی ، د کومو په غرض چې د امریکا وحشي لښکرې زمونږ خاورې ته راغلي ! امریکا هم دیته لیواله وه چې دسیمې اومنطقې دښار لپاره افغانستان کې له خپل موجودیت نه اعظمي ګټه پورته کړي او د تل لپاره دافرصت په لاس ورشي ، چې هر کله هم غواړي په سیمه اومنطقه کې دخپل رول اونفوذ دپیاوړتیا لپاره له نظامي پایښت نه استفاده وکړای شي ! د کابل دغلام رژیم او نمایشي جرګې پریکړه له افغانستان سره ، دافغانستان دملت سره یونه بښونکی ملي خیانت اوجنایت دی !! دافغاني ملي عنعناتو ،تاریخي ویاړونو سپکا وی دی ، داسلامي حکمونو اواقدارو علني توهین دی

دامریکا په ډالرو مست او اجهل خلک دجرګې دا مردود ګام په سیاسي او امنیتي ملګرتیا تعبیروي!! حقیقت دادی چې ددې عواقب اوپایلي به افغانستان او افغان ملت له نه توجیه کیدونکو بدمرغیو سره مخ کړي !

پردي پال تحیللګران په زیاته بې شرمۍ تیرو دولس کلو کې دامریکا پر وحشیانه کردارونو ، ، بربنډو جنایتونو او ښکاره ظلمونو ستر ګې پټوي او دخپلو کمزورو او بې اثره دلایلو پر مټ د خپل شیطاني بادار له لخوا دا ورکړل شوي وظیفه ګردانوي چې : " افغانستان دګاونډیانو داحتمالي خطره قوي ملاتړ او ملګرتیا ته ضرورت لري !! حال داچې افغانستان له قرنو نو راهیسي په منطقه کې یو ازاد او خپلواک هېواد پاته دی ،دتاریخ په هیڅ یوه دوره کې یې په حریم تیری دګاونډیانو لخوا نه ، بلکې همیش افغانستان دنړۍ زبرځواکو اولویو قدرتونو د خپلمنځې سیالیو ډګر ګرځولی ، نو که افغانستان په راتلونکي کې دکوم احتمالي خطر یا ګواښ سره واقعاً مخ هم شي؛ هغه به دګاونډیو له لوري نه؛ دنړۍ دلویو ځواکونو لخوا بل یرغلیز جسارت وي.

او ډېر افسوس! چې دا بې شعوره خلک افغانانوته د خپل داسي بې شعوره استدلال په ژبه دقناعت ورکولو هڅې کوي اوله امریکا سره د کرزي خیلو نوی محکومانه تعاهد دافغانستان او افغانانو لپاره ګټور توجیه کوي ، خو مونږ دامریکایي رژیم چارواکو په داسي بې منطقه استدلال اوڅرګندونو دومره حیرانتیا اوتعجب نلرو! څومره چې د دې مردود تړون په دفاع کې دافغاني رسنیو په مجرمانه کردار او د سیاسي کتونکو په جاهلانه نظرونو اودهغوئ په اسلام ضد ویناوو متعجب یو !!

له هغوئ پوښتنه کوو ! جنابانو !هغه امریکا چې په یویشتمه پیړۍ کې دخپل دین (مسحیت) ترټولو غوره خدمت دزمکې له مخ نه دیو نیم ملیار د مسلمانانو ورکیدل بولي !هغه امریکا چې د هغه پخواني مسیحي وصیت(هر هغه دښمن چې ځما واک نه منې ، هغه راولئ ځما په پښو کې یې ذبح کړئ ،انجیل لوقا ۲۹) په تبلیغ اوتکمیل لګیاده ، کوم چې دسینټ لوقا(دامن شهزاده مسیح) په ژبه نړۍ ته رسید لی: " هغه امریکا چې عملاً په نړۍ او افغانستان کې دمسلمانانو په ټولوژنه یې لاسونه سره دي ، دمسلمانانو او افغانانو په مقابل کې قوي محارب فریق دی! اوسره ددې چې دافغان مسلمان ملت ټولې وړاندینۍ او وروستۍ نیکمرغۍ ، ویاړنې او افتخارات داسلام مرهون منت دي ایا امریکاته دافغان خاورې په سوغات کې ورکول! ورسره په دې منظور کرغیړن سند لاسلیکول شرعي وبال او مسؤلیت نلري ؟

يقين وكړئ!په كومو شيبو كې چې دغلامي لويي جر كې دتالار دننه ددغه تور او كرغيړن سند په ملاتړ لاسونه او غړونه پورته شول !! په ګډون والو اوملاتړو يې الله (ﷻ) او دهغه ملايكو لعنتونه ويل !! باور وكړئ افغانستان پخپل ټول تاريخ كې دومره له خجالت اوشرم ډكې شيبې ! وړاندې نه وي ليدلې !كومې يې چې دغه مهال وليدې !!

هم داشان دجرګو هغه درونډ عظمت چې له مودو مودو راهيسې په افغاني ټولنه كې شته ،هغه ته درنه صدمه ورسيده ، ديمكراتانو دافغانانو ازادي خرڅه كړه ،دافغانانو له تاريخ او استقلال سره يې خيانت اوجفا وكړه.

او داسي ښكارې چې امريكا زمونږ په خاوره كې ديوې سترې لوبې پيلولو شوم عزائم لري ، دسيمې دسياسي چارو خپلواكو كتونكو په اند : كابل كې دمشورتي لويي جر ګي رابلل ، اوددې سره هم مهال په ژنيو كې دايران د اټومي لانجې دحل په منظور دنړۍ دشپږو هېوادو او ايران ترمنځ په مؤقتې هوكړه اتفاق كيدل كه څه هم دواړه جلا ، جلا قضيې دي ليكن كه په ژور لرليد ورته وكتل شي ددواړو لپاره يو هم مهال وخت ټاكل په دې حقيقت باندې له پوهاوي سره مرسته كوي چې دغه دواړه هوكړې داسلامې نړۍ په اړه دنړيوالو قدرتونو دنويو شومو ارادو او استعماري پلانونو ښكارندوي كوي او د دواړو تړونو ترشا دپټو موخو اوغرضونو ديو والي روحيه شتون لري .بناءً په هرصورت امريكا غواړي اسلامي نړۍ ته ځني منسوب كړۍ دخپلو استعماري اهدافو په وړاندې دخنډ اومزاحمو لورو سره وجنګوي ، چې په دې سره به په سيمه او اسلامي هېوادو كې كورنې جنګونه ترپخوا نور هم وغځيږي .

كه افغانان دامريكايانو ددې تازه اقدام په وړاندې غلي اولاس ترزنې ناست پاته شول او په مقابل كې يې پورته نشول راتلونكې تاريخ به يې ونه بښي ، راتلونكې نسلونه به دوياړلو پرځاى ورباندې شرم محسوسوي همدا راز له سياسي ، اقتصادي ، اوپوځي پلوه به افغانستان تل په نړيوال ډګر كې ديوه مستعمره هېواد موقف لري ، له رواني او اخلاقي پلوه به د خبيث امريكايې تهذيب ترويج اوپراختيا بې شمېره بداخلاقۍ اوبې لارۍ وزيږوي ... خداى دې نكړي چې امريكا پخپلو دې شيطاني ارادو اوعزايمو كې د برې ترمنزله ورسي ! .

پوښتنه : په اصطلاح مشورتي جرګې دتړون متن تائيد كړ او دلاسليك لپاره يې وړاندې كړ ،اوس دكابل اداري مشرحامد كرزي په مطبوعاتي كانفرانسونو او غونډو كې راڅرګنديږي او په دې ټينګار كوي چې دامتن بايد له راتلونكو انتخاباتو وروسته نوې اداره لاسليك كړي له بلې خوا امريكا يې چارواكي لنډ ضرب الاجلونه وركوي چې كه دتړون متن ژر لاسليك نشي دوئ به خپل ټول پوځونه له افغانستانه وباسي، امريكا يې ځواكونو دا هم ويلي كه لاسليك ونشي كيداى شي هغه ژمنه چې ملياردونه ډالر مرسته به افغانستان تهوركوي پرځاي نه كړي، تاسو دې لوبې ته په څه نظر ګورئ؟

ځواب : هو ! كرزى كوښښ كوي څو پخپلو نمايش اوشيطاني كركټرونو خلك تيرباسي او ځان خپلواك او آزاد وښيي، خو دا هر څه په تصنعي بڼه څرګندوي ، كله له امريكا سره اړيكې ناڅاپه ترينګلي اوپېچلي كړي كه امريكا دا كار نكوي ... زه هم ... !خولږ شيبه پس بيا چورلټ په هغه دريځ اوموقف ولاړ نه وي ، داچنه بازي دامعنى نلري چې هغه رښتيا د افغانستان په غم او درد خفه دى

البته كرزى دا انديښنه ضرور لري ، هغه په ځاى هم ده ، چې هسې نه دده دلويو جنايتونو په ضد ملت عمومي

پاڅون وکړي ! هغه څوک چې دافغانانو له مزاج سره اشناوي، پوهېږي چې افغانان په پوځي لباس کې دبهرنيو له شتون کرکه لري ، پخپل هېواد کې ورته دشک په نظر ګوري، کرزی هلي ځلي کوي چې په جعلي ويناوو او نمايشي اداګانو دملت دننه شته خفګان او ناراضايت روحيه کمه کړي.

خو ملت د کرزي داټول نمايشي ځوځښتونه څاري، ولې ملت مسلمان دی ، شعور لري ،جهاد ونه يې کړي ،ددې خاورې لويشت لويشت يې تل پخپلو وينو اوقربانيو د پرديو تيرې کوونکو له مونګلو ساتلې ،اوس چې کرزي داخاوره امريکايانو ته دسوغات په ډول ا وبښله ،حتمي ده چې ملت نور چوپ پاته نشي ،ولې امريکايانوته دقانونې اوقضائي مصؤنيت ښښلو وروسته امريکا يې سرتيري به دومره سپين ستر ګې شي ،چې له هر ډار اوبيم پرته دافغانانو ملي ارزښتونه او ديني مقداسات ترپښو لاندې کړي ! دافغانانو په ننګ ناموس اوحيا ووبه د تيريو جسارتونه کړي ، دمخالفت په صورت کې افغانان به نيسي ، تړلې لاس اوپښې به يې خپلو نظامي هډوته وړي ، ورته ډول ډول اذيتونه اوتعذيبونه به ورکوي ، تور سري به يې بې پته اوبې ابرو کوي ، ولې کرزي خان ور سره قضائي مصؤنيت منلی ، کرزی او دهغه لاسپوڅي کابينه اوحکومت غواړي پخپلو تشو لفاظيو ځان دملت له هغه سترې محاکمې او محاسبې وژغوري ، دکومي راتلو اوليدو ته چې دا ملت په ورخطايې سره دانتظارشيبې لنډوي .

بل دډېرو په نظر کرزي غوښته ددې تړون په عوض کې تر د۲۰۱۷ پورې ولسمشر پاته وي ، خو امريکا يې ستراتيژي پوهانو لخوا په نوي ستراتيژۍ کې دولسمشرۍ څوکۍ ډېر چانس دشمال ټلوالې په نوم شوی، دې کې دناکامۍ وروسته کرزی ارزو لري چې امريکا دده دخوښي کانديد پلوۍ ډاډ ورکړي ليکن بريښي داسي چې دامريکا په راتلونکې ستراتيژۍ کې کرزي اودهغه هم خيال به ډېر څرګند موقف ونلري.

هرچې دتړون دنه لاسليکيدو په صورت کې دعسکرو دايستلو دګواښ پوښتنه ده ،، امريکاغواړي په عين حال کې له ځينو فشارونو هم کار واخلي څو عامه ذهنيت په دې تير باسي چې امريکا ګواکې افغانستان کې دهډو جوړولو سره ډېره علاقه نلري بلکې ددوئ پاته کيدل دافغانانو ضرورت دی داچې دافغانان ولس دننه قاطع اکثريت دامريکا يې هډو مخالف دی، هغوئ کرزی خپلواک او ازاد ولسمشر نشي منلی له دې وجې پريکړو او ارادو ته يې د يرغمال شويو پريکړو او ارادو په سترګه ګوري ،په راتلونکې کې هم دهغه لخوا شويو پريکړو او تعاهدونو درناوي ته ځان مکلف نه بولي !

پوښتنه : داسې ګنګوسې دي چې کيداي شي امريکايان دکرزي پرځاي دکابل اداري له کوم بل چارواکي سره دا سند لاسليک کړي

ځواب : ګومان نه کېږي چې دکرزي لخوا دنه لاسليک لافي شاپي تصنعي اوجعلي نه وي ، ترډېره باور کېږي چې ددې ترشا دامريکا خپل ځنې عزائم هم شايد شتون ولري ، کرزی ټول پيژني چې څومره خپلواک ولسمشر دی؟ هغه دامريکا بسته حکومت خو څه ديوه ادني امريکايې عسکر په وړاندې هم داحترام مراتبو په ادا کولو عار اوشرم نه محسوسوي بلکې پرې وياړي ! نو څه داچې دامريکا ددولت يوه جدي غوښتنه هغه له پامه وغورځوي ، کرزی په تمامه معنی دامريکا لپاره مخلص نوکر دی هيڅکله دامريکا دګټو مخالف عکس العمل نه ښيې اونه يې دښودو توان لري.

اصلا دامريکا خپله اراده او ستراتيژي مهمه ده ، هغه ترډېره ښکاره ده چې د۲۰۱۴ ز کال وروسته هم افغانستان کې دنورو لسو کلو لپاره د پوځي اشغال غځولو اراده لري ،

امریکا ته دا دومره اهمیت نلري چې کوم نوکر دې ورسره لاسلیک کړي کرزی که بل ؟ له دې وجې دکرزي وروستۍ ویناوې اوخبرې دامریکا په اراده اوستراتیژۍ څه تاثیر نلري اونه دا باور اوتضمین شته چې کرزی به سبا بل سبا له خپل دریځ په شانشي په تېرو دولس کلو کې په کراتو مراتو کرزي ددې لپاره چې دافغانانو قهر او غوصه سړه کړي په مؤقت او نمایشي ډول امریکایان پړه اوملامت بللي خو لږ وخت پس بیا هرڅه یې له یاد وتلي اوس هم کرزی کوښښ کوي چې دافغان ولس عامه ذهنیت دسملاسي غبر ګون شودو څخه کینوي او خلکوته پخپلو جذباتي اوله قهره ډکو ویناوو دوکه ور کوي له دې پرته بل هیڅ هدف او پلان نلري باید افغانان یې په خبرو پسي لاړ نشي اونه پرې باور او اعتبار وکړي

هو ! باید وایو چې افغان مسلمان ولس ته نه دکرزي لخوا دامریکا سره ددغه تور اوکرغیړن سند لاسلیک له قانوني اوحقوقي پلوه کوم اعتبار او ارزښت لري ، نه دهغه پشان دکوم بل امریکا یې غلام لخوا لاسلیکول یې ، په هیڅ صورت دافغان ولس قاطع اکثریت ته دغه پریکړه له منلو نده ، نه راتلونکي کې افغان مسلمان ملت له حقوقي اړخه دبې ۵۲ د سیورې او ۴۶ هېوادونو دبیرغونو لاندې لاسلیک شوي سندپه منلو ته درناوی به وکړي .

پوښتنه : که دامریکایې چارواکو څرګندونو ته ځیر شو ډیرې سره متضادې دي ځینې وخت افغانانو ته دا فکر ورکوي چې ګنې دوی پښې سپکوي او له ځینې څرګندونو یې داسې فهمیږي چې دوی ترون ته لیواله دي ددې بل څه لامل کیدای شي او که دا یوازې دیوې فکري جګړې له مخې غواړي افغانان په تشویش کې واچوي؟

ځواب : امریکایان دخپلو ګټو په حصول کې دټولو شیطاني او ابلیسانه حربو کارول نه دریغوي ، امریکا دملتونو ازادۍ ، ناپیلیتوب ، انصاف اوعدالت ته ژمنتیا نلري ، دامریکا ټول تاریخ په مغرضانه سیاستو نو شاهددی ، دغه وجه ده چې امریکا اوس په نړیواله کچه دربشتنولۍ موقف له لاسه ورکړی ، هیڅ ملت دیوه خپلواک ملت په حیث له امریکایانو سره په هیڅ معامله او راکړه ورکړه کې دمتقابل اعتماد روحیه نه حسوي ، له شک پرته دامریکا یې چارواکو په کړو وړو او څرګندونو کې تل په لویه پیمانه تضادات لیدل کېږي ، بلکې امریکا په نړیوال ډګر کې هم دتضادونو ډکه دیپلوماسي کاروي مثلاً : امریکا افغانستان ته دټانګ په سر دیمکراسي را وړي ، په زوره دیمکراسي پلې کوي ، خوبل پلوه په نوره نړۍ کې شا هې رژیمو نه پالي ، په مصر کې ددې لپاره چې دیمکراسي له لارې داسلامي افکارو لرونکی تنظیم واک ته رسیدلی و ، امریکا هلته دهغه په مقابل کې په رڼه ورځ دشوي سپینې پوځې کودتا څخه نه تنها ملاتړ کوي بلکې هغه په شاټپوي چې په مصر کې دیمکراسۍ درنه پلي نشي ،څو بیا داسلامي فکر خاوندان واک ته ونه رسي ... دلته امریکا هم دتضادونو څخه ډک کردار لري ژوندی مثال یې دامریکایانو لومړی هغه اعلان دی چې د۲۰۱۴ زترپایه خپل ټول عسکر له افغانستانه باسي ! خو اوس وایي لس کاله نور هم غواړي افغانستان کې خپل عسکر په یو شمېر ستراتیژکو نقاطو کې پاته کړي .

پوښتنه : په واقعیت کې دافغانستان دملت غوښتونو او د سیمې ایجاباتو ته په کتو ، څومره ممکنه ده چې له امریکایا سره به دغه راز تړونونه په ریښتیا هم سوله راوستلې شي او دافغانستان په امن کې به رول ولري؟

ځواب : امریکا ته دافغانستان دننه او دسیمې دامنیت مسئله مطرح نده اونه په دې اړه کومه ستراتیژي او اراده لري ، څنګه ترې افغانان او دسیمې نور هېوادونه دسولې او امنیت راوستلو خوشبینې لرلی شي ؟ مثلاً : کله چې امریکا په افغانستان یرغل نه وکړی ، هغه مهال دافغانستان په ۹۵ سلنه خاوره کې بشپړ امنیت تامین و ، د

امریکا یې یرغل وروسته دافغانستان په ۵ سلنه خاوره کې هم امنیت اوسوله نشته ،هم دا راز دګاونډي هېواد پاکستان دننه یوه لویه برخه کې دخلکو ژوند دامریکایانو دمو جودیت له امله د ننګونو اوستونزو سره مخ دی، که امریکا یان دنورو لسو کلو لپاره پاته شول نودافغانستان په ګډون به دټولې سیمې په سطحه ډېرې لوې ناامنۍ رامنځته شي .

پوښتنه :. دکابل اداره او ورپورې تړلي کسان چې د امریکا سره په تړون ټینګار لري ، استدلال کوي، د دې لپاره چې د ګاونډیو هیوادو په اصطلاح د تیریو مخه ونیول شي، نو اړینه ده چې افغانستان له امریکا سره دغه رازیو تړون ولري، په داسې حال کې چې امریکاته له افغانستان نه په ډیرو وجوهاتو زموږ ګاونډي هیوادونه خصوصا پاکستان ډیر مهم ده اوله هغو سره هم امریکا ورته تړونونه لري، نو آیا دضرورت په وخت کې به ریښتیا هم امریکا د افغانستان پلو ونیسئ او زموږ هیواد ته په ترجیح ورکړي؟

ځواب : مونږ باید دیته متوجه اووسو چې افغانستان دسیمې یوتاریخي اومشهور هېواد دی ، په نړیواله تو ګه خپلواک ،آزاد اوناپېیلی حیثیت یې منلی دی او افغانستان د یوه ژوندي هېواد نوم دی ، نه دکوم مړه هېواد؟ ددې هېواد خلک تربل هرچا دخپل وطن په ساتنه ښه پوهیږي، افغانان پخپل چم او ګاونډ کې له هیڅ ګاونډي هېواد سره ددښمنۍ ډکه ماضي نلري ، ددغه تړون دملاتړو دا دلیل چې افغانستان دګاونډیانو له لورې په راتلونکې کې له ګواښونو سره مخ نه وي! مردود دی ! دافغانستان ګاونډیانو ته دشوروي او امریکایانو انجام ښه یا ددی ، په دې پوهیږي چې افغانان هرڅه منلی شي خو دبل باداري نه مني ، دیته په پام به هیڅ ګاونډی پر افغانستان دمخامخ یرغل تیروتنه ونکړي ، که بالفرض هریو داتیر وتنه وکړه له بد انجام پرته به بل څه ترلاسه نکړي ، څنګه چې انګریزې او سرې لښکرې له افغانستانه زړوند سرونه وتلو ته اړشوې، دامریکا په مشرۍ دنیمې نړۍ عصري اومجهز ځواکو مات شول هم داسې به تیرېګر ګاونډیان به هم پخپلو تندیو د ناکامۍ توروداغ وړې ، افغانانو له خپل هېواده تل دخپلو متو په زور ننګه او دفاع کړې ، دا دافغانې ملي غرور توهین دی چې دمیړنیو افغانانو اولادونه د خپل هېوا د دفاع لپاره دمتعصبو مسیحیانو ملاتړ ته اړدي !!

که واقعاً افغان ولس دیوه ولس په حیث له ګاونډیانو دومره ډاریږي چې دخپلې بقا دتضمین لپاره د پنځلس زره صلیبي عسکرو شتون ته غاړه ږدي ، نو هیڅکله دومره بزدله اوډارن ولس دخدای (ﷻ) په زمکه دژوند حق نلري! ایا دا رښتیا ده هغه ولس چې یووخت په ټوله سیمه یې دزړورتیا اوقهرمانۍ راج لاره نن د ګاونډیانو له ډاره د یوه محارب مسیحي هېواد په عسکرو دځان ساتلو ارزو لري؟ لعنت دي وي په داسې ژوندیو اودهغوئ دژوندانه په هیلو !

لیکن مونږ بشپړ ډاډ لرو چې داسې نده ، خدای دي هغه ورځ نه راولي چې قهرمان افغان ولس دومره بې ننګه او بې همته شي چې د ګاونډیو له ډاره په خپله خاوره کې دیوه متعصب عیسوي هېواد دعسکرو شتون هم ګناه ونه بولي !! افغانان نن هم په هم هغه ایماني روحیه اومورال دهر تیري ګر په وړاندې دجنګ او دهېواد دلویشت لویشت خاوري نه په میړانه دفاع اوجهاد ستره نیکمرغي اوثواب بولي په کومه یې چې چنګیز ، انګریز ، شوروي او امریکا ته شکست ورکړ ... هو! ضرور یوشمېر دهوس مزدوران دڅو پیسو په بدل کې دافغانانو دننګ او ارزښتونو خرڅول نه دریغوي ،خو هغوئ دي پوه شي چې ډېر ژر به دهغوئ باداره امریکا دخپلو بدو ارادو تراخه وڅکې، دلته پاته کیدونکو عسکرو لاشونه به یې ددوئ دمصلوب معبود پشان په لارو او واټونو کې زوړند ووینې چې ترې ویت نام اوصومال دواړه به هیر شي

رازم ستا دې خبري ته كه بالفرض په افغانستان له بهره يرغل وشي امريكا به دكوم لوري په دفاع اوپلوۍ درېږي ؟ ښكاره ده چې امريكا هلته قدم نه ږدي چې خپله ګټه يې نه وي! په دغسې حالت كې به امريكا خپلو ګټو ته په پام پريكړه كوي نه دافغانستان ګټو ته په پام !خو داخبره بايد له پام ونه غورځو كه له ګاونډيو له لورې افغانستان ته هر خطر متوجه كېږي، هغه سره به دامريكا لمسون او اراده خامخا ملګري وي !! په دې صورت كې امريكا به خامخا دخپل ارادت مند لورې دفاع كوي نه دافغانستان له حريم ؟ لنډه دا چې دا تش جاهلانه تخيل دى چې افغانستان دګاونډيو نه دخلاصون لپاره په امريكا تكيا كولو ته اړتيا لري داسمه ده چې افغانان بيوزله اوبيوسه دي خو بيغيرته اوبې همته ندي ، هيڅ افغان په پوځي لباس كې دبهرنيانو شتون پخپل هېواد كې نشي منلى ، اوبيا خاصكر كله چې هغوئ دا ووينې چې دين ، پت اوخپلواكې يې له تهديد اوتيري سره مخ ده

افغانان په دې هم ښه پوهېږي چې امريكايان په پيل كې معمولاً خوږې اوغوړې خبري كوي څو خپل شيطاني دامونه وغوړوي كله چې خپل هدف ته ورسي بيا هيڅ نه پيژني ، نه بشري كرامت ته درناوى لري نه اخلاقي او انساني ارزښتونه رعايتوي ، دګاونډيو له احتمالي بريدونو دافغانانو ډارول ، دروحي فشار اچولو پرته بل هيڅ واقعيت نلري.

پوښتنه : د امريكا سره دغه راز تړون به څومره قانونيت ولري؟ كه مدلل او منطقي ځواب راكړئ چې د افغانستان لپاره له امريكا سره دا راز تړون لاسليكول د افغانستان په ګټه دي او كه په تاوان؟

ځواب :ګورئ! امريكا هرڅه دځواك اوزور په مټو كوي ، هغه متل دى چې : دزو رو ر اوبه په لوړه خېژي ! امريكا له نن دولس كاله وړاندې په افغانستان يرغل راوړ ، دكوم قانون اوكومو اصولو له مخې ؟ ښكاره ده امريكايان په نړۍ كې دهيڅ هېواد يا ولس قوانينو او مقدساتو ته احترام نلري ، هغه تنها د خپلو شيطاني ګټو خوندي كول مهم ګڼي ، كله چې هغه قانونيت ته درناوى او احترام نلري ، څنګه دامريكا استعماري جسارتونه په قانونيت توجيه كولى شو ؟ يا تړې دقانونمندۍ توقع درلو دلى شو؟ امريكا ته نړيوال قوانين اوتعاهدات داحترام وړندي اونه دكوم بهرني هېواد كورني اصول او اقدار ورته محترم دي ، په هيڅ شكل داشكالو دامنيتي قرار داد په نامه دكرزي لخوا كيدونكې هوكړه قانوني اوحقوقي بڼه نلري ، دا د غاصب يرغلګر اودكوربه محكوم ترمنځ تړون دى ، نه ددوه خپلواكو هېوادو نو دچارواكو ترمنځ !

هرچې دا خبره ده چې دافغانانو لپاره به ددغه تړون لاسليكول په ګټه وي او كه تاوان ؟

پرته له شك زه په كامل بصيرت ويلاى شم چې ددغه تړون منل اولاسليكول دافغانستان لپاره نيك شاګوم ندى ، دافغانستان او منطقي په ګډون دټولو لپاره به ناوړه عواقب پېښ كړي ، ورسره به افغانستان كې جنګونه نور طول ونيسي ، امريكا به دافغانستان له حريم نه په ناوړه ګټه اخيستنه په منطقه اوسيمه كې دبې امنيو اورونو ته لمن ووهي ! دافغانستان ګاونډيان به له افغانانو سره په اوږدو دښمنيو، تربګنيو او جنګونو كې ښكېل كړي ،دتهذيب اوتمدن په نوم به په افغانستان او منطقه ناوړه تاثيرات وشيندي.

پوښتنه : امريكا چې نن په نړۍ كې ديو مقتدر هيواد په توګه مطرح ده، څومره به دكرزي له اداري سره په خپلو كړو ژمنو وفا وكړي؟ او كه احيانا وفا ونكړي لكه څرنګه چې نړيوالو تجربو هم ښودلي ده نو بيا به دا تړون د افغانانو لپاره لاڅومره په زيان تمام شي؟

ځواب :دامریکا ټول تاریخ دبشریت په وینو لړلی ، امریکا کرزی څه چې دنړۍ ډیرو لویو اوځواکمنو هیوادو سره په کړیو ژمنو وفا نه کړي ، کرزی خو ددوئ دلاس نیالګۍ دی ، که ددوئ مرستي او نظامي یرغل نه وای کرزی چا پیژ انده ؟ ، داتمه اوخوشبیني لرل چې امریکا به له افغانستان اوکرزي سره په کړو ژمنو وفا وکړي دحماقت نه سیوا بل مفهوم اوتعبیر نلري ، داترون سل په سله دافغانستان لپاره زیان دی ، ګاونډیانو ته افغانستان کې دمداخلي فرصتونه برابروي ، افغانستان کې جګړې ته طول ورکوي ، امریکا غواړي دافغانستان له ټولو مهمو هوایې ډګرونو څخه دګاونډیو پر ضد جارحانه پلانونه پرمخ یوسي ، څه فکر کوو کله چې امریکا ستا له خاوري دګاونډیو دځملولو او ایل کولو لپاره ناوړه ګټه اخلي ، کاونډیان به لاس ترزنې ناست وي؟ روښانه ده او هر سړی دپوهیدو ادراک لري چې امریکا به افغان ولس په داسي لویو جنجالونو کې ښکېل کړي چې هرڅومره هم ترې دځان خلاصون کوښښ به کوي خو لار به نلري.

پوښتنه :که امریکا د ترون له موادو نه سر وغړوي او تخلف وکړي، نو آیا په نړۍ کې داسې کومه بله اداره یا دضمانت څه امکان شته چې امریکا دې ته اړه کړي چې باید د ترون مواد ومني او عملي یې کړي؟

ځواب :کاشکې ! داپوښتنه څوک ددې مزدور رژیم له چارواکوهم وکړي ، چې آخر په کوم باور تاسو امریکا سره داعهد اوپیمان کوئ؟ دامریکایانولخوا له کړو ژمنو څخه تخلف حتمي دی ، دهلمند په ګرمسیر ولسوالۍ کې دولسي خلکو په شهادت رسول تازه اوژوندۍ نمونه ده ، ترپرون پورې میډیا او دکرزي اداري هم داوظیفه زوتوله چې اوباما په لیک کې کرزي ته ډاډ ورکړی دی چې ولسي خلک به نه وژل کیږي ، کرزي دجرګې په وروستۍ ورځ دټولې نړۍ په مخ کې له امریکایانو په ډیر منت او زاریو غوښتنه وکړه چې دترون وروسته تاسي ټول عملیات بند کړئ ! مونږ به یې خپله کوو، خو امریکایان هغسي لګیادي دخلکو په کورونو داړې غورځوي اوباما اونور پرې باک قدري هم نه راوړي ، دلته کرزی خان دي وهي کوکاري! یو ځل نه سل واره خو ...څوک یې په خوله دچا خبره پیاز هم نه خوري.

که څوک دا انګیري چې دامریکایانو دتخلف په صور ت کې به افغانستان د ملګرو ملتونو دروازه وټکوي هلته به خپل فریاد ورسوي، ښکاره ده ملګري ملتونه دامریکا دسیاست او ګټو ستیج دی ، نړیواله ټولنه په ټوله معنی دامریکا دمتحده ایالاتو ددولت ترلاس لاندې اداره ده، هیڅ ازادې او خپلواکې نلري دامریکا په ګډون دنړۍ دپنځو لویو قصابانو د تجمع مرکزدی ،له دې پرته بل څوک شته چې دافغانانودشکایت په صورت کې ددوئ غږ واوري ؟ ورسره عادلانه برخورد وکړي ؟ څرګنده ده نشته هو ! یوشي افغان ولس ته ددې مجرمانه اومحکومانه حالته دنجات ښېلو وروستۍ لارده ...چې افغانان دخپلو میړنیو اسلافو په قدم لاړشي ، پورته شي ټول هیواد کې سرتاسري پاڅون وکړي له امریکایانو نه یوائې دتیرو ۱۳کلو غچ واخلي بلکې آن دپخوانیو صلیبي جنګونو انتقام هم ترې واخلي، څو په اینده کې بیا څوک افغانستان او افغانانو ته په خیرنو ستر ګو ونه ګوري.

پوښتنه :تاسې خو د ترون نه جبرانیدونکي بد عواقب او تاوانونه په ګوته کړل او ورسره مو د امریکا له منافقت او دوه مخی څخه هم پرده پورته کړه که یو دوه ژوندي مثالونه راکړئ چې کوم هیوادونه تیروتلي او له کفارو سره یې دا ډول ترونونه کړي هغوی اوس څه بایللي او له کومو دیني او عصري انحطاتونو سره لاس او ګریوان دي؟

ځواب :امریکا دسوفا تړون په نوم چې له څومره هیوادونو سره دغه ډول تړونونه یا قراردادونه لري ، هغه ټول هیوادونه تري دومره تنګ راغلي چې هره ورځ خلک یې ددغو قراردادونو دلغوه کولو لپاره قهرجن لاریونونه کوي . دې لړ کې ترټولو ژوندی مثال دنړۍ دیوه ډېر معتبر اومشهور هیواد جاپان دی ، هلته د۱۹۵۲ زکال راهیسې داوکیناوا په نوم جزیره کې دامریکا پوځي هډه شتون لري ، داوکیناوا خلک دومره دامریکایي عسکرو نه تنګ شوي چې له امله یې هلته همیش خلک دامریکایې هډې دشتون په ضد احتجاجونه اوتظاهرات کوي ، امریکایي عسکر ددغه جزیرې په میرمنو ډلیز جنسي تیري کوي ، تردې چې وړپسې ساحلونو ، ښوونځیو ، لیسو اوپوهنتونو ته ځي ! په زور اوجبر ځواني انجونې نیسي ډلیز جنسي تیري وربا ندې کوي ، دارقامو له مخې له ۱۹۵۲ زک څخه تر اوسه دامریکایانو له لورې دیرش زره جنسي ځورونې ثبت شوي ، داپه جاپان کې دومره لویه ستونزده چې دامریکایي عسکرو دتیریو په مخنیوي کې دپاته راتلو له امله څو حکومتونه استعفا ته اړشول په ۲۰۱۰ زکال کې یو صدراعظم له دې امله چې دخپلې کړي ژمنې سره سم یې په واګیناوا کې دامریکا نظامي هډه ونشواى تړلى له خپلې دندې استعفا ورکړه سربیره په دې چې جاپان دنړۍ یوشتمن پرمختللى هیواد آن دنړۍ په لویو اقتصادونو کې دویم درېیم موقف لري ،ورته حال دجرمني هم دی خلک هلته له امریکایانو دوه سپوږموته راغلي دخلیج هیوادونو حال له چا پټ ندی.

پوښتنه :ــ د تړون په وړاندې افغاني حساسیت ته په کتو،له تړون سره به په روان جهادي بهیر څومره مثبت یا منفي اغیز پرېوزي؟

داحتمې اویقیني ده چې امریکا افغانستان کې روان جنګ بایللی ، دلته دشته عسکرو مورالونه یې پریوتي ، دتیښتي اومنډي په حال کې دي ، دجنګ څخه دومره ستړي شوي چې جنګ کول څه چې دجګړې دنوم اوریدو نه هم کرکه ورزي ، بل که امریکا افغانستان ته دټولې نړۍ پوځونه راولي هم ، شته شکست به یې په بري بدل نشي ، دمجاهدو افغانانو میړانو اوسرښندنو ته په پام په دې سره به دجهاد او مقاومت سنګرونه نور هم دپولادو په څېر کلک شي ما وړاندې وویل افغانان پخپل هیواد کې په پوځي یونیفورم کې دخارجیانو لیدلو سره حساسیت لري امریکا که دافکر لري چې افغانانو ته به په دې چل اوهنر ماته ورکړي ، دلالچونو په ورکولو به یې ضمیرونه واخلي دا ناپوهې ده ، وحشي امریکایان دې دخپلو زړونو په غوږونو واوري چې ترڅو به دلته وحشتونه اوظلمونه کوئ دخدای په زمکه به دفساد راج چلوئ ترڅو به دانصاف رڼاوي وژنئ او دظلم اوبربریت تیارې به خوروئ؟ افغانستان کې به خپل داسې بد حشر ووینئ چې ټول لیدلي خوبونه به مو دروغ شي! ښه داده چې دافغانانو دغلامولو له ارادې کینئ!!

پوښتنه :ـ په داسې حال کې چې موږ ته په تاریخي لحاظ له انګریزانو سره د کندمک او له روسانو سره دکارمل تړونونه یاد دي، نن څرنګ په افغانستان کې له تجربو سره سره بیا هم یو شمیر افراد دې ته تیار شول چې دغه راز تړون ومني او سر ورته ټیټ کړي؟ دوي ولي له تاریخي مواخذې ویره نه لري؟

ځواب :له شک پرته تاریخ دا هرڅه په زیر،اوزور سره کلک ثاري ! هغه خلک به ونه ښني چاچې دا نه ښونکی خیانت وکړ ، راتلونکي نسلونه به هغوئ دشاشجاع ،ترکي ،امین ،ببرک نجیب اوکرزي سره یوځای دافغانستان دخاوري او ازادۍ دښمنانانو په تو ګه پیژني ، افسوس دغسې خلک له ازاد ضمیر او وجدانه دومره محروم شوي چې اسلامیت او افغانیت دواړه یې په ډالرو و پلورل !

څرګنده ده هغوئ به ځانونه دملت له محاسبي خلاص نکړای شي او هم به دتاريخ له محاکمي سرلوړي و نه وځي ؟ هغه ورځ به ضرور راځي چې د ملت دسرنوشت پلورونکو سره ملت حساب او کتاب ته کيني ، څنګه چې دايران رضا شاه او دهغه پلويان چې دخپل هېواد په مقابل کې يې دامريکا ګټو ته ترجيح ورکوله آن تردې چې خپل دفاع وزارت ته يې حکم کړی و، که هر کله زه په هېواد کې نه وم ، کوم بهرنې هېواد ته په سفر لاړوم ، راسره رابطه ناشونې وه تاسو دامريکا له پنټګانه مخامخ هدايت غواړئ دهغوئ دهدايت سره سم خپل اجرآت پرمخ وړئ ! خو کله چې له هغه سره دايران دملت محاسبې وخت راغی ، له هېواد په تيښته الوتکه کې ووت غوښته يې امريکا ته پناه يوسي، خو امريکا په ډېره سپين سترګې ورته له پناه ورکولو انکار وکړ ، تردې چې دنړۍ هيڅ هېواد يې الوتکي ته پخپله خاوره کې دناستي اجازه نه کوله داورځ په کرزي او په اډيوالانو يې هم راتلونکې ده ، دايران دشاه په څېر به که خدای کول دی اوملګري يې په يوه هېواد کې هم دپښې ايښودو ځای نلري او ملت به ورسره د انې انې حساب کوي.

پوښتنه :ـ هغه په اصطلاح مشورتي جرګه چې د داسې تړونونو سره د موافقې په هيله را غوښتل شوې وه، څومره په رېښتيا هم له افغاني دود سره سمه جرګه ورته ويلای شو؟

ځواب : جرګه دامريکايانو په نوښت بلل شوي وه افغاني جرګه نه وه ،يوه تحميلي اوپردۍ پاله جرګه وه ، زياتره ورته مجهوالهويه خلک بلل شوي وو، بې له شکه مونږ پخپل تاريخ کې دجرګو له عظمته ډک تاريخ لرو، چې هېواد ته يې وياړنې او افتخارات بښلي، نه داچې هېواد اوخلکو ته يې پيغورونه پريښودي ، دکابل اوسنۍ جرګې هېواد ته دافتخاراتو په ځای پيغورونه پريښودل ، دافغانستان دتاريخ ، دين او عنعناتو د سپکاوي ارتکاب يې وکړ ، نو څنګه کولی شو چې داشغال سيوری لاندې اشغال ته پايښت ببښونکې جرګه دتاريخي اوملي جرګو تسلسل وګڼو ، داسې جرګې نه وړاندې افغان ولس داعتبار او اعتماد وړ ګڼلي نه يې په راتلونکې کې بولي، داسې مردودې جرګې خو د روسانو په نوښت هم هغوئ سره دتعاهدونو په موخه کار مل اونجيب جوړې کړي وي ، ليکن افغان مجاهد ولس هغه محکومې کړې او غندلې يې دې دهغوئ پريکړې يې محکومانه ګڼلې ، دمشورتې لويې جرګې، مشورې اوهوکړې هم ديو ي ازادې او خپلواکې جرګې هوکړې اوپريکړې نه بلکې ديوي محکومي او غلامي جرګې هوکړې اوپريکړې دي چې افغان ولس ته به داعتبار وړ ونه ګرځي.

پوښتنه :ـ په داسې حال کې چې ويل کيږي په جرګه کې کاملا سانسور حاکم وو، اکثريت غړي يې دولتی کسان، او سيميز زور واکان وو،له داسې جرګې نه څه طمعه کيدلای شوای؟

ځواب :دجرګې وړاندې او وروسته سل په سلو کې د همدې پريکړې باور اوتوقع وه ، ؟ ځکه جرګه وال تنها دامريکا معاش خواره وو بل څوک نه وو ، له هغوئ نه دکومې بلې پريکړې توقع نه وه ،امريکايانو دميډيا له لارې هم دومره پريمانه تبليغات ورته وکړي وو چې هر افغان دجرګې دپريکړې جهت او استقامت پيژانده له دې وجې دجرګې لخوا دسند دمتن تصويب کومه نوې خبره نده .

پوښتنه :ـ له امريکا سره نظامي تړون درلودل زموږ هيواد ته په اوږده زمانه کې، په معنوي، اقتصادي، سياسي، ټولنيز او په ټوله کې په اسلامي لحاظ څومره سم او څومره زيانمن دي؟

مونږ دیوه مسلمان ملت په حیث له یوه داسي محارب کافر هېواد اوځواک سره داسلامي شریعت حکمونو او لارښوونو ته په پام دهرډول دوستۍ اوموالات حق نلرو ، چون امریکا هم هغه کافر هېواد دی چې محارب دی، دمسلمانانو افغانانو سره په جنګ لګیاده ، عام کافر ندی، په دې لړ کې که دامت دعلماوو څېړنو او تصریحاتو ته لاړشو ، له مخې یې ددغه ډول تړون لاسلیکول ،منل قطعاً حرام اوناروا کار دی ، ددې لپاره چې ستا پوښتنه بامعنا پوښتنه ده غواړم په دې اړه لږ تفصیل درکړم

دیوه مسلمان او کافرپه ژوند کې دځمکي اواسمان توپیردی ، مسلمان که فرددی او که حکومت دهغه دژوند اساسي غرض دالله (ﷻ) په بنده ګۍ اواطاعت کې ژوند تېرول دي ،ددي برعکس دیوه کافر دژوندغرض یقیناًدمسلمان دژوند له غرض جلا او ور سره توپیر لري ،له دي وجې هغه څوک چې واقعي مسلمان وي ،هیڅکله دیوه کافر سره قلبي محبت اودوستي نه غواړي ، عظیم الشان قرآن کې الله (ﷻ) فرمایې :

لایتخذ المؤمنون الکافرین أولیاء من دون المؤمنین ومن یفعل ذلک فلیس من الله فی شئ(آل عمران :۲۸)

مومنانو دمسلمانانو په پرېښودو کافران ځانوسره مه ملګري کوئ،څوک چې داسي کوي ، الله سره دهغه هیڅ تعلق نشته.

دکافرانو سره داړیکو په اړه ګڼ ایتونه راغلي خو دلته په دې یوه اکتفاکوو ، علماوو په دې موضوع جامع بحثونه لیکلي هغو ته په پام په لنډډول وایم :

دعظیم الشان قرآن په ګڼو ایتونو کې دا مضمون مجمل اومفصل راغلی ، په ټولو کې مسلمانان له کافرانو سره د"موالات" دوستی،اومحبت نه په کلکه منع شوي ، په دې لړ کې دقران په حقیقی لارښوونو دغور ورو سته علماوو لاندې درجې ښودلي چې کومه درجه رواده کومه نده روا؟چې کومه ناروا ده ولې اوپه کومو وجوهاتو سره ؟

ددوه اشخاصویا دوه ډلو ترمنځ داړیکو بېلا بېلي درجې څه دي ؟

- لومړۍ درجه دقلبي موالات یا دزړه دمحبت اومودت ده :، دایواځي دمؤمنانو پوري خاص ده ، له مؤمن پرته دغیرمؤمن سره دغه ډول تعلق په هیڅ صورت اوقطعاً جایزندی

- دویمه درجه دمواسات ده : معنی یې ده ، همدردي ،خیرخواهي ، اونفع رسول داد دارالحرب دکفارو پرته له نورو ټولو کافرانو سره جائزده، په ممتحنه سورة کې ددي تفصیل بیان شوی دی: لاینهاکم الله عن الذین لم یقاتلو کم فی الدین ولم یخرجو کم من دیارکم أن تبروهم وتقسطوا الیهم (۶۰۸) یعنی" الله (ﷻ) تاسي نه منع کوي دهغو سره چې تاسي سره په دین کې جنګیګې نه ؛اوایستلي نه یئ تاسي له خپلو کورونه ،چې تاسي دهغوئ سره احسان اوانصاف وکړئ

- درېیمه درجه دمدارات ده : ددي معنی ده ظاهري" خوش خلقی " اودو ستانه برخوردکول ، داهم دټولو کافرانو سره کول جائزدي ، خوچې تري هدف هغوئ ته دیني ګټه رسول نه وي ، یاداچې هغه میلمه وي ، یا یې له شرنه دځان ساتلو په غرض څوک وکړي ، داسي کول جائزدي ، سورة ال عمران ددي ایت "إلأن تتقوا منهم تقة" نه هم دغه دمدارات درجه مراده ده ، یعنی دکافرانو سره مولات رواندی ، خو په داسي حالت کې چې کله ته ځان دهغوئ دشرنه خلاصوي بیا خیردی

- څلورمه درجه دمعاملاتو ده: چې دهغوئ سره تجارت ، یا اجرت ، یا ملازمت ، یا دصنعت اوحرفت معاملات کول ، داهم دټولو کافرانو سره کول روادي ، خو

پرته دهغه حالت نه چې پکې مسلمانانو ته زيان رسي ، درسول الله (۲) راشدينو خلفاوو و، صحابه وو تعامل په دي شاهد دی ، دامت فقهاوو د دارلحرب په کافرانو باندي دوسلو پلورل ممنوع کړي ، باقي نور و سره يې دتجارت کولو اجازه ورکړي ، هغوئ دځان سره ملازم کول ياخپله دهغوئ په پابريکو کې اوادارو کې کار کول روادي

ددي پورته تفصيل راوړونه معلومه شوه چې قلبی دوستي اودزړه محبت دهيڅ کافرسره په هيڅ حال کې هم جائزندی ، له حربي کافرانو پرته دنورو سره احسان اوهمدردي کوم باک نلري ، هم ظاهري مدارات پروانلري ، خو دهغو کافرانو سره چې محارب وي دمسلمانانو سره په جنک کې ښکېل وي دغه ټول کارونه حرام او ناروا دي نن ورځ امريکا علناً دمسلمانانو په وړاندې محارب فريق دی، په هيڅ صورت ورسره دمسلمانانو لپاره ددغه ډول تړونونه روا اوجايز ندي، هم دکافر سره داسي دوستي اويارانه چې دمسلمان اوکافر ترمنځ توپير پاته نشي حرامه ده بايد دهېواد علماء په دې برخه کې پورته شي مسلمانان داسلامي مقرراتو څخه اګاه کړي.

پوښتنه :ـ که بالفرض موافقه وشي له هغه وروسته افغانان بايد کومه لاره اختيار کړي، په دې اړه دملت افراد او غړي چې له داسي کړنو سره مخالف دي څه مسئوليت لري؟

ځواب :ماوړاندې هم اشاره وکړه چې افغان ولس ته يوه لار پاته ده اوبس هغه جهاد دی ، بايد ټول ولس ددې حرام تړون پرضد پورته شي ، پاڅون وکړي ترهغې په کرار نشي څو امريکايان تيښتي ته اړشوي نه وي ، په دې اړه ګومان نه کوم چې دابهام ځای پاته وي ټول خلک پوهېږي ديني علماء بايد دمسلمانانو په بيدارولو کې دپخوا په نسبت خپله پاملرنه زياته کړي اوټول ولس وهڅوي چې دمجاهدينو او مقاومت له ليکو سره ملګرتيا وکړي

پوښتنه :ــ څرنګه چې نن، نن د بدخشان په يمګان ولسوالۍ کې يو پخواني جهادي قومندان محمدعاشور له خپلو ګڼو مسلحو کسانو سره په دې وجه د اسلامي امارت ليکوته راغلل چې ولې دکابل اداري له امريکا سره دغه راز تړون وکړ ، دې اقدام ته په کتو د کرزي په اداره کې هغه افراد چې لا تراوسه په تشو خبرو تيروتي وو اوس به څرنګ دريځ غوره کوي او اسلامي امارت يې بايد په اړه څرنګ موقف خپل کړي؟

ځواب :هرو مروبايد هغوئ دا حقيقت درک کړي چې نور دکابل امريکايي رژيم سره ملګرتيا دسړي اسلاميت اوافغانيت تر سوال لاندې راولي ، چې هغه مؤمن اومسلمان هم پاته کيدای شي کنه ؟

بې له شکه افغانستان ديوه صليبي هېواد له لورې په ظلم اوغصب سره اشغال شوی ،اوس دادی دلسو نورو کلو لپاره دخپل اشغال دغځولو په موخه دافغانستان په مهمو اوستراتژکو موقعيتونو کې لوې پوځي هډې جوړوي. دلسو کلو وروسته هم کوم تضمين نشته چې خامخا به امريکا لس کاله وروسته افغانستان کې خپل پوځي حضور پای ته رسوی او نور به افغانستان ته دامريکا له لورې کوم تهديد متوجه نه وي، په دې حالاتو کې واقعاً افغانانو ته زياته بيدارې او هوښيارې پکارده.... پاته (۷۳) مخ

چې الله درسره مل نه وي ....

عبید تنویر

....

دکابل د فرمایشي او امریکایي جرګې ګډونوالو او متدصیانوبالاخره له افغان مسلمان ولس او اتل ټاټوبي سره دهغې غداری او خیانت ثبوت وړاندې کړ چې دامریکایانواواسلام دښمنه قوتونوله ډیره وخته هغه یوائیني هیله او ترټولو ستره ارزو وه .

دتعجب ځای خو دادی چې له امریکاسره دتړون په مادو کې په صراحت دغه خبري ځای پرځای شوي چې امریکایان په افغانستان کې اوږد مهالی شتون غواړي ، دافغانستان په حساسو سیمو اوولایتونو کې پوځي اډې غواړي ، دهرډول اوپه هرځای کې دپوځي عملیاتودترسره کولو اختیاراو صلاحیت به ورسره وي اوامریکایي عسکردهرجرم اوجنایت په صورت کې له ځان سره قضایي مصؤنیت لري؛ خوپه دغو ټکو سربیره هم مجددي او هم یې غلامي جرګې دغه تړون تصویب او په پریکړه لیک یې ولیکل چې تړون دافغانانو په ګټه او امریکایان باید دافغانستان داستقلال او حریت درناوی وکړي !!دتړون په متن کې داټکي په وضاحت راغلی چې امریکایي اتباع که هغه پوځي وي اوکه ملکي ، هغوی په دې مکلف ندي چې افغانستان ته دننوتلو او یاوتلو په مهال له افغان لوري او دولت څخه قانوني اجازه وغواړي اویادهغوی مشکوک حرکات تعقیب اوترپلټنې لاندې راشي، همدارنګه به دبګرام ، خواجه رواش ، شینډنډ ، کندهار او نورو هوایي ډګرونو کې امریکایان پرته له کوم محدودیت اوتردد څخه دالوتکواعظمي استفاده کوي اوهیڅ حدودبه په پام کې نه ساتي ؛ ولې داستعمار نوکرانو په دغوټولو غیري اسلامي او غیري انساني مادو سترګې پټې کړي او بیایې هم توقع ښکاره کړه چې نوموړی تړون دافغانستان او سیمې په خیراوفلاح ده .

ددغې جرګې دګوډاګیتوب اوامریکایتوب به بل لوی دلیل او سند کوم وي چې دجرګې مشر (مجددي)له خپل جهادي ، روحاني ،فروفیسوری اوسپین ژیریتوب له دعوو اوناروسره سره په امریکادافغانستان دخرڅلاو په معامله اوتړون دومره مین او مجذوب دی چې وایي که ژرلاسلیک نشي نوآن له افغانستان څخه کډې کولو ته تیاردی ، نوچې دمجلس او جرګې دمشرې دغسې حلقه بګوش اوذلیل حالت اوموقف وي د نوروچاروا کو! او برخوالو به څه انداز اوله هغه به څه دغیرت اوایمانداری توقع اوهیله وشي !!؟

که یونیم کس اودجرګې غړي دڅه ویلو او په تړون کې دتعدیل غوښتنه درلوده ، سرنوشت به یې خامخادهغې یوې باغروره میرمنې (بلقیس بشري)په څیر وو چې دکرزي دخبرو مهال پورته شوه او څوله غیرت ډکې خبري یې وکړي ، خو ولیدل شول چې خپله کرزي یې په مقابل کې له څومره لیونتوب او ذلالت نه ډک عکس العمل وښود اوبیاسمدلاسه هغه میرمن دجرګې له تالار څخه یې په زوره وویستل شوه.

دغه تالیخټي اجیران باید پوه شي چې امریکایان په نړۍ کې دبشریت دټولو نورمونو پایمالونکي او دازادیو سلبونکي دي ،هغوی له ۱۹۴۵میلادي کال راهیسي د۴۰ مستقلو هیوادونو تختې ددغسې پوځي مداخلو او تړونو په وسیله نسکوري کړي دي اودسوونو هیوادونو په ملي اودیني حاکمیت او استقلال یې مخامخ پښې ایښي دي دوی څه فکر کوي چې دامریکایانوددومره پراخ صلاحیت اوشتون سربیره به دکابل هررژیم اواداري یې چې منځته راځي دارام اوډاډساه واخلي اوپرې به یې ږدي چې خپله سیاسي ، اقتصادي اوملي تګلاره پرمخ بوځي ؟.

يوخندني تعديل چې دجرګې له لوري ترسره شوهغه دادی چې امريكايي عسكروته قضايي مصؤنيت دسرپه سترګومني ! خو دامكان ترحده دې (دامريكايي عسكرو محاكمه دبګرام په اډه کې ترسره شي !!

اول خو امريكايان دغه قيدمنې نه ، که يې ومني هم يوافغان چې ځانته په عين حال کې مسلمان هم وايي او دافغان ولس استازی هم ځان معرفي كوي هغه څنګه تياريږي چې هم دي يو كافراوير غلګر ديوه مسلمان او افغان په حق کې جرم او جنايت ترسره کړي اوهم دي بياقضايي مصؤنيت ولري اوداسلامي محكمې په ځای دي په كفري محكمه کې محاكمه او سزاوار وګرځي ؟!

په داسې حال کې چې ډيرداسې موارد شته چې اسلامي قوانين له امريكايي قوانينو سره په جرم او مجرم بللو کې تفاوت لري ، يعنې اسلام ورته جرم وايي اومجرم ته پرې سزا وركوي ، ولې په امريكايي قوانينو کې هغه هيڅكله جرم نه ګڼل كيږي ، لكه هم جنس ګرايي ، قمار ، شراب ،سوداوزنا اونور ....

دامنيتي تړون ترنامه لاندې دامريكايي عسكرو لپاره دقضايي مصؤنيت منل او په افغانستان کې دامريكايي عسكرو ۹ مهمې پوځي اډې منظورول ، له شک پرته ددې معنا لري چې نور افغانستان هيڅكله دنړۍ په مخ ديو ازاد او مستقل هيوادپه توګه وجود نلري ، بلكې لدې ورسته افغانستان دامريكا دمتحده ايالتونو ۵۳ ايالت شميرل كيږي اوس پوښتنه داده چې دكابل اجيروجرګوالو ولې په يوغږ پرته له كوم مهم تعديل اوتغيرڅخه دومره سترې غداری اوخيانت ته ملاوتړله له امريكاسره يې امنيتي تړون اوقضايي مصؤنيت اوپريكړه ليک تاييداو له كرزي څخه يې په عاجل ډول وغوښتل چې هغه لاسليک کړي ؟

ځواب دادی چې په دغه جرګه کې ټولې هغه څيرې وي چې ايمان ، وجدان اوافغاني غيرت يې لاله وړاندې دامريكايي ډالروپه بدل اويادامريكاداستخباراتي شبكې په جال کې دنوكری ترلاسه كولوپه قيمت بايللی اوخرڅ کړی ، ځكه ټول يادكابل رژيم وزيران ، معينان ، سفيران ، وكيلان ، واليان اوياهغه څوک وو چې همدغو وزيرانو ، واليانو او سفيرانوانتخاب اوپه ګوته کړي وو؛ نوددغه ډول بې ضميره خلكوڅخه دغيرت اوخير توقع سل په سله کې ناشوني ده .

له بل لوري دوی په دې ټكي پوهيږي چې كه يوه ورځ هم امريكايي عسكراو ډالرنه وي دوي په افغانستان کې يوه شپه هم نشي سباكولای ، ځكه دوی دومره جرمونه او غداری دافغانانو او مجاهدتاټوبې په حق کې سرته رسولې چې كه اسلامي نظام اوحقپالونكي عدالت قايم شي هغوی به ارومرو دخپلو كرغيړنو اعمالو سزا ويني اوپه اشدمجازات به محكوميږي !

همدغه وجه ده چې دجرګې برخوالو او متدصيانوپه يوغږ اعلان وکړ چې كه هرڅومره ژردغه تړون لاسليک شي ددوی لپاره حياتي ارزښت لري اودمزواوچړچو ورځې اوشپې يې اوږدوي ، كنه خپله دمجددي كوكاري اوفريادخوهرچاواوريده چې كه تړون ژر لاسليک نشي (بيامجبوردی كډه اوبستره نورله افغانستان څخه ټوله کړي او وتښتي) !!!

خودغه تاليځتي بايدپوه وي چې دغه خاوره اوولس به مقتدررب جل جلاله ساتي ، دهغودعزت ، ابرو ، دين او حرمت ساتندوی به هماغه ذات وي ، دوی كه دخپلو ځانونو او شيطاني خواهشاتو دخونديتوب لپاره دغه مسلمان ټاټوبی په امريكايانوپلوره اوقباله يې ورکړه اوټوله تكيه اوبروسه يې په امريكااوداوباماپه يوشيطاني ليک اوډاډوکړه ؛ ولې الله تعالی ډيرغيرتي ذات او لوی قدرت دی ، هغه به دهمدغواتلومجاهدوطالبانواو فدايانوپه زريعه ددې ننګيالي ولس اوغيرتمن هيواد دفاع اوپالنه كوي ، كه ۲سوه تړونونه هم له امريكايانوسره تصويب اولاسليک کړل شي داځای يادوساتې چې هغه به هيڅ ارزښت او پاينښت ونلري ، لكه چې رحمان بابا ډيرښه فرمايلي

چې الله درسره مل نه وي رحمانه

كه لښكري درسره وي يكتنهايي

ګلورینې پاڼې

نوې ډرامه جوړوي

''الهام''

داقاتلان بیادمقتول کور کي جرګه جوړوي
که داسلام وختمېدوته بهانه جوړوي

خبربه نه یاست وطنوالولدې نوې پېښي
څوګوډاګیان واشغالګروته باغچه جوړوي

شرم حُیادسخت دریځویودروندپېتی بولي
ډیمکراسي ده له هرکاره ډمامه جوړوي

داسلامي قانون پر ضد ګمراه ته ستوری وايي
کفار دهرمؤمن په نیک عمل تانه جوړوي

دغلوجرګه ده جوړوغوبل دی هریومندې وهي
نوی پتلون اخلي ویښته دسرچپه جوړوي

پرې دسروسوداګرډېرډېرمصرفونه کوي
بیاپه زړولوبغاړو نوی ډرامه جوړوي

شیطان پلوي شاعران بیاسندرغاړې پالي
بیافاسقانوته دفسق لوبه توبره جوړوي

الهام قلم په لاس کي ګرزي قاغذونوپسي
نوي بیتونه وغازیانوته تحفه جوړوي

د سړیو سرلوړي

سیداحسان الله ''الهام''

ځه ویرجن سوې آهونه موله زړوڅخه راپېل شول
ځه ښاغلي پاک روحونه له سینوڅخه راپېل شول

پس له مرګه به ځلیږي لکه ستوري په آسمان کي
په ژوندون کي چي دکفرله تیاروڅخه راپېل شول

ځه نفسونو دغفلت له توږېدولوامان وموند
ځه بیاتورشول دایمان له سپېنیدوڅخه راپېل شول

هغه وخت موږنامرادشوواوبختونه موکوږه شول
چي مشران مودمکې له قسموڅخه راپیل شول

دامووهم دغیرتي صف دسړیوسرلوړي ده
چي ناولي غلامان یې له صفوڅخه راپېل شول

دادپاکي میني کورموبیاغاصب نیولی نه شي
چي په ننګ یې قدمونه له کوروڅخه راپېل شول

دیرغل دسپلي زیان ته به حساب چا کړی نه وي
چي موڅوغوټۍ ګلان له غوړېدوڅخه راپیل شول

سم په ږیره لوی شاعروي په غزل کي داسي وايي
دمستئ مست آوازونه له ډولوڅخه راپیل شول

الهي ستر قانون ستایه په شعرونو کي الهامه
که دي ځیني ناپوه ورونه له جرګوڅخه راپیل شول

ګناه مې څه ده

درويش

بيا مې ولې خرڅوې ګنا مې څه ده؟
په يهودو مې پلورې ګنا مې څه ده؟

زما وجود خو مو هم ټول ټوټې ټوټې کړ
نور مې ولې ژړوې ګنا مې څه ده؟

زما سينه خو دې پخوا وه لا پلورلې.
نن مې ټول برباد وې ګنا مې څه ده؟

ما خو تل وو د غيرت غږ پورته کړې.
اوس مې ولې شرموې ګنا مې څه ده؟

ابدالي به را خبر شي داسې مه کړې.
خپل بچي مې زوروې ګنا مې څه ده؟

اې درويشه دا فرياد مې ورته وايه!
داسې ولې نن کوې ګنا مې څه ده؟

دافغان ولس پيغام جرګه والو ته!

"صابر"

تاسې به جوړه کړئ جرګه مونږه منلې نه ده
د دې سپين ستر ګو فيصله مونږه منلې نه ده

چې په پيسو دين اوايمان هيواد ناموس خرڅوي
د دلالانو معامله مونږه منلې نه ده

چې اسلامي غرور د سره کافر تر پښو لاندې وي
داسې تاريخ توره صفحه مونږه منلې نه ده

هر څه به خرڅ کړئ خو غيرت مو خرڅولئ نشئ
دالجهاد د پريښودو کيسه مونږه منلې نه ده

صابره خلک يو درويشه تل مو صبر کړی
خو دې تړون ته حوصيله مونږه منلې نه ده

راته د وران ګودر چينار وژړل

نظام کندهاری

راته د وران ګودر چينار وژړل
د ځوانيمرګي پېغلي هار وژړل

بمبار يې ټول باغ وو په اور سو ځلی
په ډېر افسوس راته ماليار وژړل

زاڼې غمجنې وې خفه ښکارېدې
ځکه خو ټولو په يو وار وژړل

داسدي ملېشو له لورې د محاصره شويو مسلمانانو څه حال دی؟

شهیدزوی

په شام کې د حاکمې نصیري فرقې له لورې د کابو څلوېښتو کلونو راهیسې پرمسلمانانو د ظلمونو او وحشتونو د خورا اوږدې لړۍ د ودرولو په موخه د ۲۰۱۱ کال په مارچ کې د دې هېواد مسلمانانو له لورې د دولت پرضد د رامنځته شویو دلاریونو په نتیجه کې د بشارالاسد د فوځ او خلکو ترمنځ پیل شوې جګړه نه یوازې دا چې تر اوسه ونه دربدله بلکې ۳۰ میاشتې پس دا جګړه خورا خطرناک حالت ته ورداخله شویده او حقیقت دا دی چې د سورې مسلمان ولس ته یې دومره ستر تاوانونه ورسېدل چې شاید ترپېړیو به جبران نه شي.

لویدیځې نړۍ او ګاونډیو هېوادونو لکه ترکې، لبنان، اردن او عراق ته د کډه شویو مسلمانانو شمېر د درې نیم ملیونو نه اوړېدلی دی او د خپلو کورونو نه د بې ځایه شویو شمېر ۷ نیم میلیونو ته رسېږي، شام چې ټول نفوس یې کابو ۲۳ میلیونه دی په کې د ۲ میلیونو کوچنیانو په شمول ۹ میلیونه او ۳ سوه زره وګړي یانې د هېواد ۴۰ سلنه نفوس د خوراکي موادو او دوګانو مرستو ته سخته اړتیا لري په دوئ کې د نیمو نه زیات تنان هغه دي چې د خپلو کورونو پرېښودو ته اړ شوي او د جنګ د ساحو نه لرې د ښتو او ځنګلونو کې شپې ورځې تېروي.

د جنګ په ساحو کې چې کوم مسلمانان راګېر دي هغوئ ټول د مرګ د ستر خطر سره مخامخ دي، د مرګ دا خطر د حکومتي ملېشو او ازادي غوښتونکو جنګیالو ترمنځ په روان جنګ کې د حکومتي ملېشو له لورې د درندو وسلو د کارولو او بمباریو له اړخه هم دی خو د بمباریو او جنګي وسلو په پرتله خورا ډېره مهلکه او خطرناکه وسله مسلمانانو ته د دوا او خوراکي موادو درسد مخنیوي دی، د بشارالاسد اداره د خپلو مخالیفینو د نفوذ سیمو کې راګېرو مسلمانانو ته د مخالیفینو په نظر ګوري باغیان یې بولي او هغوئ ته د دوا او خوراکي موادو درسد ټولې لارې یې تړلې دي چې له امله یې دا مسلمانان د ولګې د ډېر لوي بحران سره مخامخ دي.

د ملګرو ملتونو د ادارې له لورې د نویو خپرو شویو اعدادو او ارقامو له مخې دوه نیم میلیونه شامیان د جګړې په سیمو کې راګېر دي چې پرمخ یې د سون او خوراکي موادو او طبي مرستو رسولو ټولې لارې تړل شوي او داسیمې د خورا ډېرې بدې محاصرې لاندې دي.

د جنګ په سیمو کې د معضمیه نومې یوې سیمې نه په راوتلو د بریالی شوې یوې مېرمنې مرکه په رسنیوو

کې خپره شوه چې ویل یې ۹,۰ میاشتې دجنګ په سیمه کې محاصره وو چې پدې ۹ میاشتو کې مو دډوډی یوه ټوټه هم چرته په سترګو نه وه لیدلې یوائې دونو په پاڼو او وابښو مو خپلې ساګانې ساتلې وې، ،

ددمشـق پـه اطرافـو کـې چـې ګڼـې سـیمې دمخالیفینو ترکنټرول لاندې دي دتېرو ۲ میاشتو راهیسې ورتـه دولـت دغـذائی مـوادو یـوه حبـه هـم نـده ورپرېښـې ،محاصره شوې ټولې سیمې په بد حالت کې دي خو دمشق ته څېرمـه دفلسطیني مسلمانانو یرموک نومې کمپ کې محاصره شوي مسلمانان ترټولو زیات اغېزمن شویدي؛ ددې کمپ نه ۱۵۰ زره فلسطیني مهاجرین دهېواد مختلفو سیمو ،لبنان ،اردن عراق ، او ځنې اروپائی هېوادونو تـه کډه شویدي خو کوم کم نصیبه چې پکې پاتې دي هغوئ ترټولو دبد حالت سره مخامخ دي.

ددولت له لورې په محاصره شویو زیاتره سیمو کـې دمرګ نـه دځان ژغورلـو پـه موخـه دحرامـو حیوانـاتو خوړلو ته اړشویدي چې ځایې علماءو ورته دمخمصې پدې حالـت کـې دجـواز فتـوی هـم ورکړیـده ؛ پوهـان وایـې چې ۱۵۹۰ کې فرانسـویان دداسې حالت سره مخـامخ شوي وو بیـا پـه راوروسـته څـه دپاسـه ۴ پېړیـو کـې هیڅکلـه هـم انسانان د ولګې دداسې بدحالت سره نه وو مخـامخ شوي لکه دسوریې مسلمانان چې ورسره نن مخامخ دي.

دتشـویش وړ خبـره داده چـې پـه محاصـره شـویو سیمو کې دولږې دا حالت رامنځته کول دبشارالاسد دولت دمخالفینو پرضد دوسلې په توګه استعمالوي؛ څو ورځې وړانـدې دسـورې فـوځ ګوتځنډنـه وکـړه چـې دمخـالفینو ترکنتـرول لانـدې سـیمو کـې دې خلـک وسـلې پـه ځمکـې کېږدي ګینې دخوراکي موادو قحط او ولږې ته دې ځانونـه تیار کړي.

داسدي ملېشو له لورې محاصره شویو ملیونونو مسلمانانو ته دا ګوت ځنډنه دکیمیاوي وسلې په پرتلـه پـه ډېرې خطرناکې وسلې دوژلو ډېر سـترګوانښ و خو عجیبـه دا ده چې ټوله نړۍ یې ننداره کوي او څوک پرې غوږ هم نـه ګروي.

پـه کیمیـاوي مـوادو دڅـو سـوه انسـانانو پـروژل کېدو بشر دوسته امریکا او متحدین یې ډېر غمجن وو او دمظلومـو انسـانانو غـم او ورسـره خـوا خـوږی دې حد تـه رارسېدلې وه چې ددې مظلومو انسانانو د انتقام په موخـه یې داسد دولت دله منځه وړلو لپاره په سورې حمله کول هم ضروري ګڼل خو اوس چې دکوچنیانو او مېرمنو پـه شـمول پـه زرونـو انسـانان دولګـې راواسـتلو پـه خطرنـاکې وسلې ووژل شول او سونو زره په همدې وسلې دمرګ دخطر سره مخامخ دي نو اروپائی اتحادي ،ناټو دملګروملتونو

اداره ، اسلامي نړۍ ،اسلامي کـانفرانس ،عـرب لیـګ ،امریکـا او متحـدین یـې ټول چـپـه خولـه دي او ددې ستر ظلم دمخنیوي لپاره خو څه کول ډېره لرې خبـره پرضد یې دحق اواز هم نه پورته کوي.

دبشارالاسـد پرضـد چـې امریکـا دحملـې کولـو چمتـــووالی نهـــائی کـــړ نـــو دروســـې پـــه منځګریتـــوب دبشارالاسد اداره دکیمیاوي موادو تلف کولو او امریکـا دحملې نه کولو ته تیاره شوه ؛ دروسې دا منځګریتـوب او دامریکا دحملې دخطر لـه منځـه تلـل پـه نړۍ کـې یـو مثبت پرمختـګ وګڼـل شـو خـو پـه نـړۍ کـې هیچـا هـم دا خبـره راپورتـه نکـړه چـې کـه کیمیـاوي مـواد دانسـانانو لپـاره احتمالي خطر دی او له منځه وړل یې ضروري دی ترڅو پـه راتلونکې کې انسانان ددې احتمـالي خطـر نـه پـه امـن کـې شي نو داسد دظالم او جابر دولت په لاس چې دخوارو ، بې ګناه انسانانو کوم قتـل عـام روان دی او دجګړې پـه سیمو کې چې داسدي ملېشو له لورې محاصره شویو سونو زرو انسانانو ته کوم ستر خطر متوجې دی ددې خطر دلـه منځـه وړلـو او دروان قتـل عـام ودرول ولـې ددې تـرون برخـه ونـه ګرځـول شـوه؟ کومـو خلکـو سـره چـې پـه کیمیـاوي مـوادو دانسانانو دعامه وژنې غم و دروان قتـل عـام دودرولـو غـم ورسره ولې نشته؟ دنړۍ سترقدرتونه چې دخپلو اهدافو دحصـول لپـاره پرنـورو خپلـه هـرډول غوښـتنه تحمیلـوي

، مذاکرات کوي او د ترونونو لپاره وختونه هم وي نو د غريبو انسانانو د بې ګناه وينې ، مظلومو او ښکو ، معصومو آهونو او غمجنو چغو په اړه ولې نړۍ بې تفاوته پاتې ده او هيڅ غم يې نه خوري ؟

دا ځکه چې د اسدي نصيري ملېشو په لاس بې کوره شوي ، بې عزته شوي او وژل شوي ټول خلک بل څوک نه بلکې مسلمانان دي ؛ امريکا چې د مسلمانانو د ذليله کولو او وژلو لپاره پلمې جوړوي ، جنګونه ورته رامنځته کوي او د ملياردونو ډالرو دلګولو ترڅنګ د خپلو فوځيانو د قيمتي نفوسو ضياع ته تيارېږي نو اسدي ملېشې د دوئ د زړونو د اټول ارمانونه په مفتو کې پوره کوي امريکا او متحدين به يې خوښ نه وي ؟

نن چې ټول کفر د مسلمانانو پرضد يو شوي دي نو د شام په اړه د روسې او امريکا ترمنځ رامنځته شوي تړون يواځې د دې لپاره و چې روسې د بشارالاسد په لاس د امريکا نه د دلازياتو مسلمانانو د وژلو وخت وغوښت او امريکا نه يواځې دا چې د اسد دولت ته يې د لازياتو مسلمانانو د وژلو موکه ورکړه بلکې د مسلمانانو د قتل عام سند يې هم ورکړ ؛ د مسلمانانو د قتل عام په اړه که د اسد اداري د نړيوالو نه کومه

وېره محسوسوله هغه وېره يې ورختمه کړه او قانوني مصئونيت يې هم ورکړ نو ځکه خو د بشر د حقوقو په نوم فعالې نړيوالې ادارې چې د انسان د ښمنو وحشي ځناورو د حقوقو ساتنه هم خپل مسئوليت ګڼي او پرهمدې وحشي ځناورو د ترسره شوي کوچني زياتي په سر ټوله نړۍ اخلي په شام کې د روان ټول وحشت په اړه چپه خوله دي او ټولو مجرمانه چوپتيا غوره کړېده .

د ملګرو ملتونو اداري د مهاجرينو ځانګه او يونيسف وايې چې په سورې کې له خپلو کورونو بې ځايه شويو کوچنيانو کې يواځې د ځلورمې برخې عمرونه د ۱۱ او ۵ ۱ کلونو په منځ کې دي د نورو ټولو يانې ۷۵ سلنې عمرونه د ۱۱ کلونو نه کم دي .

له خپلو کورونو بې ځايه شوي ټول مهاجرين د نورو سختو تکليفونو ترڅنګ د خوراکي موادو او دواګانو د ډېر قلت سره مخامخ دي خو کوم مهاجرين چې د بشارالاسد ملېشو محاصره کړيدي هغوئ ته خو د خوراکي موادو او دواګانو په وړلو بښبنې بنديز دی نو ځکه هغوئ ټول او کوچنيان په ځانګړې توګه د مرګ د ډېر لوي خطر سره مخامخ دي ، او د خوا شينی ځای دادی چې د دوا او خوراکي مواد د نشتوالي يا شديد قلت له امله تراوسه په زرونو کوچنيان مړه شويدي .

د ملګرو ملتونو اداري کې د مهاجرينو څانګې او يونيسف ښه په جهرويلي دي چې د خپلو کورونو نه د بې ځايه شويو ټولو کوچنيانو مرسته کول يې د توان نه بېرون ده .

په شام کې روان جنګ هغه حالت ته رسېدلی دی چې يو اړخ پکې هم کمزوری نه ښکاري او په جنګ کې د لازيات شدت امکان دی خو د جنګ له امله داغېزمنو شويو انسانانو په اړه د ملګرو ملتونو او نړيوالو غبرګون ډېر زيات مايوسه کونکی دی .

که نړيوالو او د ملګرو ملتونو اداري په وخت مداخله کړای وی نو د ډېرو ورانيو او سونو زرو انسانانو د قتل عام مخه نيول کېدای شوه خو له بده مرغه چې دا اداره د سورې په رواني لانجې کې هم د خپل مسئوليت دادا کولو په اړه پاتې راغله او د خپلوا کۍ او ناپيلتوب دعوی يې يوځل بيا دروغجنې شوې .

نو اوس ديو داسې منځګړې ته اړتيا ده چې د سورې د دولت او ولس ترمنځ منځګړيتوب وکړي ترڅو جاري جنګ تم او ولس د روان ظلم نه نجات ومومي .

امریکایي لیلام

حبیب مجاهد

لیلام دی لیلام... ټن په دوه سوه ډالره... دټانګونو پرزې... دچورلکو ټوټې...زاړه پتلونان او دریشۍ... شلیدلي بوټان او نیمه سوځلې چاټې... مات شوي ټوپکونه... دموټرو او ټانګونو ماشینونه او سپیرپارټ... جنراتورونه، تانبوګان، لرګینې کوټنۍ، پوځي چپرکټونه او ویلچیرونه، او نور رنګارنګ امریکایي پوځي اموال... که پیسې درسره وي صرفه مه پرې کوئ... امریکایي پوځي جالونه واخلئ او خپلو چرګانو ته ترې ښایسته مرغانچې جوړې کړئ... هرڅه داو سپنې په بیه دي...هلئ واخلئ اصلي امریکایي اوسپنه ده... لیلام شو په تاوان شو... ټن په دوه سوه ډالره...

دا کومه خیالي افسانه نه ده، بلکې دامریکایي فرعونیت دزوال او لیلام ربښتیني کیسه ده چې له تیرو څو میاشتو راهیسې دافغانستان په جنوبي ښارونه کې پیل شوې ده، دلته دامریکا پوځي ځواک کباړ شوي وسائل او وسایط کټ مټ داسې لیلامیږي لکه دوه لسیزې وړاندې چې دشوروي دځلوېښتم لښکر زراد خانه لیلام شوې وه.

د ۲۰۱۳م کال دنومبر ۲۰ مه ورځ ده، له غزني څخه مې دکندهار پخوا دتګ اراده وه، په غزني ښار کې دکندهار دموټرو اډه چې امریکایي پي آر ټي ته څېرمه پرته ده، له همدې اډې څخه دوه تنه په موټر کې راسره ملګري شول، دوی ویل چې دزابل ولایت دکلات اوسیدونکي یو او دلته دامریکایي کباړ په اخیستو پسې راغلي یو، یو تن یې راته وویل چې ماښام مو دغزني له PRT څخه ۹۰ ټنه سودا وکړه، دوی خوښ ښکاریدل چې ګټه یې کړې، له دوی سره مجلس او دامریکایي لیلام کیسه راته جالبه وایسېده، نوځکه مې په دې اړه مجلس ورسره اوږد شو.

دشکست رابربنډیدونکي شواهد

په تیرو دوولسو کلونو کې سره له دې چې امریکایانو ته دافغانستان په جنګ کې روزانه خورا درانه تلفات اوښتل، خو امریکایي یرغلګرو دخپلې یکه تازې میډیا په توسط هڅه کوله، خپل دشکست او هزیمت شواهد پټ وساتي، ددې لپاره امریکایانو که له یوې خوا پراخ میډیایي سانسور نافذ کړی وو، له بلې خوا یې خپل تخریب شوي وسایط او مخروبه اموال په

ډير دقت سره دجګړې له میدانه ټولول او دعامو خلکو له نظره يې غايبول.

له امريکايانو سره دافغانانو په لومړني مخامخ جنګ (دشاهيکوټ جنګ) کې دامريکايانو ګڼ شمير چورلکې او وسايط له منځه لاړل، خو امريکايانو په دې غرنۍ سيمه کې تخريب شوي چورلکې ټولې دشپې په تياره کې بګرام ته انتقال کړلې، ترڅو يې دلارې په اوږدو کې خلک ونه وينې.

وروسته چې په چريکي جګړو او ځمکنيو ماينونو کې دامريکايي ټانګونو، پوځي موټرو او اکمالاتي کتارونو سوزيدل او له منځه تلل، دورځې کيسه وګرځيده، امريکايانو ته دخپلو تلفاتو د ستر او اخفاء مسئله ديوې مهمې پوځي چارې په توګه رادمخه شوه .

دغه مهال امريکايانو دبګرام، کندهار، لوګر او شينډنډ له پوځي اډو سره نږدې دخپلو مخروبه وسايطو دښخولو لپاره دژورو کندو په ايستلو پيل وکړ، چې دې چارې دجورج بوش فرعوني غورو لاپو ته په پام سره سړي ته دمصردفرعون دقضاى حاجت د پټولو ستونزه وريادوله چې دنوموړي دخدايي دعوا يې له چيلنج سره

مخ کړې وه.

په دې مرحله کې چې دامريکايي يرغلګرو تلفات په منځنۍ کچه کې وو، په ګڼ شمير افغان حفاره چلوونکي او بيلدوزر چلوونکي دامريکايي اډو دننه دژورو کندو په ايستلو بوخت وو، چې امريکايي مخروبه ټانګونه، سوزيدلي کانتنرونه او تخريب شوي اکمالاتي موټر چې دجګړې له سيمو راټوليدل، دلته ترځمکه لاندې ښخيدل او ترخاورو لاندې کيدل.

په دې چارې سره امريکايانو هڅه کوله، خپل دشکست شواهد او دافغان جګړې حقائق ترخاورو لاندې پټ کړي، مګر خلک وايي حقيقت هيڅوک نه شي پټولاى، همدا لامل وو چې کرارکرار دامريکايانو دتلفاتو کچه دومره زياته شو چې نور يې امريکايانو ته دپټولو چاره ناممکنه شوه، نوځکه يې يوازې دخپلو پوځي مخروبه ټانګونو راټولولو او انبارولو ته کار وو ايو، او په هره اډه کې يې دتخريب شويو ټانګونو دنيمه پاته کالبوتونو خرې او انبارونه جوړ شول.

په دې مرحله کې څرنګه چې دامريکايانو تلفات وروستۍ کچې ته پورته شوي وو، امريکايانو نه شواى کولاى خپل ټول تخريب شوي او ماين وهلي ټانګونه دجګړې له ميدانه وباسي، نوځکه سوزيدلي اکمالاتي موټر او دداخلي عسکرو تخريب شوي وسايط دجګړې په ميدان پاته کيدل، چې وروسته د هرې سيمې دخلکو لخوا داوسپنې په بيه دکباړ په شکل خرڅيدل.

دا مهال چې عامو خلکو دلارو په اوږدو کې داکمالاتي موټرو او داخلي عسکرو دوسايطو هديرې ليدلې داسې فکر يې کاوو، چې په جګړه کې ډير زيان داخلي عسکرو ته پيښيږي، خو خبر نه وو چې امريکايانو خپل تخريب شوي ټانګونه له سيمې ايستلي دي، څرنګه چې حقيقت نه شي پټيدلاى، بالاخره دادى دامريکايي مخروبه وسائلو او د شکست

دنغدو شواهدو راښکاره کیدل هم پیل شوي ، امریکایان چې له افغانستانه تښتي ، دخپلو تخریب شویو ټانګونو ، چورلکو او نورو مستهلکو پوځي وسائلو لپاره له دې پرته بله لار نه ویني ، چې داوسپنې په بیه یې خرڅ کړي.

زما د سفر ملګري چې دامریکایي پوځي وسائلو کباړ اخیستونکي وو ، راته ویې ویل چې دامریکایي لیلام زیاتره برخه دپوځي ټانګونه پرزې ، سوزیدلي ټوټې او ماشینونه دي ، دوی وویل دامریکایي وسایلو لیلام په ټولو ولایاتو کې پیل شوی دی ، چې په زرګونو محلي خلک په کې اخته دي ،هره ورځ په ټنونو وسائل له امریکایي اډو رایستل کیږي او داوسپنې په بیه خرڅیږي ، زیاتره وسایل په کانتینرونو کې ځای په ځای شوي دي او سرپټې خرڅیږي.

زما ازار دې لیونی کړی اشنا!!

څو کاله وړاندې افغان ملي شاعر سمیع الله تړون یرغلګرو ته داسې ښیرا کړې وه چې:

زما ازار دې لیونی کړه اشنا

چې په سوکانو باندې ځان وژنې

داسې ښکاري لکه ددې شاعر ښیرا چې قبوله شوې وي ، ځکه امریکایان چې باروت یې افغانستان ته ددې هیواد دورانولو او تخریب لپاره راوړي وو ، اوس وربانديږ خپل پوځي وسایط الوزوي ، دامریکایي لیلام یوه جالبه جزئیه داده ، چې په دې کې یوازې دجګړې دمیدان تخریب شوي ټانګونه نه خرڅیږي ، بلکې په زرګونو روغ ټانګونه چې امریکایان یې بیرته له ځانه نه شي وړلای ، هم امریکایان په خپل لاس تخریبوي او بیا یې دکباړ په کانتینرونو کې اچوي.

دروان کال دجون په میاشت کې امریکایي چارواکو وویل چې په دې لړ کې دوی د ۷ ملیاردو ډالرو په قیمت روغ ټانګونه او پوځي وسایل په خپل لاس تخریب کړي او دا لړی لا هم روانه ده.

د امریکایي کباړ سوادګرو راته وویل چې دوی خپله لیدلي چې روغ جوړ جنراتورونه ، بیلابیل ماشینونه او نور وسائل امریکایانو دلیزر په واسطه برمه کړي او له کاره غورځولي وي ، او بیا یې داوسپنې په بیه لیلام کړي وي ، دوی ویل زیاتره دا ډول وسائل کارتن بند او یو مخ نوي دي ، چې استعمال شوي نه دي ، خو امریکایانو ددې لپاره چې څوک یې استعمال نه کړي یوازې خراب کړي او بیا لیلام ته وړاندې کړي دي.

له دې جریان څخه لوستونکي اټکلولای شي چې یرغلګر په دې جګړه کې له څنګه ذلت او هزیمت سره مخ شوي دي ، چې حتی په خپل لاس دخپلو امکاناتو له منځه وړلو ته مجبور دي.

امریکا څومره تاوان کړی

معمولا لیلام په تاوان خرڅولو ته ویل کیږي ، خو دغه تاوان همیشه نسبي وي ، یعني لیلاموونکی هڅه کوي دیو څه ګټې په ترلاسه کولو سره دیو مخیز تاوان څخه ځان وژغوري.

خو که دامریکایي لیلام بیې ته وګورو واضحا راته ښکاري چې امریکایانو له مالي اړخه خورا ستر تاوان کړی دی ، دوی خپل پوځي وسایط او وسایل په دومره تخفیف بازار ته وړاندې کوی چې ښایي ستاسو دحیرانی سبب وګرځي.

دبیلګې په توګه د m1 ابرامز په نامه امریکایي ټانګ را اخلو چې دامریکا دزغروال ځواک دملاتیر جوړوي ، دغه ټانګ شاوخوا ۱۰ ملیون ډالره قیمت لري او که افغانستان ته درارسولو مصرف یې ورسره حساب شي شاید قیمت یې نور هم لوړ شي.

مګر دغه ټانګ چې څه باندې شپیته ټنه وزن لري که اوسنی بیې ته یې چې دامریکا لخوا ټن په ۲۰۰ ډالر ټاکل شوي حساب وکړو ، نو دلیلام بیه یې ۱۲ زره ډالر جوړیږي ، لکه وړاندې چې وویل شوي امریکایان نه یوازې خپل تخریب شوي ټانګونه په دې بیه خرڅوي بلکې خپل راوستي روغ ټانګونه یې په همدې بیه بازار ته وړاندې کړي دي ، کله چې د ۱۰ ملیونو شی به ۱۲ زره ورکول کیږي ، نو سړی پوهیږي چې امریکایان له خورا ستر او ملاماتوونکي تاوان سره مخامخ دي.

دغه راز نور ډیر پوځي تخنیکي وسائل چې د وزن یې کم خو قیمت یې خورا زیات دی ، اوس داوسپنې به بیه بازار ته عرضه شوي دي چې دا بهیر که له یوې خوا یرغلګرو ته ورپیښ له مالي زیان څخه پرته پورته کوي ، له بلې خوا په مجموع دامریکایي شکست او ذلت بار حالت نندار هم د نړیوالو مخې ته ږدي.

ځواني دانې څه شی دی؟

ډاکټر همنوا

ځواني دانې د پوستکي یوه التهابي ناروغي ده چې د پوستکي د داغونو لامل ګرځی. دغه داغونه د پوستکي د مړو حجرو او د پوستکي د غوړوالي د راټولېدو په پایله کې منځته راځي چې د پوستکي د سطحې د وړو سوریو او وېښتانو د ریښو د بندېدو لامل ګرځي. ډېری دا ډول داغونه پر مخ او د پراوږو لیدل کیږي.

دا ناروغي ساري نده او د ناپاکۍ سره هم تړاو نلري. هورموني بدلونونه په ځانګړې توګه هغه هورمونونه د ناروغی په منځته راتګ کې رول لوبوي چې د بلوغ، میاشتني عادت او امیدوارۍ سره تړاو لري.

ځیني درمل د ناروغی د شدت لامل ګرځي لکه د حاملګۍ ضد درمل او ستېرایدونه.
کوم کسان پدې ناروغۍ اخته کیږي؟
ډېری وګړی د ځوانی په دوره کې په ناروغی اخته کیږي. په انجونو کې ځواني دانې تر ډېره د ۱۷-۱۴ کلنی په عمر کې پېدا کیږي حال دا چې په هلکانو کې د ۱۹-۱۲ کلنۍ کې لیدل کېږي او کېدای سي چې تر دېرش کلنۍ دوام وکړي.

درملنه

درملیزه نخسه:لمړی باید هغه یابونه په Acnix سابون و مینځي او بیا لاندي کریمونه وکاروي. لمړی کریم (Benzoyl peroxide) دوه ځله په ورځ کې او بل Clindamycine کریم دوه ځله په ورځ کې وسره Doxycyline ۱۰۰mg ټابلیت دي دوه وځله په ورځ کي.

لیکوال :داسلامي نړۍ مفکرعالم مولانا سید ابوالحسن علی "ندوي"رح – ژباړه : ابوظهیر

اسلامي هیوادو کې

اسلامي نړۍ کې دجدید یت اومغربیت ملاتړي اوناقدین

لسمه برخه

دکمال اتاتر ک فکري روزنه ! اودهغه دذهنیت اومزاج طبعي ځانګړ ني:

دې حالاتو ترکیه دتجدد اومغربیت ترامامت ورسوله ،داسلامي نړۍ حکومتونو ،ترقي خوښو زعماوو ته دتقلید وړنمونه جوړه شوه ،پخپله کمال اتا ترک داسلامي نړۍ دترقي خوښو ټولنو اودنوې ازادۍ مینوالو هېوادود سیاستوالو اومفکرانو لپاره د یو اتل او لارښود په توګه څرګند شو ، آن تردې چې د خپلواکو اسلامي هېوادو په واکمنو اوسیاسي قیادتو نو کې هیڅ رهبر اومشر په نظر نه راځي ، چې هغه په دومره سطحي ذهنیت ، کمه پوهه او اخلاقي کمزوریتاوو سربیره له ځانه دخلکو زړونه او دماغ داتاترک اومره مسحور اوله خپل شخصیت او کارنامو متاثر کړي وي ، دخپلې پیروۍ او تقلید دومره قوي ارزو دې دخلکو د زړونو د ننه ځای کړي وې ، څومره په وروستیو کې چې کمال اتاترک ځای وموند .

ددې لویه وجه ددې شهرت اوډنډورې غږول و ، چې اتاترک په یوه ډېر نازک وخت کې ترکیه له یوه داسې خطره وژغورله، چې د ژوند اومرګ په پوله ولاړه وه ، یو ځواکمن دولت یې جوړ کړ ، دلویدیځ حکومتونه اودهغوئ سیاستوال یې دځان په وړاندې سرکوزې کړل ، دختیځ مسلمانان چې په دغه زمانه کې دسیاسي ځواک لپاره تیار تږي او دعزت اوازادۍ موندلو پسې سرګردان اولالهاند وو ، په هرچا کې به یې دغه صفات وموندل هغه ورته ګران او قهرمان یې باله او سل ځله یې هغه ته له د رناوي لپاره سرونه ټیټول.

کمال اتاترک سره هم داسې لوبه وشوه ، په اړه یې دمسلمانانو په زړو کې له مبالغې ډکې ولولې را وټوکیدې.

،دویم دا چې دهغه (اتاترک) اصلاحات داسلامي هېوادو دملت پالو رهبرانو له امیدو سره موافق ثابت شول او دهغوئ داصلي آندونو او جذبو ترجمانې پکې وه ، دهغوئ په زړو کې دتغیر ،بدلون اوله دین څخه دبیزارۍ او ازادۍ کومه لویه ارزو وه ، دغربي تهذیب په قالبونو کې د ځانونو ځایولو کومه جذبه په څپو وه، هغه ددغو اصلاحاتو په راوستو وځلیده،له دې پلوه اتاترک دهغوئ لپاره یوه شانداره تجربه او کامیابه نمونه وړاندې کړه.

په هر صورت دهغه دبري چې هرڅه لاملونه وو خو نتیجه دا شوه چې کمال اتاترک ته په اسلامي ختیځ کې هغه مقام په برخه شو کوم چې دیوي اوږدې مودې راهیسې هیڅ ختیځوال رهبرته نه و په نصیب شوی ،

دمسلمانو پرګنو په راپارېدلو رجحاناتو او دغربي تهذيب په اړه دختيځوالو په رويه او دريځ دترک انقلاب ژور اغيز پرېوتل خامخا ولازمي وو.

هندوستان کې دمغربيت او مشرقيت ترمنځ کشمکش

داسلاميت او مغربيت ترمنځ دکشمکش دويم لوی ډګر هندوستان و ، چېرته چې دمغرب او مشرق ترمنځ په مختلفو سياسي او کلتوري برخو کې رامنځته شوي وو ، دغه مهال دهندي مسلمانانو په وړاندې يوائې دوه لارې وې، بله کومه دريېمه لاره نه وه پاته

۱= اسلامي ژوند غوره کول دايمان او عقيدې له مخې.

۲ غربي ژوند انتخابول دمادي ځواک او ترقی له مخې.

هندوستان کې دانګريزې واک (کوم چې ختيځ کې دلوېديځ استازی او وکيل و) ريښې غځېدلې وې ، هغه د ځان سره نوي علوم ،نوي ټولنې او دهغو پورې د اړوندو توکيو ، مصنوعاتو ، افکارو او اندونو قوي لښکرې راوړې وو ، هندوستاني مسلمانان په دغه وخت کې زخم خوړلي ، مضمحل او شکستو ځپلي وو ، دکال ۱۸۵۷ز په هنګامو کې يې عزت او خپلواکی دروند ټکان خوړلی و ، بل پلو دنوي فاتح له رعب ، نويو حالاتو د وحشت ، دناکامی ،خجالت او مختلفو شکوکو ، شبهو او تهمتونو سره مخ ول ، دهغوئ په وړندې يو داسې څوک فاتح ولاړ و ،چې هغه له ځواک او هنر برخمن و ، هغه ځان سره خپل کلتور او تهذيب چې دجدت ، نشاط ، او تخليقي صلاحيتونو برخمن و راوړی و ، په دې سربېره له حساب وتلي نور ستونزمن مسائل هم و ، کوم چې په سملاسي توګه په ژور لرليد او په حاکمانه فکر دڅرګند دريځ او پاليسی غوښتونکي وو.

دارلعلوم ديوبند او ديني قيادت :

په دې ستونزمن چاپېريال پېچلي روحي کيفيت او نازک حالات کې دوه ډوله رهبری او قيادتونه رامنځ ته شول، لومړی ديني قيادت و ، دکوم قيادت علمبرداران چې ديني عالمان وو ، دويم قيادت دسرسيد احمد خان او دهغه حلقې دجديد پالو کاو.

ترکومه ځايه يې چې د علماوو پورې اړه درلوده ، واقعاً دهندوستان علمي او ديني قيادت خپل "رسوخ فی الدين ، زهد ،تقوی ، ايثار ، اخلاص ، ديني غيرت او حميت" ته په پام د جها د او مقاومت په رهبري کولو کې د سترو قربانيو په ورکولو دهند اسلامي تاريخ ته بې شمېره وياړونه وبښل ، له دې وجې هغوئ داسلامي نړی ترټولو ځواکمن ديني عناصر او قوي شخصيتونه ګڼل پرځای دي ، ولې دهغه ظالمانه ،وحشيانه روې ، سخت ډبرزړيتوب او بې رحمانه چلند له امله کوم چې انګريز مسلمانانو سره غوره کړی و ، دهغه پرضد د۱۸۵۷ز کال جها دي پاڅون تنظيمو لو په وجه دانګريز په اصطلاح د "غدر سر مشران "او راصلي قايدين هم هغوئ (ديني عالمان) وو ، هم دا راز دعيسويت د ترويج او دعوت په چارو کې دانګريز حکومت لېوالتيا او په عامو خلکو کې دغربي تهذيب ناڅاپه مقبوليت ، دمسلمانانو په عقايدو ، اخلاقو او ټولنه کې داغيزمن نفوذ نښو څرګندوالي ديته اړکړل چې دفاعي دريځ غوره کړي ، هغوئ په دې فکر و کړ چې دديني ولولو ، اسلامي روح ، اسلامي ژوند پاته نښې او داسلامي تهذيب مات ګوډ اثار چې لا شته ،څنګه خوندي او له فنا کېدو وژغوري ؟ داسلامي تهذيب او کلتور دخوندې کولو لپاره څنګه کلاګانې ودانې شي !څو دهغودننه (کومې چې په اسلامي مدرسو شهرت لري) مبلغان او داعيان پيدا کړي.

ددې ستر اصلاحي او اسلامي تحريک (چې په ۱۲۸۳ هق برابر ۱۸۶۶ پيل شوی) رهبر او مخکښ قايد

ددارلعلوم دیوبند بنسټ ایښودونکی مولانا محمد قاسم نانوتوي (رحمه الله) و.

مولانا سید مناظر احسن ګیلانی دمولانا محمد قاسم صاحب (رحمه الله) په سوانحو کې لیکلي:

د ۱۸۵۷ ز جنګ کې دناکامۍ وروسته مسلسل دنومورړي دماغ دقتال او جهاد لپاره د نویو محاذونو په جوړولو مصروف وو ، ددارلعلوم دیوبند تعلیمي نظام دهمدي عملي کړنلارې ښکارندوی ،مرکزي او جوهري عنصر و.

مولانا ګیلاني وړاندې وایي: دشاملي میدان څخه دستنیدو وروسته فکرمند او دملت دردمند ، دملت له درده بې پروا پاته نشو ، نه لاس ترزنې کېناستو، دنومورړي دماغ پرلپسې داسلام دبقا او دیني علم دساتنې په چرتونو اوفکرکې مصروف وو اوهم یې زړه دکایناتو له مرکزي قدرت سره نښتی او له هغه نه دغیبي لطیف ظهور (بري) لپاره منتظر و.

څېړنه:

شاملي دهند ، سهارنپور کې دمظفر نګر ولسوالۍ اړوند دیو کلي نوم دی، دغلو اوخوراکې توکو لوی بازار دی ، هلته په ۱۸۵۷ زکې د حضرت حاجي امداد الله مهاجر مکي او مولانا محمد قاسم نانوتوي ،دهغه ملګرو اوانګریزانو ترمنځ یولویه جنګړه شوي ، په کومه کې چې دمولانا محمد قاسم نانوتوي نیږدې ملګری حافظ ضامن هم شهید شوی اومسلمانانو پکې دانګریزانو په لاس شکست خوړی ، په پورتني اقتباس کې مولانا ګیلاني هغه واقعې ته په اشاره لیکلي چې دشاملي له جنګ وروسته مولانا محمد قاسم نانوتوي(رحمه الله) لاس ترزنې کراره ناسته غوره او مصلحت ونه ګڼله ، بلکې نومورړي د هند په راتلونکې کې داسلام دبقا او ددیني علم دساتنې په موخه دبیرته شا تګ کولو پر ځای دوړاندې تګ استقامت غوره کړ اودهغه په لارو چارو یې غور پیل کړ.

دمولانا محمد قاسم نانونوي (رحمه الله) نومیالي شاګرد اوځای ناستي "مولانا محمود الحسن صاحب دیوبندي" (شیخ الهند رحمه الله) یو ځل دسوانح قاسمي دمصنف (مناظر احسن ګیلاني) په پوښتنه وفرمایل :

ایا حضرت الاستاذ (مولانا محمد قاسم نانوتوي رحمه الله) دا مدرسه (دارلعلوم دیوبند) ددرس وتدریس ،تعلیم اوتعلم لپاره جوړه کړې ؟ مدرسه ځما په مخکې جوړه شوي ، څومره چې زه له دې راز خبریم د۱۸۵۷ ز په جنګ کې دشکست وروسته یې دا اداره (دارلعلوم دیوبند) ددې لپاره جوړه کړه ، څو یو داسې مرکز پیداکړي ، چې هلته خلک وروزي او د۱۸۵۷ز په جنګ کې دناکامۍ غچ له انګریزانو واخلي (سوانح قاسمي ټوک ۲۲۳-۲۲۴)

دې تحریک او ددې تحریک مشرانو او رهبرانو دهندوستانې مسلمانانو دننه دیني جذبه، له دین سره محبت ، دشریعت احترام اوپه دې لار کې دقربانۍ ولولې ، دغربي تهذیب په مقابل کې داستقامت وصلابت (چې په بل هیڅ داسې اسلامي هېواد کې چې هغه دغربي تهذیب او لویدیځ دواک مخا مخ نښه و، په نظر ندی راغلی) روحیه پیدا کړه !! ، لنډه داچې دیوبند ددغه لوی فکر علمبردار اوپه ټول هندوستان کې دپخوانې اسلامي ثقافت ،اسلامي تهذیب او اسلامي روزنو عظیم الشان مرکزو.

نوربیا

غرب چرا و چگونه نسل جوان ما را به بیراهه میکشاند؟

(عبدالهادی مجاهد)

حقیقت کشمکش بین غرب و اسلام :

کشمکش بین غرب و اسلام کدام افسانه و یا موضوع زادۀ تخیل نیست ، بلکه یک حقیقت انکار ناپذیر است که درمراحل مختلف تاریخ اسلام به اشکال گوناگون تبلور نموده واثرات ناگواری را بر زندهگی امت اسلام گذاشته است .

کشمکش بین غرب و امت اسلام کشمکش بین اهل دوسرزمین معیّن نیست، بلکه این کشمکش بین دو نظریه وعقیده است که یکی از آنها (حق) متمثل در(دین اسلام) ودیگری هم (باطل) متمثل در(ادیان غیر اسلام) که دررأس آنها (یهودیت و نصرانیت) اند میباشد .

این کشمکش نامتوقف شدنیوآتش جنگ آن خاموش ناشدنی است ،مگراینکه یکجانبرجانب دیگرغالبآید .وطبیعیاست که(باطل)هیچگاه بر(حق) بطور دائم غالب نمی گردد،طوریکه الله متعال میفرماید :(ولن یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سبیلاً).ترجمه :(وهرگز الله تعالی کافران را بر مؤمنان راه غلبه نمی دهد).

غرب که از دیر زمانی پرچمداریهودیت و نصرانیت است و میخواهد ملل دیگر جهان بخصوص مسلمانان را در زیر یوغ سلطه خود درآورد، درهر مطقع زمانی به شکل از اشکال جنگ خود را بر ضد امت اسلام ادامه داده است، وبرضد مسلمانان گاهی به شکل جنگهای (مؤته) و(یرموک) وگاهی هم به شکل (جنگهای صلیبی) و(جنگهای استعماری)، والآن درشکل جنگ تحمیل دین کفر معاصر اش(دیموکراسی)لشکرکشی کرده،واین لشکرکشی راتاآنوقت متوقف نمی سازد که مسلمانان پیرو ملت وفرمان شان نشوند.الله تعالی دراین موردبصراحت میفرماید :(**وَلَن تَرْضَی عَنکَ الْيَهُودُ وَلاَ النَّصَارَی حَتَّی تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ**)البقرة/۱۲۰.ترجمه :(وهرگز یهود و نصاری از تو(ای پیامبر) راضی نشوند تاآنکه تو ملت آنها را پیروی نمایی).وهمچنین الله متعال میفرماید :(**وَلاَ يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّیَ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُواْ**)البقرة/ ۲۱۷. ترجمه :(وهمیشه به شکل مستمر(کافران) با شما میجگند تاآنکه شما را از دین تان مرتد سازند اگر بتوانند).

درپرتـو دوآیـه کریمـه فـوق بـه وضـاحت کامـل معلوم میگردد که :

۱ – جنگ میان یهود ،نصاری وکفار دیگر متوقف ناشدنی است.

۲ – شـکل ایـن جنـگ شـاید تغیـر یابـد ، امّـا استمرارش یقینـی اسـت ، چـون آیـه دومـی بنـابر گفتـه مفسرین قرآنکریم (تجدد استمراری) را افاده میکنند.

۳ – هـدف اصلی ایـن جنگ وکشـمکش تغیـر دادن فکر ،نظریـه وعقیـدۀ مسـلمانان ، وپیروساختن آنهـا از (ملـت کفر)است ،وتا آنکه این اهداف کفار حاصل نشوند جنگ آنها بر ضد امت اسلام ادامه می باید ، که تاریخ شاهد این مدعاست.

۴ – پیروی مسلمانان از (ملّت کفار) آنگاه متحقق میشـود کـه مقاومـت ،روحیـه مقاومـت کـه ناشی از عقیـدۀ مسلمانها است ، ونیروی بشری مسلمانان که همانا جوانـان اند از بین بروند.

نقش جوانان در کشمکش جنگی و فرهنکی بین غرب واسلام:

جوانـان نیـروی اصلی جنگهـا ، مبارزات ودعوتهـا میباشند ،ملّتیکه جوانان او برای دفـاع از ارزشـهای معنـوی ومادی خود برنخیزند هرگز وجود واستمراروجود خـود را تثبیت کرده نمیتواند. وهر مبارزۀ سیاسی واجتمـاعی کـه جوانـان بیـرق آنـرا بلنـد نکننـد ، وحاضـر بـه فـداکاری در راه تحقق اهـدافآن نشوند کامیـاب نمـی گردد ،وهردعوتیکـه جوانان مفاهیم آنرا نپذیرند ،وپیام آنرا به تودههـا نرساننـد ، درمنشـأ خـود مـی خشـکد و ازبـین میـرود. پـس همـین جوانانند کـه نیـروی فکـری وبشـری ملّتهـا را تشـکیل میدهند ، و استعدادها وثبات آنها برمقاصد ومبادی اصلی سبب استمراروجود ملتها ودعوتها میگردد.

چرا جوانان بحیث هدف برای غرب؟

اگربه تاریخ اسلام نظری بینـدازیم مـی بینـیم کـه درحقیقـت همـین جوانـان لشکریاناسـلام بـرای دفـاع و فتوحات امت اسلام بودند ،وهمینها دیوار مستحکمی حصـن اسلام را تشکیل میدادند. همینها بودند که اسلام را دراروپا تـا بـه (ارمنسـتان) و (بلگـراد) و (حـدود فرانسـه) رساندند. همینها بودند که دولت پهناور ومتمدن (اندلس اسـلامی) را برمخروبـه هـای (واندلوسـیا) تأسـیس کردند. همین جوانان بودند که درفش اسلام را درفضای (هند) ، (چین) و (افریقا) به اهتزاز درآوردند. همین جوانان تربیت یافته اسلام بودند که انساهای زمانه های جاهلیت راهنراستاذی انسان تعلیم داد. همـین جوانـان بودنـد کـه درمقابل (جنگهای صلیبی) جهاد کردند و نگذاشتند شـرق متمـدن اسـلامی زیـر تسـلط لشـکریان وحشـی صـفت (صلیبی) برود که خوداز تاریخ خـود بـهdark ages (زمانـه های تاریکی) نام می برند ، وتاریخ تخریبها و وحشتگریهای خـود را درکتابهای چـون (A history of deeds done beyond seas) با تمام وقاحت رقم زده اند.

همین جوانان بودند که لشکریان (انگلیس) را از سـرزمینهای اسـلامی بیـرون راندنـد ،وهمینها بودنـد کـه بسـاط ظلـم امپراطـوری سـرخ کمـونیزم را از جهـان برچیدنـد. وبلآخـره همینها بودنـد وهسـتند کـه شاخهای غرورغـرب را از بیـخ کننـد ،وزور یگانـه ابرقـدرت نظامی جهـان (امریکـا و نـاتو) را بـه چـالش بردند ،ومردانـه واردر مقابـل غـرب در میـادین جنـگ وفکـر میجنگننـد. پـس ازهمینرو غـرب آنها را بـه حیـث هـدف قـرار داده ،وسـعی میکند آنها را منحرف سازد.

غـرب درقرنهای گذشته تجربـه کـرد کـه هرقـدر کـه در (جنگهـای مسـلح) بـا مسلمانها درگیـر میشـود بـه همان قدر روحیـه مقاومـت دراذهـان جوانـان مقـاوم جهان اسـلام قـویتر وآتـش جنـگ شـعله ورتـر میگـردد ، کـه مصـاریف وخسـارات غـرب را زیـادتر ودسـت آوردهـای

نظامی اش ناچیز میگرداند،پس همان بود که غرب شیوۀ جنگ اش را بر ضد مسلمانها تغیر داد وکوششهایش را از جنگ عسکری به جنگ فکری ومنحرف ساختن نسلهای جوان مسلمانان متمرکز ساخت.

پلان بکار انداختن جنگ فکری منظم علیه مسلمانان را (لویس نهم) پادشاه فرانسه زمانی طرح نمودکه موصوف در مصر در سال (۱۲۵۰) میلادی در جنگ (منصوره)بعداز شکست وزبون شدن لشکر فرانسه به دست مسلمانان اسیر شد،وسپس در بدل فدیه بزرگی رها شد.

(لویس نهم) در دوران اسارتش به این نکته غور وتعمق مینمود که چرا مسلمانان با وجود کمبود وسائل مادی وعسکری همیشه بر کفار پیروز میشوند؟

در پایان تفکر طولانی اش به این نتیجه رسید که سرچشمه قوت مسلمانان در وسائل مادی نه، بلکه در دین،عقیده،اخلاق ومعنویات آنها نهفته است، وتا زمانیکه همین سرچشمه تازه وخروشان باشد مسلمانان همیشه درمقابل دشمنانشان نیرومند وبرتر میباشند.

پادشاه فرانسه بعد از رهایی ازحبس ورسیدنش به لشکرش متخصصین نظامی،سیاسی،مذهبی، وبزرگان ومتنفذین جامعه فرانسه را جمع نموده، ودرمورد شیوۀ جنگ آنها باامت اسلامی باآنها صحبت کرد. اودر جریان صحبت هایش چنین گفت: اگر میخواهید مسلمانان را شکست دهید باآنها تنها به جنگ مسلحانه اکتفا نکنید، زیرا شما در جنگ مسلحانه در برابر آنها شکست خورده اید،شما باعقیدۀ آنها بجنگید،چون سرچشمه قوت آنها در عقیدۀ آنها مضمر است.[1]

از آن به بعد زعامت سیاسی،فکری ونظامی غرب تصمیم گرفت تا منبعد درمقابله با مسلمانان در کنار جنگ نظامی (جنگ فکری) رانیز بکار اندازند،وبرای آمادگی به این جنگ در کلیساهای غربی، دانشگاه ها، مراکز سیاسی ودیپلوماتیک مراکز تعلیمی وتحقیقاتی رادر علوم دین اسلام، فکر اسلامی،وتمدن اسلامی ایجاد نمودند.

این فعالیتها بعدها در نقش استشراق ومستشرقین (شرق شناسی وشرق شناسان) (Orientalism) وتبلیغ مسیحی (Missionary)آشکار شدند. این مراکز وضعیت فکری و مدنی جهان اسلام را به طور منظم تحت غور قرار دادند، وبه تأثیر گذاری فکری در نسلهای جدید مسلمانان مبادرت ورزیدند. که این تأثیر گذاری فکری در شکل وقالب مکاتب عصری، دانشگاه ها، مشاورین تعلیمی، پرورش وتربیت فرزندان مسلمانان در غرب، موج مطبوعاتی معاصر، وجریانات واحزاب سیاسی غربگرا ظاهر شد، و منتج به ایجاد نسلی گردیدکه تنها بنام مسلمان بود،ولی همه نواحی زندگی سیاسی، فکری، اخلاقی، اجتماعی، عسکری، اقتصادی، ذوقی وادبی این نسل بر بنیاد تصورات وارزشهای غربی استوار می باشد،وهمه توجه و تلاشش به این نقطه تمرکز دارد که چگونه جهان اسلام وامت اسلامی را مطابق خواسته های غرب عیار نماید، اگر چه درینراه ضرورت ریختاندن خون صدها هزار مسلمان نیز پیش آید. تتیجه این تغیر استراتیژی برای غرب نهایت مفید و برای عالم اسلام نهایت زیان آور بود.

همین روش جدید را مستعمرین روسی، اروپایی و امریکا برای تسخیر نسل جوان بطور مسلسل به کار گرفتند، وملیونها جوان مسلمان را ازعقیده، فکر،شریعت،اخلاق وتمدن اسلام بیگانه ساختند.

[1] - نقل از الغزو الفکری تألیف استاذ یحیی محمد الیاس القمری صفح۲.

روان شناسان بر این باور اند که بهترین مرحله عمر انسان برای غرس و جاگزین سازی(غریزهٔتدین) ویاهم(غریزهٔ جنس) درنفس انسان از (ده سالگی) تا (بیست وپنج سالگی) است،وهمین عمر جوانی است.

عرصه های افساد نسل جوان :

کشورهای غربی بویژه امریکا فعالیتهای سیاسی، نظامی، تعلیمی، فکری، فرهنگی واقتصادی خود را درجهان اسلام طوری منظم ساخته وبه کارانداخته که جوانان عالم اسلام را درهمه عرصه های زنده گی احتوا کرده وآنها را طوری بسیج کنند که همه ابعاد زنده گی را پوشش دهند.مجالاتیکه غرب بیشترین توجه خود را در آن به بیراهه بردن جوانان مسلمان مبذول کرده بطور ذیل اند :

عرصه تعلیم :

کشورهای غربیوبخصوصاامریکا احزاب ونظامهایرابر کشورهای اسلامیمسلط کردهکه وضعیت تعلیم،تربیه،وفرهنگ رادرین کشورها طوریعیار سازد که غرب آنرا میخواهد،وآن مفاهیم و ادبیات را درنصابهای این کشورها جابجا سازد که نسل جوان را از اسلام بیگانه وبه تقلید وپیروی ازغرب وادارسازد. واگر بعض ازمفاهیم اسلامی را در نصابها میگذارند، آن هم باید مفاهیم ناقص، مسخ شده وطوری تأویل شده باشند که بجای (اسلام حقیقی) یک (اسلام دیموکرات ساخت غرب) رابه جوانان معرفی نماید که هیچ تضادی با مفاهیم الحاد زدهٔ غرب نداشته باشد، وفراگیرنده گانآن بجای اینکه سپاهیان اسلام گردند پیروان غرب میگردند، ودرصف دشمن قرار میگیرند.

مؤسسه تحقیقاتی امریکایی RAND Corporation که یکی از مهمترین کارهایش سیاست گذاری تعلیم وتربیه وفرهنگ،وتوجیه افکارجوانان درجهان اسلام است،درمورداهتمام برنسلجوان درکشورهای اسلامیدرکتاب (Civil democratic Islam Partners Resources and strategies) غرب وبخصوص امریکا را چنین توصیه میکند :

((افراد بالغ ومتدینی که باحرکتهای اسلامی بستگی دارندممکن نیست که آنها به آسانی تحت تأثیر آورده شوند، وبه ترک نظریات شان تحریک شوند، ولی این کار به آسانی در مورد نسل نوین قابل تطبیق است ، وآن اینکه پیغام ومفاهیم (اسلام دیموکراتیک)درنصاب تعلیمی ونشرات عمومی به آنها تقدیم شوند).

سپس در مورد عوائق موجود درین راه مینویسد :

(... لیکن درین عرصه نیز بنیادگرایان بهدف تحکیم تسلط خودکار زیادی کرده اند،وچنین معلوم میشود که آنهاآمادهٔ ترک این میدان به جز ازطریق جنگ شدید نیستند. پس لازمست که مانیز به تناسب قوت وجدیت بنیاد گرایان درین عرصه کارنماییم، تا این میدان رانیز از آنها فتح کنیم))

نسل جوانیکه توسط احزاب، حکومتها ونظامهای طرفدارغرب تربیه میشود قسمت بیشتر ازجوانانش آگاهانه و یا ناآگاهانه برای تنفیذ برنامه های غرب کار میکند.ویک قسمت دیگرش که عملاً در دام دشمن نمی افتند آنها درقبال مسؤلیتهای دینی وملّی خود بی احساس می مانند، وتسلیم وضعیت حاکم برجامعه میشوند.

علامه اقبال لاهوری که از فلسفه معاصرغرب باخبر است،وشیوهٔ توجیه وتربیه غرب را برای جواناناعالم خوب درک نموده،از تأثیر شیوهٔ تعلیم وتربیه غربیگونه چنین میگوید :

درعجم گردیدم وهم درعرب
مصطفی نایاب ارزان بولهب

ایـــــن مســــــلمان زاده روشـــــن د مـــــاغ

ظلمــــت آبـــاد ضـــمیرش بـــی چــــراغ
درجــــوانی نـــرم و نـــازک چـــون حریــــر

آرزو درســــــــینه او زود میــــــــر
ایـــن غــــلام ابـــن غــــلام ابـــن غـــلام

حریـــــت اندیشــــه او را حـــــرام
مکتـــب ازوی جذبـــه دیـــن درربـــود

از وجـــودش ایـــن قـــدردانم کـــه بـــود
ایـــن زخودبیگانهـــاین مســــتفرنگ

نـــان جـــو میـــخواهد از دســـت فرنـــگ
از فرنگـــی میـــخرد لات و منـــات

مــــؤمن واندیشــــه او ســـــومنات
دیـــن و دانـــش را غـــلام ارزان دهــــد

تابـــدن را زنـــده دارد جـــان دهـــد
گـــرچه بـــر لبـــهای او نـــام خـــداست
قبلـــه او طاقـــت فرمانرواســـت

امریکا بعد از آنکه افغانستان را اشغال کرد

همچنین یک نظام ونصاب تعلیم را درافغانستان ایجاد کرد وآن مفاهیم و ادبیات فکری را درنصاب تعلیمی داخل ساخت که تبعیت نسل آینده را ازامریکا درین سرزمین تضمین کند.

دیروزهم نظام و نصاب تعلیمی ما توسط غربیها وروسها اشغال شده بود، وعملیه آنرا از طریق کارشناسان، مشاورین، مستشرقین وهمکاران محلِّی خود طوری به پیش میبردند که نتائج اش حتما به نَفع آنها نمایان شوند. همان بود که صدها هزار جوان تحصیلکردۀ ما هم از (نظریات وباورهای کمونیزم روسی) متأثر شدند، وهم از (نظام و باورهای لیبرالیزم وسیکولریزم غربی)، وسپس همین جوانان تحصیلکردۀ بیگانه نواز نخست کشور وزمام امور این ملت را به روسها سپردند، وبعداً همینها که معتاد به بیگانه نوازی وغلامی کفار شده بودند کشور وزمام اموراین ملت مسلمان را به سر کردهگی امریکا به غربیها سپردند. وهمینها استند که امروز در زیر سایه متجاوزین واشغالگران غربی حکومت دست نشاندۀ آنها را تشکیل داده وبه فرمان آنها برضد عقیده وشریعت اسلام و هم برضد مجاهدین بی باکانه میجنگند، وبرنامه های متجاوزین واشغالگران را عملی میکنند.

عرصه عسکریت و دفاع:

طبیعی است که هشتاد فیصد نیروهای عسکری کشورها ونظامها را جوانان تشکیل میدهند، وهمین جوانها استند که در ارتشها بسیج میشوند، واز ارزشهای مادی ومعنوی ملتها دفاع میکنند، ویا هم برای تحقق اهداف ومقاصد نظامها وملتهای شان بر دیگران میتازند.

غرب به خوبی درک کرده است که اگر ملیونها جوانیکه در ارتشهای کشوهای اسلامی استند به اسلام حقیقی تربیه شوند، و برای دفاع از سرزمینها و ارزشهای مادی ومعنوی امت اسلام حاضر به خدمت وفداکاری شوند، هیچگاه غرب نخواهد توانست که یا عالم اسلام را اشغال کند، و یا هم ارتشها وملیونها جوان تنظیم شده در آنها را درپیمانهای نظامی باخود یکجا نماید. پس ازهمینجاست که غرب و در رأس آن برتانیا وامریکا

همواره کوشش کرده و می کنند که افراد نظامی ای که عموماً جوانان استند طوری تربیه وذهن سازی شوند که هرگز درصف دفاع از دین و سرزمین مسلمانان قرار نگیرند، ونه هم روحیه مقاومت درمقابل متجاورین و اشغال گران غربی در دلهای شان بوجود آید. بلکه غربیها همواره سعی کرده اند که نیروهای نظامی کشورهای مسلمان را برای جنگیدن درمقابل ملت ومجاهدین ملت اسلام تربیه کنند، وبه آنها تلقین کنند که دشمن حقیقی آنها کسانی استند که درمقابل غرب و حکومتهای دست نشاندۀ آن به پا خیسته اند.

مربیان ومشاورین اروپایی وامریکایی که تنظیم کننده گان لوائح وقوانین عسکری وتدوین کننده گان نصابها وعقاید عسکری ارتشهای کشورهای مسلمان امروز اندنصابها وقوانینعسکری را طوری تنظیم کرده اند که در آن تعالیم اسلام والگوی نظامی ازعهد پیامبر و یاران او، ویا هم الگوی از فاتحین اسلام وشیوهای تربیه عسكري آنها وجود نداشته باشد. نه تنها اینکه نصابها وقوانین آنها غیر اسلامی اند بلکه محیط تعلیم وزنده گی را نیز طوری آماده ساخته اند که فراه گیرنده گان علوم عسکری و استخباراتی در آن (انگیزۀ دینی) و(اخلاق اسلامی) نگیرند، وسعی بخرج داده شده که نظامیان باید در شکل، مظهر، لباس، نشانها و دسپلین عسکری از غربیها تقلید کنند، وهمه امور خود را طبق معیارهای غرب عیار سازند.

ما اگر دور نرویم وتنها درافغانستان به این امور نظر افگنیم می بینیم که تربیه نظامیان درافغانستان تماماً دریک محیط بیگانه ازعقاید و باورهای ملت مسلمان این سرزمین صورت میگرفت، مثلاً نظامیان مکلف بودند ریش خود را بتراشند، و نباید (حس تديّن) در آنها قوت بگیرد، بهمین هدف نظامهای قرن بیست وبیست ویک درافغانستان ساحات عسکری چون لیسه عسکری که هزاران دران مصروف فراگیری آموزشهای نظامی بودند وهمچنین پوهنتون حربی، فرقه ها، قشله ها، تعلیم گاهها و ملحقات عسکری دیگر یا به شکل کلّی از مساجد محروم بودند، ویا هم کیفیت وکمیت مساجد ومربیین اسلامی چون امامان، خطیبان، واعظین وانگیزه دهنده گاناسلامي درآنها به تناسب آنجاها نهایت ناچیزبود. بلکه ازطرف نظامها کوشش بعمل می آمد که افراد نظامی باید درغفلت و بی خبری از مسؤلیتهای دینی شان تربیه شوند، تا کور کورانه پالیسها و برنامه های حکومتهای سیکولر وبیگانه نواز را عملی کنند. و نتیجه این شیوۀ تربیه همان شد که وقتیکه روسها بر افغانستان حمله کردند بجای اینکه این افراد نظامی در نیروهای مسلح دولت در مقابل آنها بجنگند واز دین و دولت خود دفاع کنند، بالعکس ذلیلانه در کنار روسهای متجاوز ایستادند، وچهارده سال مکمل در مقابل ملت ومجاهدین جنگیدند، و در راه تحکیم تسلط روسها بر افغانستان قربانی دادند.

امروز هم که امریکاییهای اشغالگر تشکیلات نظامی ای را بنام (اردوی ملّی) (پولیس ملّی) (امنیت ملّی)، (ملیشه های محلی و اربکیها) بوجود آورده واوباشان جوان بی سواد و بی حرفه و بی دیانت را در آنها بسیج کرده اند، عملاً آنها را دریک محیط بیگانه نوازی وغلامی بر روحیه اسلام ستیزی ومجاهد ستیزی تربیه میکنند، وتفنگ خود را در دست آنها قرار میدهند تا درمقابل مجاهدین بجنگند، ونیروهای اشغالگر غربی را (قوای دوست) و(قوای بین المللی) خطاب کنند. و به این ترتیب جوانان کشور ما را در عرصه عسکریت ودفاع نیز گمراه کنند، وآنها را به بیراهه وانحراف عقیدوی وسلوکی سوق دهند. (ادامه دارد)

د اسلام اساسات

دویمه برخه

د اسلام تشریعي نظام

مفتي شاهد ''حقاني''

په لومړنۍ څېړنه کې مو د تشریعي او فقهي څېړنې څخه وړاندې د هغو ځینې کثیر الضرورت مسایل وشنل، دا ځکه چې هغه د حج موسم و، او همدا یې اړتیا وه، اوس به کوښښ وکړو، چې د اسلامي تشریع موازین او فقهي مفاهیم، د خه وضاحتونو سره مله وڅېړو، او د اسلامي شریعت لومړني څلور مبادي او اصول یې روښانه کړو او بیا پسې له اسلامي اساساتو نه مستنبط شوي فروعات یا جزئیات، حسب ضرورت د لوستونکیو د مطالعه لپاره چمتو کړو !

اسلامي فقه

شک نشته چې فقه د اسلامي شریعت مسایل او ورځني ضروري فروعات تشریح کړي دي، د اصول فقه علم چې د فروعي مسایلو مصادر او منابع توضیح کوي، د فقهي مسایلو د استنباط د لومړي اصل په توګه کتاب الله ﷻ، دویم سنة الرسول ﷺ، دریم اجماع امت او د څلورم اصل په توګه قیاس معرفي کوي، علامه خالد الاتاسي

رح د هغې مشهو دې شرح چې په (المجلة الاحکام) باندې یې لیکلې ده، داسې کاږي چې: ...ولما کانت مسایل الفقه بعضها قطعیاً وبعضها ظنیاً اراد صاحب المرآة بالعلم هنا التصدیق بمعنی الاعتقاد الراجح الشامل للظن والتقلید، لکن مسایله الظنیة، حیث کانت العمل بها واجباً تعبداً فما المانع من ان یکون المراد من العلم المتعلق بها هو الادراک القطعي وان کانت ظنیةً فی نفسها تأمل !(شرح المجلة /ج/۱/ص۸. دې عبارت کې علامه خالد الاتاسي رح وایې چې فقه کې قطعیات او ظنیات دواړه شته، هغه چې دلیل یې قطعي وي، هغه قطعیات شول او هغه چې په ظني دلیل ثابت وي، هغې ته ظنیات ویل کیږي، چې پر هغې هم عمل واجب دی، یا په بل عبارت: کوم مسایل چې په قطعي نص ثابت وي، هغه قطعیات او کوم چې مجتهد فیها او په ظني دلیل جوت وي، هغې ته ظنیات ویل کیږي، خو پر دې ظنیاتو هم عمل واجب دی، صرف د دې اثبات په ظني دلیل سره شوی وي، د بحر الرایق شارح لیکي چې: ،وَيَدُلُّ عَلَى أَنَّ مُرَادَهُ مَا ذَكَرْنَا أَنَّهُ صَرَّحَ بَعْدَهُ بِأَنَّ الْأَحْكَامَ الْمَظْنُونَةَ لَيْسَتْ مِنْ الْفِقْهِ إلَّا عَلَى الِاصْطِلَاحِ بِأَنَّهُ كُلَّهُ ظَنِّيٌّ أَوْ الِاصْطِلَاحِ بِأَنَّ مِنْهُ مَا هُوَ قَطْعِيٌّ وَمِنْهُ مَا هُوَ ظَنِّيٌّ (البحر الرائق) علامه ابن نجیم رح په بحر الرایق کې کاږي، چې مظنون احکام فقه کې نه دي شامل او نه منظونو احکامو ته فقه وایي، بلکې دا یوه داسې اصطلاح ده، چې وایي فقه ټول ظنیات دي، یا فقه کې هم قطعیات شته هم ظنیات........ چې همدا د خبر واحد په دلیل یا اجتهادي مسایلو کې په نظر راځي، منصوصي مسایل په قطعیاتو کې او غیر منصوصي هغه په ظنیاتو کې شمیرل کیږي، چیرته چې قطعي نص شتون لري، نو هلته د مجتهد

استنباط پر یوه قطعي دلیل استوار دی ،او چیرته چې قطعي نص نه تر سترګو کیږي ، نو هلته خبره تر اجتهاد پورې اړه پیدا کوي ،ځکه که دمجتهد اجتهاد نوي ،نو ډیرې مسئلې به دتعطیل سره مخامخ او لا ینحل به پاتې شي ،اوډیرې پوښتنې به بې ځوابه وي ،خو کله چې کوم مجتهد ورته په نص کې کوم (مقیس علیه) دکوم مشترکه علت له امله ومومي ، نو داستنباط لاره ورته خلاصه او ډیرو ورځنیو مسئلوته به دحل لاره ومونده شي ،امید دی چې دا تحقیقات به وروستنیو مباحثو کې پر خپل خپل ځای وشي او دځینو خلکو سره به پدې اړه پیدا شوي شبهات او شکوک هم ورک شي ،خو دلته به دومره په لنډه ووایو:چې دا کابرو علماوو اجتهادي هڅې او استخراجات داعتماد او باور وړ دي ،او دوئ ددین په رڼولو او خپرولو کې نه هیردونکي هڅې کړي ،چې نن اسلامي امت یې دکوششونو او زحمتونو مرهون منت دی ،او امت ته یې دالله ﷻ ددین هغه تشریح کړي ،چې کومه له صحابه کرامو رضي الله عنهم سلفو څخه متوارث او دیوه دیني میراث په بڼه پاتې وه ،دلایل یې معقول او ثقه دي او استخراجات یې دادی نږدي دیارلس څوارلس پیړۍ وروسته هم دیوه دیني اصل په حیث په سینو او کتابونو کې له ضیاع څخه محفوظ او مصئون دي.چې دادی دخپل بحث پیل له فقه پیژندنې څخه کوو !

په قاموس او مصباح المنیر کې دفقه دعلم معنی داسې شوي:

١ - الفِقْهُ لُغَةً: الفَهْمُ مُطْلَقًا ، سَوَاءٌ مَا ظَهَرَ أَوْ خَفِيَ. وَهَذَا ظَاهِرُ عِبَارَةِ القَامُوسِ وَالمِصْبَاحِ المُنِيرِ. وَاسْتَدَلُّوا عَلَى ذَلِكَ بِقَوْلِهِ تَعَالَى - حِكَايَةً عَنْ قَوْمِ شُعَيْبٍ -: { قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ} ((١) سورة هود / ٩١) و قَوْلِهِ تَعَالَى: { وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ} (سُورَةُ الإِسْرَاءِ / ٤٤ .) فَالآيَتَانِ تَدُلانِ عَلَى نَفْيِ الفَهْمِ مُطْلَقًا .

وَذَهَبَ بَعْضُ العُلَمَاءِ إِلَى أَنَّ الفِقْهَ لُغَةً هُوَ فَهْمُ الشَّيْءِ الدَّقِيقِ ، يُقَالُ: فَقِهْتُ كَلامَكَ ، أَيْ مَا يَرْمِي إِلَيْهِ مِنْ أَغْرَاضٍ وَأَسْرَارٍ ، وَلا يُقَالُ: فَقِهْتُ السَّمَاءَ وَالأَرْضَ. وَالمُتَتَبِّعُ لآيَاتِ القُرْآنِ الكَرِيمِ يُدْرِكُ أَنَّ لَفْظَ الفِقْهِ لا يَأْتِي إِلا لِلدَّلالَةِ عَلَى إِدْرَاكِ -الشَّيْءِ الدَّقِيقِ ، كَمَا فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: { وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ} (سُورَةُ الأنعام / ٩٨) وَأَمَّا الآيَتَانِ السَّابِقَتَانِ فَلَيْسَ المَنْفِيُّ فِيهِمَا مُطْلَقَ الفَهْمِ ، وَإِنَّمَا المَنْفِيُّ فِي قَوْلِ قَوْمِ شُعَيْبٍ عَلَيْهِ السَّلامُ إِدْرَاكُ أَسْرَارِ دَعْوَتِهِ ، وَإِلا فَهُمْ فَاهِمُونَ لِظَاهِرِ قَوْلِهِ ، وَالمَنْفِيُّ فِي آيَةِ الإِسْرَاءِ إِدْرَاكُ أَسْرَارِ تَسْبِيحِ كُلِّ شَيْءٍ لِلَّهِ تَعَالَى ، وَإِلا فَإِنَّ أَبْسَطَ العُقُولِ تُدْرِكُ أَنَّ كُلَّ شَيْءٍ يُسَبِّحُ بِحَمْدِ اللَّهِ طَوْعًا أَوْ كَرْهًا ؛ لأَنَّهَا مُسَخَّرَةٌ لَهُ. وَأَيًّا مَا كَانَ فَالَّذِي يَعْنِينَا إِنَّمَا هُوَ مَعْنَى الفِقْهِ فِي اصْطِلاحِ الأُصُولِيِّينَ وَالفُقَهَاءِ ؛ لأَنَّ هَذَا هُوَ الَّذِي يَتَّصِلُ بِبَحْثِنَا .

لنډه ژباړه او خلص مطلب: دقاموس او مصباح المنیردتحقیق له مخې فقه په لغت کې مطلقاً پوهېدو او درک کولو ته وايي، چې هغه ظاهري وي که باطني، خو چې فهم پکې وشي، پروتني آیتونو کې همدا معنی پرته دی ،خو ځینې نور علماء فقه بیا دداسې پوهې او ادارک په معنی اخلي، چې هغې کې دقت او له عمق اوژورتیا سره غاړه غړې وي ،یعنې دفقه په علم سره به اسرار او رموز پیژندل کیږي ،لکه دسورت انعام په ٩٨ نمبر آیت کې چې (قَدْ فَصَّلْنَا الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ)د یفقهون له کلمې نه همدا معنی مراعات کیږای شي .

په الموسوعة الفقیة کې چې دحنفي مذهب له متونو ،شروحو او فتاواوو څخه اعظمي استفاده شوي، پیل کې یې داصولینو او دفقهاوو هغه تعریفات رانقل کړي ،چې دعلم فقه شرعي یا اصطلاحي جهت پکې روښانه کیږي، هغه داسې چې :

تَعْرِيفُ الفِقْهِ عِنْدَ الأُصُولِيِّينَ:

٢ - الفِقْهُ فِي اصْطِلاحِ الأُصُولِيّينَ أَخَذَ أَطْوَارًا ثَلاثَةً:

الطَوْرُ الأَوّلُ: أَنّ الفِقْهَ مُرَادِفٌ لِلَفْظِ الشّرْعِ، فَهُوَ مَعْرِفَةُ كُلِّ مَا جَاءَ عَنِ اللهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى، سَوَاءٌ مَا يَتّصِلُ بِالعَقِيدَةِ أَوِ الأَخْلاقِ أَوْ أَفْعَالِ الجَوَارِحِ. وَمِنْ ذَلِكَ مَا عَرّفَهُ الإِمَامُ أَبُو حَنِيفَةَ -رَضِيَ اللهُ عَنْهُ-: "هُوَ مَعْرِفَةُ النّفْسِ مَا لَهَا وَمَا عَلَيْهَا". وَلِهَذَا سَمّى كِتَابَهُ فِي العَقَائِدِ: "الفِقْهَ الأَكْبَرَ". الطَوْرُ الثّانِي: وَقَدْ دَخَلَهُ بَعْضُ التّخْصِيصِ، فَاسْتُبْعِدَ عِلْمُ العَقَائِدِ، وَجُعِلَ عِلْمًا مُسْتَقِلا سُمّيَ بِعِلْمِ التّوْحِيدِ أَوْ عِلْمِ الكَلامِ أَوْ عِلْمِ العَقَائِدِ. وَعُرِفَ الفِقْهُ فِي هَذَا الطَوْرِ بِأَنّهُ العِلْمُ بِالأَحْكَامِ الفَرْعِيّةِ الشّرْعِيّةِ المُسْتَمَدّةِ مِنَ الأَدِلّةِ التّفْصِيلِيّةِ. وَالمُرَادُ بِالفَرْعِيّةِ مَا سِوَى الأَصْلِيّةِ التِي هِيَ العَقَائِدُ؛ لأَنّهَا هِيَ أَصْلُ الشّرِيعَةِ، وَالتِي يَنْبَنِي عَلَيْهَا كُلُّ شَيْءٍ. وَهَذَا التّعْرِيفُ يَتَنَاوَلُ الأَحْكَامَ الشّرْعِيّةَ العَمَلِيّةَ التِي تَتّصِلُ بِأَفْعَالِ الجَوَارِحِ كَمَا يَتَنَاوَلُ الأَحْكَامَ الشّرْعِيّةَ الفَرْعِيّةَ القَلْبِيّةَ كَحُرْمَةِ الرِّيَاءِ وَالكِبْرِ وَالحَسَدِ وَالعُجْبِ، وَكَحِلِّ التّوَاضُعِ وَحُبِّ الخَيْرِ لِلغَيْرِ، إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ مِنَ الأَحْكَامِ التِي تَتّصِلُ بِالأَخْلاقِ.

الطَوْرُ الثّالِثُ: -وَهُوَ الذِي اسْتَقَرّ عَلَيْهِ رَأْيُ العُلَمَاءِ إِلَى يَوْمِنَا هَذَا- أَنّ الفِقْهَ هُوَ العِلْمُ بِالأَحْكَامِ الشّرْعِيّةِ الفَرْعِيّةِ العَمَلِيّةِ المُسْتَمَدّةِ مِنْ الأَدِلّةِ التّفْصِيلِيّةِ. وَعَلَى هَذَا فَالأَحْكَامُ الشّرْعِيّةُ الفَرْعِيّةُ المُتّصِلَةُ بِأَعْمَالِ القَلْبِ أُفْرِدَ لَهَا عِلْمٌ خَاصٌ عُرِفَ بِاسْمِ عِلْمِ التّصَوّفِ أَوِ الأَخْلاقِ.

ژباړه او خلص مفهوم: دعلم اصول دپوهانو له نظره علم فقه له دريو مرحلونه تيره شوي، **لومړۍ مرحله يا حالت**: دې پړاوکې علم فقه دشريعت سره مرادفه بلل کيده، چې له الله ﷻ له لوري ټولو منزلاتو ته به ويل کيده، عام لدې نه چې هغه به عقايد وو، که به اخلاق وو او که افعال بالجوارح به وو، همدا دليل دی، چې حضرت امام ابوحنيفه رح دفقه تعريف داسې کړی چې: داد (ما لها او ما عليها) په اعتبار سره دنفس، ځان پيژندل دي، يعنې دده دتکليفي امورواودده ګټورواو تاواني چارو په اعتبار سره، دځان پيژندنه ده، اوهمدا سې وجه وه چې حضرت امام صيب دعقايدو خپل يو کتاب هم د(الفقه الاکبر) په نوم ونوماوه، نوڅرګنده شوه چې دا مهال فقه دشريعت مترادفه وه، **دوهمه مرحله**: دې مرحله کې فقه کې څه تخصيص ورننوت، علم عقايد ترې بېل شول او يو ځانګړی علم وبلل شو، نودا په علم توحيد، علم کلام او علم عقايد سره ونومول شو، دې مرحله کې علم فقه داسې تعريف شوه، چې: دادتفيصيلي دلايلو په مرسته په فرعي اوشرعي احکامو باندې يوعلم دی، چې دې سره ترې عقايد جلا شول او عملي احکاموته شامل شول، هغه چې له جوارحو سره تړاو لري، دې مرحله کې دعملي احکامو يا جوارحو په څيرهغو احکاموته هم شامل شو چې قلبي فرعي شرعي احکام دي، لکه حسد، رياء، کبر، دتواضع حل دبل لپاره دخير محبت او نور هغو احکاموته چې اخلاقي اړخ لري..

دريمه مرحله: داهغه مرحله يا پړاو دی، چې ترنن پورې پرې دعلماوو رايه مستقره او تلپاتې ده، چې علم فقه دې وخت کې داسې تعريف شوي چې: داپه شرعي، فرعي، عملي احکامو سره يو داسې علم دی، چې له تفصيلي دلايلو څخه مستنبط شوی وي، چې دې تعريف سره ترې هغه شرعي فرعي احکام مستثنی شول، چې له قلبي اعمالو سره اړيکه لري او دهغې لپاره يو مستقل علم دتصوف په نوم منځته راغی.

په الموسوعة الفقهية کې ليکي چې:

٣ - يَتّضِحُ مِنَ التّعْرِيفِ الأَخِيرِ أُمُورٌ لا بُدّ مِنَ التّنْبِيهِ عَلَيْهَا وَهِيَ:

أ - أَنّ العِلْمَ بِالذّوَاتِ أَوِ الصِّفَاتِ لَيْسَ فِقْهًا؛ لأَنّهُ لَيْسَ عِلْمًا بِالأَحْكَامِ.

ب - وَالعِلْمُ بِالأَحْكَامِ العَقْلِيّةِ وَالحِسّيّةِ وَاللُّغَوِيّةِ وَالوَضْعِيّةِ (أَيِ التِي تَوَاضَعَ أَهْلُ كُلِّ عِلْمٍ أَوْ فَنٍّ عَلَيْهَا) لَيْسَ فِقْهًا أَيْضًا؛ لأَنّهَا لَيْسَتْ عِلْمًا بِالأَحْكَامِ الشّرْعِيّةِ.

ج - وَالعِلمُ بِالأَحْكَامِ الشَّرْعِيَّةِ الاعْتِقَادِيَّةِ الَّتِي هِيَ أُصُولُ الدِّينِ ، أَوِ الأَحْكَامُ الشَّرْعِيَّةُ القَلْبِيَّةُ الَّتِي تَرْجِعُ إِلَى أَعْمَالِ القُلُوبِ ، كَحُرْمَةِ الحِقْدِ وَالحَسَدِ وَالرِّيَاءِ وَالكِبْرِ وَوُجُوبِ مَحَبَّةِ الخَيْرِ لِلغَيْرِ - لَيْسَتْ مِنَ الفِقْهِ فِي اصْطِلاحِ هَؤُلاءِ ، وَكَذَا العِلْمُ بِالأَحْكَامِ الشَّرْعِيَّةِ الَّتِي يَشْتَمِلُ عَلَيْهَا عِلمُ أُصُولِ الفِقْهِ كَوُجُوبِ العَمَلِ بِخَبَرِ الآحَادِ ، أَوْ وُجُوبِ التَّقَيُّدِ بِالقِيَاسِ ، إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ. وَإِنَّمَا لَمْ تَكُنْ هَذِهِ مِنَ الفِقْهِ لأَنَّهَا لَيْسَتْ أَحْكَامًا عَمَلِيَّةً ، بَلْ هِيَ أَحْكَامٌ عِلمِيَّةٌ قَلبِيَّةٌ أَوْ أُصُولِيَّةٌ.

د - وَعِلمُ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلامُ ، وَعِلمُهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَا طَرِيقُهُ الوَحْيُ ، لَيْسَ فِقْهًا ؛ لأَنَّهُ غَيْرُ مُسْتَفَادٍ بِطَرِيقِ الاسْتِنْبَاطِ وَالاسْتِدْلالِ ، بَلْ بِطَرِيقِ الكَشْفِ وَالوَحْيِ. أَمَّا عِلمُهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَا طَرِيقُهُ الاجْتِهَادُ فَلا يُسْتَبْعَدُ أَنْ يُسَمَّى اجْتِهَادًا.

هـ - وَكَذَلِكَ العِلمُ بِكُلِّ مَا عُلِمَ مِنَ الدِّينِ بِالضَّرُورَةِ ، كَوُجُوبِ الصَّلاةِ وَالزَّكَاةِ وَصَوْمِ رَمَضَانَ وَالحَجِّ عَلَى المُسْتَطِيعِ ، وَكَحُرْمَةِ الرِّبَا وَالزِّنَى وَشُرْبِ الخَمْرِ وَالمَيْسِرِ ، لَيْسَ فِقْهًا ؛ لأَنَّهُ غَيْرُ حَاصِلٍ بِالاسْتِنْبَاطِ بَلْ بِالضَّرُورَةِ ، بِدَلِيلِ حُصُولِهِ لِلعَوَامِّ وَالنِّسَاءِ وَالصِّبْيَانِ المُمَيِّزِينَ وَكُلِّ مَنْ نَشَأَ فِي دَارِ الإِسْلامِ. وَلا يُسْتَبْعَدُ أَنْ تَكُونَ هَذِهِ الأَحْكَامُ مِنْ قَبِيلِ عِلمِ العَقَائِدِ ؛ لأَنَّ مَنْ أَنْكَرَ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ حُكِمَ عَلَيْهِ بِالكُفْرِ. و - وَلَيْسَ مِنَ الفِقْهِ كَذَلِكَ مَعْرِفَةُ العُلَمَاءِ لِلأَحْكَامِ الشَّرْعِيَّةِ الفَرْعِيَّةِ العَمَلِيَّةِ بِطَرِيقِ التَّقْلِيدِ ، كَمَعْرِفَةِ الحَنَفِيِّ فَرْضِيَّةَ مَسْحِ رُبُعِ الرَّأْسِ ، وَوُجُوبَ صَلاةِ الوِتْرِ وَالعِيدَيْنِ ، وَكَنَقْضِ الوُضُوءِ بِسَيَلانِ الدَّمِ وَالقَيْحِ عَنْ مَحَلِّهِمَا ، إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ مِنَ الأَحْكَامِ ، وَكَمَعْرِفَةِ الشَّافِعِيِّ جَوَازَ الاكْتِفَاءِ بِمَسْحِ بَعْضِ الرَّأْسِ فِي الوُضُوءِ ، وَكَمَعْرِفَتِهِ أَنَّ الوُضُوءَ يُنْقَضُ بِمَسِّ المَرْأَةِ الَّتِي تَحِلُّ لَهُ مُطْلَقًا ، وَكَعِلمِهِ بِوُجُوبِ الوَلِيِّ وَالشَّاهِدَيْنِ فِي عَقْدِ النِّكَاحِ ، إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ مِمَّا هُوَ مَبْسُوطٌ فِي كُتُبِ الفُرُوعِ. فَكُلُّ هَذِهِ الأَحْكَامِ حَاصِلَةٌ عِنْدَ المُتَفَقِّهِينَ ، لا بِطَرِيقِ الاسْتِنْبَاطِ ، وَإِنَّمَا بِطَرِيقِ التَّقْلِيدِ.

ز - وَمِنْ هَذَا التَّعْرِيفِ نَعْلَمُ أَنَّ وَصْفَ الفَقِيهِ لا يُطْلَقُ عِنْدَ الأُصُولِيِّينَ عَلَى المُقَلِّدِ مَهْمَا كَانَ عِنْدَهُ مِنْ عِلمِ الفِقْهِ وَإِحَاطَتِهِ بِفُرُوعِهِ ، بَلِ الفَقِيهُ عِنْدَهُمْ مَنْ كَانَتْ لَهُ مَلَكَةُ الاسْتِنْبَاطِ وَيَسْتَطِيعُ أَنْ يَسْتَنْبِطَ الأَحْكَامَ مِنْ أَدِلَّتِهَا التَّفْصِيلِيَّةِ. وَلَيْسَ مِنَ الضَّرُورِيِّ أَنْ يَكُونَ مُحِيطًا بِجَمِيعِ أَحْكَامِ الفُرُوعِ ، بَلْ يَكْفِي أَنْ يَكُونَ عِنْدَهُ مَلَكَةُ الاسْتِنْبَاطِ ، وَإِلا فَإِنَّ أَكْثَرَ الأَئِمَّةِ المَعْرُوفِينَ تَوَقَّفُوا فِي بَعْضِ المَسَائِلِ ، إِمَّا لِتَعَارُضِ الأَدِلَّةِ عِنْدَهُمْ تَعَارُضًا يَصْعُبُ مَعَهُ تَرْجِيحُ دَلِيلٍ عَلَى دَلِيلٍ ، أَوْ لَمْ تَصِلْ إِلَيْهِمْ أَدِلَّةٌ عَلَى هَذِهِ المَسَائِلِ الَّتِي تَوَقَّفُوا فِيهَا.

لنډ مطلب او ژباړه : دفقه ددې ورستني تعريف څخه دا توکي په لاس راځي، چې په ذواتو او صفاتو باندې علم ته فقه نه وايي ،همداسې په عقلي ،حسي ،لغوي او وضعي احکامو باندې هم دعلم فقه اطلاق نشي کيداى ،په اعتقادي او قلبي احکامو هم دعلم فقه اطلاق نشي کيداى ،همداسې په احادو باندې دعلم اصول دفيصلې پر اساس دوجوب اطلاق او وجوب دتقييد په قياس او نوردا سې هغې ته فقه نه ويل کيږي ،پدې توګه دحضرت جبرايل عليه السلام او حضرت محمد ﷺ هغه علم ته چې په وحى سره وي ،هم فقه نه ويل کيږي، ځکه دې کې استنباط نشته او فقه کې استنباط وي ،بلکې دا په کشف يا وحى سره دى ،هو که چيرته دحضرت محمد ﷺ علم دده ﷺ پر اجتهاد بناء و ،نو بيا ورته فقه ويل کيږي ،همداسې د دين ټول هغه احکام چې بالضرورت ثابت شوي وي ، فقه نه شميرل کيږي ،لکه دلمونځ، روژې ،زکات حج وجوب يا دزنا ،غلا ،شرابو وغيره......منهياتو حرمت ،چې بالاستنباط ثابت ندي ،بلکې بالضروة ثابت دي، نو فقه ورته نشي ويل کيداى ،همداسې چې کوم مسايل دتقليد په سبب معلوم شي، هم فقه نه بلل کيږي، ځکه استنباط پکې نوي راغلى، لکه دحنفي لپاره دربع الرأس مسح ،دوترو او اخترونو دلمانځه وجوب ،دوينې په سيلان د اوداسه ماتيدل

،اوداسې نور......همداسې د شافعي مذهبه لپاره د سر د بعضې برخې مسحباندې بسنه ،د ښځې په لمس د اوداسه ماتیدل اوداسې نور........ همداسې د دې تعریف څخه معلومېږي، چې داصولیانو په عقیده فقیه مقلد نشي کیدای ،بلکې فقیه هغه څوک دی، چې د استنباط د مسایلو ملکه او قوه لري ،او داورته ضروري نده ،چې د فقه په ټولو مسایلو دې دده علم محیط وي.

تَعْرِيفُ الفِقْهِ عِنْدَ الفُقَهَاءِ:

۴ - يُطلَقُ الفِقْهُ عِنْدَهُمْ عَلَى أحَدِ مَعْنَيَيْنِ:

أوّلُهُمَا : حِفْظُ طَائِفَةٍ مِنَ الأَحْكَامِ الشَّرْعِيَّةِ العَمَلِيَّةِ الوَارِدَةِ فِي الكِتَابِ أَوِ السُّنَّةِ ، أَوْ وَقَعَ الإِجْمَاعُ عَلَيْهَا ، أَوِ اسْتُنْبِطَتْ بِطَرِيقِ القِيَاسِ المُعْتَبَرِ شَرْعًا ، أَوْ بِأَيِّ دَلِيلٍ آخَرَ يَرْجِعُ إِلَى هَذِهِ الأَدِلَّةِ ، سَوَاءٌ أَحُفِظَتْ هَذِهِ الأَحْكَامُ بِأَدِلَّتِهَا أَمْ بِدُونِهَا . فَالفَقِيهُ عِنْدَهُمْ لا يَجِبُ أَنْ يَكُونَ مُجْتَهِدًا كَمَا هُوَ رَأْيُ الأُصُولِيِّينَ.

وَتَكَلَّمُوا فِي المِقْدَارِ الأَدْنَى الَّذِي يَجِبُ أَنْ يَحْفَظَهُ الشَّخْصُ حَتَّى يُطْلَقَ عَلَيْهِ لَقَبُ فَقِيهٍ. وَانْتَهَوْا إِلَى أَنَّ هَذَا مَتْرُوكٌ لِلْعُرْفِ. وَنَسْتَطِيعُ أَنْ نُقَرِّرَ أَنَّ عُرْفَنَا - الآنَ - لا يُطْلِقُ لَقَبَ "فَقِيهٍ" إِلا عَلَى مَنْ يَعْرِفُ مَوْطِنَ الحُكْمِ مِنْ أَبْوَابِ الفِقْهِ المُتَنَاثِرَةِ بِحَيْثُ يَسْهُلُ عَلَيْهِ الرُّجُوعُ إِلَيْهِ. وَقَدْ شَاعَ بَيْنَ عَوَامِّ بَعْضِ البِلادِ الإِسْلامِيَّةِ إِطْلاقُ لَفْظِ فَقِيهٍ عَلَى مَنْ حَفِظَ القُرْآنَ وَإِنْ لَمْ يَعْرِفْ لَهُ مَعْنًى.

وَاتَّفَقَ الفُقَهَاءُ عَلَى أَنَّ "فَقِيهَ النَّفْسِ" لا يُطْلَقُ إِلا عَلَى مَنْ كَانَ وَاسِعَ الاطِّلاعِ قَوِيَّ النَّفْسِ وَالإِدْرَاكِ ، ذَا ذَوْقٍ فِقْهِيٍّ سَلِيمٍ وَإِنْ كَانَ مُقَلِّدًا.

وَثَانِيهِمَا : أَنَّ الفِقْهَ يُطْلَقُ عَلَى مَجْمُوعَةِ الأَحْكَامِ وَالمَسَائِلِ الشَّرْعِيَّةِ العَمَلِيَّةِ. وَهَذَا الإِطْلاقُ مِنْ قَبِيلِ إِطْلاقِ المَصْدَرِ وَإِرَادَةِ الحَاصِلِ بِهِ ، كَقَوْلِهِ تَعَالَى: {هَذَا خَلْقُ اللَّهِ} (سورة لقمان/ ١١) أَيْ مَخْلُوقُهُ.

مخکینی خو هغه تعریف و ،چې د علم اصول علماوو د فقه لپاره کښلی و ،اوس هغه تعریف رانقلوو ،چې پخپله فقهاوو ورته کړی دی چې هغه په لاندې ډول دی.

ژباړه :دفقهاوو په نزد د فقه اطلاق په دوو معانیو کیږي ،لومړی معنی یې داده، چې یو شمیر داسې احکام یاد کړي، چې له کتاب الله ﷻ یا سنة الرسول ﷺ څخه ثابت وي ، یا پرې اجماع واقع شوي وي او یا د شرعي قیاس له لارې استنباط شوي وي ،او یا هم چې په یوه داسې دلیل ثابت وي ،چې رجع یې دې مذکورو دلایلو ته وشي ،عام ددې څخه چې دا احکام له دلایلو سره یاد کړای شي ،یا بې له دلایلو ،خو دفقهاوو له نظره داصولیانو غوندې فقیه لپاره دالازمي نده ،چې خامخا به دا مجتهد وي ،دهغه احکامو په یوه ټیټ شمیر کې فقهاوو کلام کړی ،چې یو شخص یې یاد کړي او دفقیه لقب ورکړل شي ،او دې پایلې ته پکې رسیدلي وي ، چې دا موضوع به عرف ته پاتې شي ،چې (چې دڅو مره مسایلو په حفظ یوه چاته دفقیه خطاب کیدای شي)اودا مونږ کولای شو چې جوته کړو ، چې زمونږ ننۍ عرف پر هغه چا دفقیه اطلاق کوي ،چې هغه دفقه له خورو ورو بابونو څخه دحکم ځای ځایږی معلومولای شي، ترڅو ورته دارتیا پر وخت رجوع اسانه وي ،اوپه ځینو اسلامي هیوادونو کې عوام یا ولسي وګړي حتی هغه چاته هم فقیه وایې، چې دقرآنکریم حافظ وي ،پداسې حال کې چې په معنی یې هم نه پوهیږي .فقهاء پدې متفق دي چې فقیه النفس هغه چاته ویل کیږي چې که هغه مقلد هم وي، خو باید چې معلومات او اطلاع یې زیاته ،نفس او ادارک یې غښتلی او د سلیم فقهي ذوق خاوند وي ،

.دفقه دویم تعریف:دشرعي او عملي مسایلو او احکامو په مجموعه یا ټولګه یې اطلاق کیږي ،اودا اطلاق دهغې قبیلې نه دی چې اطلاق دمصدر وي او اراده ترې حاصل بالمصدر وي لکه پدې آیت کریمه کې چې: هَذَا خَلْقُ اللّهِ} (۱) أيْ مَخْلُوقُهُ.

هغه الفاظ چې دفقه سره مرادف وي:

الأَلْفَاظُ ذَاتُ الصِّلَةِ بِلَفْظِ فِقْهٍ:

لَفْظُ " الدِّينِ ":

٥ - يُطْلَقُ لَفْظُ الدِّينِ لُغَةً عَلَى مَعَانٍ شَتَّى ، فَهُوَ مِنْ قَبِيلِ الأَلْفَاظِ الْمُشْتَرَكَةِ. وَالَّذِي يُهِمُّنَا فِي هَذَا الْمَقَامِ هُوَ بَعْضُ هَذِهِ الْمَعَانِي الَّتِي تَتَّصِلُ بِمَوْضُوعِنَا ، وَهِيَ الْجَزَاءُ ، كَمَا فِي قَوْلِهِ تَعَالَى { مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ } (سورة الفاتحة / ٤) وَمِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ - جَلَّ شَأْنُهُ - : { قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ يَقُولُ أَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَدِينُونَ } (سورة الصافات / ٥١ ـ ٥٣) أَيْ لَمَجْزِيُّونَ. وَمِنْهَا الطَّرِيقَةُ ، وَمِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى : { لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ } (سورة الكافرون / ٢) وَمِنْهَا الْحَاكِمِيَّةُ كَقَوْلِهِ تَعَالَى : { وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ } (سورة الأنفال / ٣٩) أَيْ حَاكِمِيَّتُهُ وَانْفِرَادُهُ بِالتَّشْرِيعِ. وَمِنْهَا الْقَوَاعِدُ وَالتَّقْنِينُ وَمِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى : { قَاتِلُوا الَّذِينَ لا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلا بِالْيَوْمِ الآخِرِ وَلا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ } (سورة التوبة / ٢٩) وَقَوْلُهُ تَعَالَى : { شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ } (سورة الشورى / ١٣) فَهَاتَانِ الآيَتَانِ تَدُلانِ عَلَى أَنَّ الدِّينَ هُوَ الْقَانُونُ الَّذِي ارْتَضَاهُ اللَّهُ لِعِبَادِهِ.

أَمَّا الدِّينُ اصْطِلاحًا فَإِنَّهُ - عِنْدَ الإِطْلاقِ - يُرَادُ بِهِ مَا شَرَعَهُ اللَّهُ لِعِبَادِهِ مِنْ أَحْكَامٍ ، سَوَاءٌ مَا يَتَّصِلُ مِنْهَا بِالْعَقِيدَةِ أَوِ الأَخْلاقِ أَوِ الأَحْكَامِ الْعَمَلِيَّةِ. وَهَذَا الْمَعْنَى يَتَّفِقُ مَعَ مَدْلُولِ لَفْظِ الْفِقْهِ فِي أَوَّلِ الأَمْرِ كَمَا تَقَدَّمَ ، فَيَكُونَانِ - بِهَذَا الاعْتِبَارِ - لَفْظَيْنِ مُتَرَادِفَيْنِ.

پدې عبارت کې دفقهي مترادف کلمات ذکرشول ، چې فقه ددين او شريعت سره په اصطلاحي معنی ديوه مفهوم افاده کوي ، بيا ددين لغوي معنی وليکل شوه ، چې دين په لغت کې په ډيرو معناووراځي ، لکه چې څو يې دادي سزا ، طريقې ، حاکميت قواعدو او تقنين داسې نور... خو په اصطلاحي معنی سره دين چې دفقه سره مرادف دی ، پدې تعريف سره يې ترادف راځي ، چې دين عبارت دی له هغو احکامو څخه چې څښتن تعالی دخپلو بندګانو لپاره شريعت ګرځولی وي ، عام له دې څخه چې هغه چې له عقيدې سره اړه پيدا کوي ، که له اخلاقو سره او که له عملي احکامو سره وي ، چې پدې اعتبار بيا دفقه سره ترادف لري ،

لَفْظُ " الشَّرِيعَةِ ، وَالشِّرْعَةِ ".

٧ - الشَّرِيعَةُ فِي اللُّغَةِ : الْعَتَبَةُ وَمَوْرِدُ الشَّارِبَةِ ، وَمِثْلُهَا شِرْعَةٌ. وَعِنْدَ عُلَمَاءِ الإِسْلامِ تُطْلَقُ عَلَى مَا يُطْلَقُ عَلَيْهِ اسْمُ الشَّرْعِ. وَمِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى : { ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِنَ الأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لا يَعْلَمُونَ) سورة الجاثية / ١٨ وقَوْلُهُ تَعَالَى : { شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ } (سورة الشورى / ١٣) فَهَاتَانِ الآيَتَانِ تَدُلانِ عَلَى أَنَّ الدِّينَ هُوَ الْقَانُونُ الَّذِي ارْتَضَاهُ اللَّهُ لِعِبَادِهِ.

لنډ مطلب : شريعت په لغت کې د دروازې درشل ((العَتَبَةُ (مُحَرَّكَةً) : أُسْكُفَّةُ البابِ أو العُلْيا منهُما))او داوبو دڅښونکيوځای يا داوبو چينې (ويكون ظاهراً مَعيناً لا يُستَقى بالرِّشاء/تاج العروس) ته وايي ، او دعلماوو له نظره هغه څه ته ويل کيږي ، چې دشريعت اطلاق په هغه باندې کيږي ، لکه په مذکوره آيت شريف کې کې همدا مفهوم پروت دی......

لَفْظُ " الشَّرْعِ ":

٦ - أَمَّا لَفْظُ شَرْعٍ فَهُوَ مَصْدَرُ شَرَعَ لِلنَّاسِ كَذَا ؛ أَيْ سَنَّ لَهُمْ كَذَا ، ثُمَّ اسْتُعْمِلَ هَذَا اللَّفْظُ فِي الْمَشْرُوعِ ، فَيُقَالُ : هَذَا شَرْعُ اللَّهِ ؛ أَيْ مَا شَرَعَهُ اللَّهُ وَسَنَّهُ لِعِبَادِهِ . وَمِنْهُ قَوْلُهُ تَعَالَى : { شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ } (٣) وَالشَّرْعُ فِي اصْطِلاحِ عُلَمَاءِ الإِسْلامِ : هُوَ مَا سَنَّهُ اللَّهُ لِعِبَادِهِ مِنْ أَحْكَامٍ عَقَائِدِيَّةٍ أَوْ عَمَلِيَّةٍ أَوْ خُلُقِيَّةٍ. وَبِهَذَا يَتَبَيَّنُ لَنَا

أنّ لَفْظَ " شَرْع " مُرادفٌ لِلفظَي الدّين وَالفقه بِالاعْتِبارِ السّابِق ، وَإنْ كانَ لَفْظُ " شَرْعٍ وَدِين " يُعْتَبَرانِ لَفْظَيْنِ عامّيْنِ بِالنّسْبَةِ لِلمَعْنَى الّذي اسْتَقرّ عَلَيْهِ رَأْيُ الْمُتَأخّرِينَ مِنَ الأُصُولِيّينَ وَالْفُقَهاءِ .

خلص مطلب: د شرع لفظ مصدر دی ،چې دیوې طریقې او منهج په معنی سره راځي ،او په اصطلاح کې هغه اعتقادي ،اخلاقي او عملي احکام دي ،چې الله ﷻ خپلو بندګانو ته دیوه شریعت او قانون په بڼه وضع کړي وي ،نو ددې څخه په ډاګه شوه ،چې د شرع لفظ دمخکینې اعتبار له مخې دفقه او دین له الفاظو سره مرادف دی..

لَفْظُ " التّشْرِيع : "

- ٨ التّشْرِيعُ لُغَةً مَصْدَرُ شَرّعَ ، أيْ وَضَعَ قانُونًا وَقَواعِدَ . وَفي الاصْطِلاحِ هُوَ خِطابُ اللهِ تَعالَى الْمُتَعَلّقُ بِالعِبادِ طَلَبًا أوْ تَخْيِيرًا أوْ وَضْعًا وَمِنْ هُنا يَنْبَغِي أنْ يُعْلَمَ أنّهُ لا حَقّ فِي التّشْرِيعِ إلا لِلهِ وَحْدَهُ ، كَقَوْلِهِ تَعالَى : { إنِ الْحُكْمُ إلا لِلهِ يَقُصّ الْحَقّ وَهُوَ خَيْرُ الْفاصِلِينَ } (سورة الأنعام / ٥٧) فَلَيْسَ لأحَدٍ - كائِنًا مَنْ كانَ - أنْ يَشْرَعَ حُكْمًا ، سَواءٌ ما يَتّصِلُ بِحُقُوقِ اللهِ أوْ حُقُوقِ الْعِبادِ ؛ لأنّ هَذا افْتِراءٌ عَلَى اللهِ ، وَسَلْبٌ لِما اخْتَصّ بِهِ نَفْسَهُ : { وَلا تَقُولُوا لِما تَصِفُ ألْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذا حَلالٌ وَهَذا حَرامٌ لِتَفْتَرُوا عَلَى اللهِ الْكَذِبَ إنّ الّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللهِ الْكَذِبَ لا يُفْلِحُونَ مَتاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذابٌ ألِيمٌ } (سورة النحل / ١١٢ ، ١١٧)

وَرَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلّمَ - مَعَ عُلُوّ مَكانَتِهِ - لَيْسَ لَهُ حَقّ التّشْرِيعِ وَإنّما لَهُ حَقّ الْبَيانِ ، وَعَلَيْهِ واجِبُ التّبْلِيغِ : { يا أيّها الرّسُولُ بَلّغْ ما أُنْزِلَ إلَيْكَ مِنْ رَبّكَ وَإنْ لَمْ تَفْعَلْ فَما بَلّغْتَ رِسالَتَهُ } (سورة المائدة / ٦٧) وَيَقُولُ تَعالَى : { وَما أنْزَلْنا عَلَيْكَ الْكِتابَ إلا لِتُبَيّنَ لَهُمُ الّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ } ( ) وَكَقَوْلِهِ تَعالَى : { وَأنْزَلْنا إلَيْكَ الذّكْرَ لِتُبَيّنَ لِلنّاسِ ما نُزّلَ إلَيْهِمْ وَلَعَلّهُمْ يَتَفَكّرُونَ } (سورة النحل / ٤٤)

وَهَذا ما أجْمَعَ عَلَيْهِ الْمُسْلِمُونَ قاطِبَةً ، بَلْ أجْمَعَتْ عَلَيْهِ الشّرائِعُ السّماوِيّةُ كُلّها ، وَلَمْ يَشِذّ عَنْ ذَلِكَ إلا الّذِينَ رَفَضُوا الانْصِياعَ إلَى شَرائِعِ اللهِ جُمْلَةً وَتَفْصِيلا .

وَسَنُبَيّنُ - إنْ شاءَ اللهُ - ذَلِكَ بِالتّفْصِيلِ فِي الْمُلْحَقِ الأُصُولِيّ ، مُبَيّنِينَ الْمَذاهِبَ وَالأدِلّةَ الّتِي لا تَدَعُ مَجالا لِلشّكّ فِي أنّ الْحُكْمَ لِلهِ وَحْدَهُ .

. **لنډ مطلب**: تشریع د شرع مصدر دی ،د قانون او قواعدو وضع او تدوین ته وايي او په اصطلاح کې دا د الله ﷻ هغه خطاب دی ،چې د بنده ګانو سره اړه لري، د طلب ،وضع او تخییر له حیثه ،نو ددې ځایه مناسب داده ،چې معلومه کړای شي ،چې په تشریع کې د الله ﷻ نه په غیر د بل چا حق نشته ،لکه الله ﷻ چې هم فرمايي ژباړه :حکم به نوي مګر یوازې الله ﷻ ته به وي حق بیانوي او هغه ښه فیصله کوونکی ذات دی) نو هیچا ته ددې حق نشته چې کوم حکم تشریع کړي، عام ددې نه چې په حقوق الله پورې اړه لري ،که حقوق العباد پورې ،ځکه دا الله ﷻ پورې افتراء ده ،او د هغه څه سلب دی ،چې هغه ځان ته مختص کړی دی، د حضرت پیغمبر ﷺ دلوړ شان او ستر مقام سربېره بیا هم ورته د تشریع حق نه و حاصل ،بلکې د بیان حق ورته حاصل و ،او د تبلیغ کولو نه د تشریع ،دا هغه خبره ده چې ټولو مسلمانانو پرې اجماع کړي، بلکې پردې د ټولو اسماني شرایعو متفقه اجماع ده ،مګر هغه خلک به دا اجماع نه مني چې د الله ﷻ د شرایعو د التزام رفض کوي تفصیلاً یې نه مني یا اجمالاً....

نور بیا ......

دفکري اوفرهنګي یرغل

په وړاندې زموږ ځواني

سيد سعيد

په ګران هيوادافغانستان باندي دامريکايې پوځي يرغل سره څنګ کي فکري اوفرهنګي يرغل هم پيل شو ،دې هراړخيز تاړاک اونيواک ډيري مادي اومعنوي شتمنۍ راڅخه وتروړلې .که يرغلګروپوځيانواوداخلي ملګروېې له يوې خوازموږدغم اوخوښۍ پر محفلونوبمونه وشيندل ،خوښۍ يې په غم اوغم يې په غمونوراتبديل کړ ،له بله پلوه يې بيادفکري انحراف په موخه دکارل مارکس ،انګلز ،ډاروين ،ادم سميت ،شيکسپير ،ګاليله ،دانته ،تولستوي او.....بويني اوشوريدلي ايډيالوژۍ اوتيورۍ دشهکارواثاروپه نوم راته وژباړلې اوهمداکسان يې راته دبشر دفکراوفرهنګ سرلاري معرفي کړل .

لويديځوال عموماًاو دسيکولريزم دمکتب لارويان خصوصاپه هرڅه کي خپله درنه اودبل سپکه وايي، خوکله ناکله دخلګودتېرايستني لپاره دتمدنونوديووالي، داديانوترمنځ دزغم اودمذاهبودمساوات شعارونه هم ورکوي .دوی خپلي سياسي ،عسکري اوادبي ستېي چي اکثره يې دخوراتېټ اخلاقي اواجتماعي کرکټرلرونکي وواودي دټول بشريت سرلاري تلقينوي ،خو دبشريت رښتوني استازي اوخواخوږي ترهګرنوموي ، ان دبشريت سترلارښوداوناجي حضرت محمدمصطفی صلی الله عليه وسلم يې ترهګرونوماوه ،تګلاره ،سنت اوپيروي يې انتهاپسندي ګڼي، قران کريم يې په ځلونووسوځاوه، لنډه داچي ددوی چي څه په وس کي وو(ډالر ،ټوپک اوقلم)داسلام څخه دخلګوداړولواوداسلامي قوانينودپيکه ښوولوپه موخه يې داسي بې دريغه وکارول چي ښايې دنړۍ په تاريخ کي يې ډيرکم سارۍ وليدل شي .

پردي پال فرهنګيان دخپلوغربي اوشرقي اربابانودانګکلونواوتوهماتوپربنسټ داسلام کامل او شامل دين هم ترميم ته اړګڼي نعوذباالله من ذالک ،په اسلامي

شعایروتمسخر کوي اوپه دیني لارښوونکوپوري خاندي ،په ملااوطالب پسي يې ډول ډول سپکونکي افسانې جوړ کړي ،دوی ډیر کوښښ کړی اولاډيرلګيادي چې ددیني راهنمایانواوولس په منځ کي دکرکي اوبې اعتمادۍ تخم وکري ترڅوخپل اصلي هدف (لادینیت)زموږپه اسلام پاله اوجهادپاله خاوره کي پیاده کړي .

ښکېلاک ته چوپړ وهونکي اديبان ،فرهنګيان اوفیلسوفان !! تر دې حده ددیني ،علمي اواجتماعي معلوماتوله فقرسره لاس وګريوان دي چي نه له خپله انده یوه سیاسي سکالوتحلیلولی شي اونه هم له خپله مغزه کوم ادبي ،فلسفي اوفکري مبحث څېړلی شي ،دوی دهغوخادمانوپه څېر دي چي سرداران اوارباباڼ يې هرڅه ورته راوړي بې چون وچراخولې پکي وهي اوبیادبادارپه مدحه شخوندوهي . دوی چي په سیاسي ،ادبي اوحتی ټولنیزومسایلوکي کوم مصطلحات کاروي ډیرځله خويې په معنی هم نه پوهیږي.ښايي ددوی د همدې غربت له امله به وي چي خپل ولس ،ارزښتونواوتاریخ ته د بادارله کفري اواستعماري عینکوګوري هغوی چي اسلام ،مسلمانانواوباالخصوص مجاهدینوته هررنګه بدالقاب کاروي دوی يې په استعمالولو کي بې دريغه سخاوت کوي اومجاهدینوپسي بدردنه ويل دخپلوولي نعمتانونمک حرامي ګڼي .

دغرب دفکر ي اوفرهنګي لاټيانوله لوري دیرغلګروغندنه ،دمجاهدینوستاینه ،دارزښتونوساتنه ،داصیل افغان فرهنګ یادونه اوپه مجموع کي دخپلواکۍ ګټلومبارزه په ناتعریف شوې ترهګرۍ سره تعبیریږي ،کوم بااحساسه شخص که د اسلامي ارزښتونو دفاع اودملي نوامیسو ننګه کوله ،په تېره په اصلاحي اوجهادي اصولواوفرایضو يې باوردرلوداوعمل يې پرې کاوه، دفرهنګي لاټیانوپه قاموس کي دپرمختګ دښمن اودپردیوګټوساتونکی بلل کیږي .

همدارنګه کوم ورونه چي اخلاقي اوجهادي مضامين اواشعارليکي ددوی په ژبه دپردۍ جګړې (جهاد)اورته لمن وهي ،تروریستان تقديروي ،پردی کلتوررایجوي ،خوکه دهمدې ښاغلو فرهنګپالو چي ځانونه دوطن اوفرهنګ په غم غمجن ګڼي !!څېرې اوعمل وليدل شي دمسلمان اوافغان ګومان به ورباندي ونه کړې !،ځکه نه يې خبري اولباس دافغان په شان دی اونه يې صورت اوکردار.په سرپګړۍ پرزنه تارنه لري په غاړه کمیس پښوکي شلوارنه لري .

په اصل کي همدافرهنګپال اوادیبان !! دفرهنګي یرغل پوځیان اومستخدمین دي ځکه شپه وورځ لګيادي پردي افکاراوفرهنګ واردوي، رواجولوته يې دلته د لاډيري زمینې برابرولوهڅي کوي اوپه ډیری بې شرمۍ سره ځوانان ورته تشویقوي .

دوی پرون هم دازادۍ اوترقۍ په خیال پلونود کمال اتاترک اوبیادمارکس اوډاروين دفرضیواونظریو په پیروي خپل خلک ،ارزښتونه اونوامیس سپک کړل اونن هم دادي دډیموکراسۍ دتعمیل په موخه خپل موروپلارښکنځي ،په دیني مقدساتو،مذهبي دودونواوپه تېره داسلام په ترټولي لوړې څوکي (جهادفي سبیل الله)پوري ملنډې وهي .

جهادداسلام هغه اوچت اوباارزښته شعاردی چي دولسونودفلاح اوصلاح رازپکي پروت دی ،دملتونودعروج اوزوال دتاریخ پاڼې مومخ ته پرتې دي کومولسونوچي جهادکړی نه یوازي داچي خپل هویت ،تاریخ اوفرهنګ يې ساتلی، بلکي لاډیرسرلوړي شوي هم

دي اوچاچي جهادته شاورګرځولې نور څه چي حتي دوجوداثارېي معدوم شوي دي.

زموږپه ټولنه کي ځيني خلک دفکري اوفرهنګي يرغل بيخي احساس هم نه کوي اويوشمېربياداسي وي چي دفکري اوفرهنګي چپاواوانحراف بويونه حس کولای شي خومبارزه ورسره کول مسؤليت څه چي صرف يوعادي کار هم نه ګڼي ،دوی ليکوال ،داعيان اوشاعران دټولني وزګار اوياحداکثر کمزروي غړي اوملګري ګڼي ،پداسي حال کي چي هغوی په پرله پسې توګه بې خوبۍ ګالي، خولې تويوي اودزړه په وينودخپلوشعايرو،اقدارو،نواميسواومنافعوڅخه دفاع کوي ،ددښمن پټې دسيسې افشاء کوي ،تيوريګاني يې نقدوي اوځوانا ن يې مقابلې ته بيداراوچمتوکوي .

په تاسف سره دهغوکسانوډيری هم چي دفکري اوفرهنګي تجاوزپه مهلکوپايلو پوهيږي ،اضراراوچلنجونه يې ښه ورته څرګنددي ،داوسني فکري اوفرهنګي تهاجم په وړاندي درواني مقابلې په ميدان کي نه ترسترګوکيږي حتی په ډيروپخوانيونوموتومبارزينوکي خوداوسني هراړخيزيرغل سره دمقابلې اشتهاهم نه ښکاري . طبعي ده دکوم شي خطرات چي جدي ونه نيول شي نودمقابلې فکربه ورسره له کومه شي ؟!،دوی فکرکوي چي داددښمن موسمي شعارونه دي دموسم په بدلون سره خپله محوه کيږي ،خوواقعيت داچي ددې پديدوترشاشپه اوورځ ځواکمن لاسونه اوګڼ مغزونه لاس پکاردي. نوددومره لوی خطرپه وړاندي لاس ترزني کښېناستل اوتش په ننداره کولوځان خلاصول ددين ،ځان ،ملت اووطن سره ستره جفااوپه لوی لاس دهلاکت وکندي ته ځان غورځول دي .

لکه څنګه چي دنظامي يرغل سره مقاومت په قلم نشي کيدای پوځي وسايل غواړي ،همداراز دفکري اوفرهنګي تجاوزمقابله په ټوپک ناشونې ده ،دفکري اوفرهنګي جګړې په محاذکي قلم اوکتاب داسي مثبت رول لوبولی شي چي زهري اوزروي وسلې ورته عاجزه دي ،ځکه وسلې خلک وژلی شي خوخپلولی يې نشي، مګرفکري مبارزه اووسايل يې کله يو ې خواباطلي مفکورې وژلای شي نوله بلي خوابيامتنفرشوي زړونه فتح کولای شي، تياره اذهان تنويرولای شي اوخلک له معنوي مرګه ژغورلای شي .

دفکري اوفرهنګي يرغل سره دمبارزې په ارت ميدان کي په مختلفوډولونوله بيلابيلولاروڅخه دين اووطن ته خدمت کيدلای شي لکه ادب ،فرهنګ ،هنر ،اوصحافت او..... داسلامي امت ځوانان پراسلامي نړۍ په تېره زموږپرټاټوبي باندي دصليبيي نړيوال تهاجم اوهراړخيزيرغل پرضد هرومروبايدپه يوشکل داشکالومبارزې ته راوړاندي شي ،علماء ،دعات ،اديبان ،ليکوال ،ژوناليستان اوشاعران بايددادب اوصحافت په بيلابيلوژانرونوکي تحقيقي اوتخليقي ليکني اوپنځوني وکړي ،دغه رازهنرمندان اونطاقان بايدپه مشروع طريقه جهادي اواصلاحي ترانې ،غزلونه اونظمونه زمزمه اوديکلمه کړي .

خلاصه داچي هرمسلمان بايد خپل استعداد،مال ،وسايل اومسلک که په هره برخه کي وي داسلام څخه ددفاع اوخپاروي لپاره په کارواچوي ، دنوې ټکنالوژۍ مختلف النوع وسايل اوپه تېره دفکري اوفرهنګي جګړې په ډګرکي داعلام اوابلاغ الات بايدددښمن پرضدپه ښه اوپراخ ډول وکارول شي.

دامریکا او ایران د نژدیکت راتلونکې پایلې؟

رحیمي

له څولسیزو اوږده سیاسي بحران اوجنجالونو وروسته ایران اوشپږځواکمن هېوادونه (امریکا ، بریتانیه ، فرانسا ، روسیه ،چین اوجرمني) په مذاکراتو اوناسته کې دایران داټومي پلان محدودولو په سر په یوه شپږ میاشتینۍ مؤقت تړون سلاشول ، جینوا کې ددغه تازه توافق له مخې به ایران دخپلو یورانیمو غنې کول تر ۵ سلنه پورې محدوده وي اود۲۰سلنه یورانیموذخایر به له منځه وړي او هم داوبو په لویه کیمیاوي پروژه کار په ټپه دروي ،په کومه چې دایران لخوا سملاسي ترکار لاندې ده ، سربیره په دې ایران به داټومي وسلو نړیوالو څارونکو ته دخپلو اټومي بټیو نه هره ورځ دلیدلو فرصت هم په واک کې ورکوي.

ددې ګامونو په بدل کې به له ایرانه ځنې نړیوال اقتصادي بندیزونه پورته شي او په یوشمې نورو کې به نرمښت راشي ، دهغو په سبب به ایران ته خواوشااوو ملیونه ډالر په لاس ورشي.

ددې تړون بل جالب اړخ دادی چې ایران دامنیتي موخو لپاره دکیمیاوي وسلو جوړولو کوښښونه له کومې اندیښنې پرته کولی شي.

د کتونکو په اند: په دې تړون سره جوته شوه چې دایران اوسوریې سره دامریکا مخاصمت واقعي نه ؛بلکې تردېره نمایشي دی.

ددوئ په فکر اوس دغه تاثر نورهم قوي شو، په سوریه کې دبشار الاسد رژیم له لورې ولسي قتل عام اوله بشري حقونو دهغه ښکاره اوپربنډو سرغړونو په اړه دامریکا دومخې سیاسي منافقت ډېرپټ ندی ، دایران او امریکا ترمنځ ددې تړون وروسته اندیښنه شته چې امریکا نه یوازې دسوریې قصاب(بشار الاسد) په شا وټپوي، بلکې سوریه کې دپاڅونوالو اودهغه دمخالفینو په ځپلو کې به هم له هغه سره مرسته وکړي.

سره ددې چې دنړۍ یوشمېر هېوادو ددغه تړون هرکلی کړی اومثبت پرمختګ یې ګڼلی اوداسرایل لورې یې مخالفت شوی ،کناډا ، سعودي عربستان اوخلیجي هېوادو یې هم په اړه خپلې اندیښنې په ډاګه کړې دا راز ځیني شنانديي په دې نظر دي:چې دغه تړونبه امریکاته فرصت په لاس ورکړي چې هغه ایران پخپلو لومو کې ښکېل کړي ،اوپهراتلونکي کې وربانديې خپلې غوښتنې تحمیلې اومني، دهغوئ په اند بل به دې سره دایران اتومي پلان په بشپړه توګه خنثا اوله منځه ویوړل شي او په دې کې دبري وروسته امریکا شاید ګاونډي هېواد پاکستان باندې داخظارونو له لارې فشار ډېر کړي اوهغه هم په ورته توګه مجبورکړي چې خپل اتومي پلان محدودولو په اړه دامریکا غوښتنې اومني، که څه هم دپاکستان اټومي پلان منل شوی پلان دی اودغه هېواد په نړیوال توګه داټومي ځواک له صلاحیت

لرونکو هېوادو څخه يودی ، بل پاکستان ګومانه کېږي چې دامريکا دغسي فشارونوته په اسانه غاړه کېږدي ،ولې پاکستان اوهند دوه قوي سيالان دي، چې ترمنځ ئې څو ځلې جنګونه هم شوي ، خامخابه هغه دامريکا دفشار په صورت کې دهند اټومي صلاحيت ته په ګوته نيونه له ځانه دفاع وکړي چې دپاکستان لپاره اټومي پلان محدودول داسي دي لکه دهند په وړاندې شکست منل،اوداخبره دپاکستان لپاره دمرګ اوژند سوال دی، چې شايد په اړه به يې هيڅ معامله ونکړي ، البته افغانستان کې دامريکا پوځي شتون څنګه چې دافغانستان په خير ندی، هم داسي افغانستان دګاونډيو هېوادو لپاره هم شايد په خير نشي تمام ، ، دهغوئ په اند :دايران لخوا دغه ترون دايران داستقلال لپاره هم هيڅکله له قوي جټکې کم ندی، که څه هم ايرانيان باورلري چې دوئ خپلو ملي ګټو ته په پام دغه هوکړه کړي

دتړون وروسته اوباما وويل : چې په دې تړون سره منځني ختيځ او ټوله سيمه خوندې شوه.

بې له شکه که څه هم ډېری کتونکي په دې باور دي چې په دې سره به ايران له يواځيتوب ووځي ، او له ګاونډيو سره به يې اړيکې پراخ او هم قوي شي ، په سيمه کې داقتصادي ملګرتيا لپاره نور فرصتونه ورته لاس ورشي خو دا هم يقينې ده چې افغانستان کې دامريکا دنورولسو کلو لپاره پوځي شتون او له ايران سره دامريکا نزديکت شايد خپله دايران افغانستان ، پاکستان ، اوسعودي عربستان لپاره ښه پال نشي ،بلکې وربادې منفي اغيزې ولري.

امريکا اونور هېوادونه دپټومذاکراتو وروسته ايران سره مؤقت جوړجاړي ته رسيدل، دايران داتومي پلان څخه دمحروميت معنا لري ، بل لورته په راتلونکې دکرزي وروسته داسي بريښي چې د شمال ټلوالې نوبت هم راغلی وي ، څودخپلو ډالروپر مټ هغه دخپلو نورو موخو لپاره وګوماري لنډه داچې که دسيمې اومنطقې ټولو هېوادو دامريکا يانو د ارادو مخنيوي لپاره يونشول افغانستان کې دامريکا پوځي موجوديت او دايران سره دامريکا نزديکت شايد ښه تمام نشي .

د(۳۹) مخ پاته

ولې امريکا غواړي دلته خپله مفکوره په زوره تحميل کړي، حال داچې افغانان سل په سلو کې ټول داسلام دمبين دين پيروان دي، مسلمانان دي، ووربادې داسلام دبقا لپاره شريعت ځنې مسؤليتونه لازم کړي چې خامخا دهغو سرته رسول فرض دي.

داسلام په حکمونو کې ددفاعي جهاد حکم دومره لوی اهميت لرې، چې د دين دضروري عقايدو وروسته بل هيڅ حکم ،هيڅ فرض هيڅ رکن اوهيڅ عبادت هغومره مرتبه نلرې، کومه چې دفاعي جهاد لرې، په قرآن اوحديث کې ځای په ځای راغلي چې دمسلمانانو ژوند په همدې عمل پورې موقوف دی، ترڅو چې په مسلمانانو کې دجهاد جذبه پاته وه اوپه دې لار کې هر مسلمان خپل ټول ژوند او خپل مال قربانولو ته تيار وي، دنړۍ هيڅ قوم په مسلمانانو غلبه نشي موندلی، هر کله چې دمسلمانانو دننه دغه جذبه مړه شوه,له هم هغې ورځې څخه به دمسلمانانو زوال اوقومې مرګ شروع شي، په دې لړ کې قرآن پاک ديهودو مثال وړاندې کړی چې تر څو په يهودو کې اعتقاداً اوعملاً دا جذبه ژوندۍ وه، حکومت او عزت دهغوئ په برخه و، کله چې هغوئ په عيشونو او راحتونو مبتلی شول، جهاد يې پريښود ، له دايمي عزت اوغلبې څخه محروم شول، هم داسي که نن خدای مکړه افغانان دامريکا په وړاندې چوپ اوناست پاته شول،جها د ته يې شاکړه، دوئ به نورهم ذليل اوخوار شي د عزت، خپلواکۍ استقلال او ازادۍ پشان دلويو نعمتونو څخه به محروم شي، نن مونږ وينو افغانان پخپل هيواد کې څوک خپلې خوښې او ارادې ته نه پريږدې وربادې تحميلي پريکړې او ارادې تپي، خپل واک اوحکومت نلرې، دهېواد دټولو کليدې چارو واک دامريکايانو سره دی، دهېواد ټول مهم هوايې ډګرونه اوبندرونه دامريکايانو لاس کې دي دافغانستان هوايې فضا او دالوتنو کرښې امر يکا کنټرولوي ، افغانان ورته محتاج دي، دهغوئ دغلامانو دلاس لاندې دي ، بايد ټول ولس ددې شته حالت په درکولو يوقوي عزم اوتصميم ونيسي د خپل ملې وقار او اسلامي ارزښتونو د خونديتوب لپاره دې دامريکا يانو په ضد پورته شي ، دجهاد اودهېواد دازادۍ دعلمبردار اسلامي امارت متې دې مضبوطې کړي ،خدای مهربان دی دافغان ولس داشته محکومانه حالت به بدل کړي او ورته به په صليبي دښمن لويه فتحه اوغلبه نصيب کړي.

پای

د ترکي پارلمان کې حجاب پر کمالیزم بل ملامتونکی ګوزار

حسن مومند

دترکي پر کرغېړن سیکولرزم نظام دګوزارونو په لړ کې یو بل ګوزار هم رامنځته او په ډېر جرأت ۴ وکیلانې په حجاب کې پارلمان ته راننوتې او پېدې توګه یې کابو ۹۰ کلونه وړاندې پدې هېواد کې پرحجاب لګېدلی بندیز ددولت دټولونه په سترې اداري کې په عملي ډول مات کړ

دسیکولرزم معنا چې کله په لادینیت یا بی دینۍ وشي نو زموږ په اسلامي ټولنې کې ټول هغه افراد چې ځانونه سیکولر ګڼي دنارضایت اظهار کوي او وایې چې دا دسیکولرزم معنی نده، دا معنی یې هغه څوک بیانوي چې دسیکولرزم په معنی نه پوهېږي ،دسیکولرزم معنی داده چې دولت د خپلو وضع شویو اصولو له مخې په خپلو ټولو چارو کې ازاد وي ، مذهب په دولتي چارو کې هیڅ دمداخلې حق ونلري او نه هم دولت کوم مذهبي اصل، قانون یا لارښوونې ته جواب ورکونکی یامسئول وي ، همدا راز ددولت دحاکمیت ترلاندې ټول خلک به دعقیدې او فکر په خپلولو اوهم به دعبادتونو او خپلو مذهبي رسوماتو په اړه آزاد وي ، دولت به حق نلري چې دچا په شخصي عبادت او مذهبي رسوماتو کې مداخله وکړي ،،

په اسلامي هېوادونو کې چې څوک دغسې سیکولرزم غواړي نو په لادینیت یې تعبیرول او بی دیني ویل ورته ځکه سمه خبره ده چې دا ددین په صفت داسلام له منلو څخه انکار او په بل عبارت دا ویل دي چې نه اسلامي نظام شته او نه د ژوند په ټولو څانګو کې اسلامي لار ښوونې شته ،بس اسلام یو مذهب دی او یوازې دعبادت طریقې ورښایې حال دا چې الله تعالی په خپل کتاب قرآن عظیم الشان کې اسلام دین ګڼلی

مسلمانانو ته یې ددین په صفت اسلام غوره کړی او ددین په صفت یې قبلول ددوئ مسئولیت ګرځولی دی.

سیکولر طبقه چې دسیکولرزم کومه معنی بیانوي سره له دې چې دا دبی دینۍ مترادف دی خو په نامسلماني نړۍ کې دمېشتو مسلمانانو او داسلامي نړۍ هغو مسلمانو ولسونو ته چې پرې ظالم ، جابر او ګمراه دیکتاتوران مسلط دي یا وو دغسې سیکولر نظام هم غنیمت دی ځکه چې لږ ترلږه په عباداتو او خپلو مذهبي رسوماتو کې خو به ازادي ولري خو متأسفانه چې په نړۍ کې د کومو هېوادونو نظامونه سیکولر ګڼل کېږي ، حاکمان یې ځانونه سیکولر بولي او دسیکولرزم پورته ذکر شوې تشریح کوي هغوئ په عمل کې هیڅکله هم دغسې سیکولرزم ته خپله وفاداري نده ثابته کړې، په قول او عمل کې یې ډېر لوی تضاد دی او دډېر لویو دروغو ښکار دي .

دا موږ منو چې دنامسلمانو لپاره که اقلیت وي او که اکثریت عملاً داسې سیکولرزم په نا اسلامي اوسلامي نړۍ کې شتون لري او ورنه ښه په خلاص مټ مستفید کېږي خو ددې سیکولرزم نه چې دمسلمانانو دګټې پورته کولو خبره راشي نو دیک بام ودو هواء خبره شي او دسیکولرزم ټول اصول هم تر پښو لاندې شي او دظلم او جبر نه ډکو هغو پرېکړو ته مسلمانان اړایستلی شي چې پکې دسیکولرزم داصولو سره سراسر مخالفت وي .

د لویدیځ په ځینو هېوادونو کې مسلمانانو ته دجومات ډېر اشد ضرورت وي او بیا بیا ددولتونو نه د نویو جوماتونو جوړولو غوښتنې کوي خو دولتونه اول اجازه نه ورکوي او چې په ډېره مشکله اجازه ورکړي نو

پـرې دمنـارو نـه لګولـو ترڅنګ پـه لسګونو داسې قیـودچې لـه مخې یې دجومات جوړېدل کـابو ناشوني شي ؛ پـه جومـاتونو منـارې یـوائې ددې لپاره وې چې پـرې دنـورو ودانیـوو نـه دجومـات امتیـاز وشي او خلکـو تـه معلومه شي چې دا عامه وداني نه بلکې دمسلمانانو عبـادت خانـه ده ،دا بې ساه کانکریټي شیان هیڅ کوم دولت ،ددولت کړنلارې دچا عقیدې اوفکر ته تهدید نـه شي جوړېدای خـو بیـایې هـم دمسلمانانو پـه جومـاتونو نـه پرېـږدې اوپـدې پلمـه ونـړول شـوې چې داوچتـو منـارو پـه شـتون کې دسیکولر لویدیځ افق په اسلام مشرف کېدونکی ښکاري .

په دولتي سطحه دمنارو دړنګولو داقـداماتو سـره سم کـابو پـه ټولو غربي هېوادونـو کې دمسـلمانانو پرضـد دنفـرت او تشـدد نـوې څپـه راپورته شوه،دلویدیځ په ګڼو هېوادونو کې جوماتونو ته خطرونه متـوجې دي ،وربانـدې مسلسلې حملـې کېـږي ،سوځـول کېـږي ،پـه دیوالونـو یې داسلام او مسلمانانو پسې بدې ردې لیکل کېږي او مسلمانانو تـه د روانـې تکلیف رسولو په موخه جوماتونو ته دخنزیر غوښې ورغورځول کېږي .

دمنـارو ړنګولونـه پـس دفرانسې پـه شـمول داروپـا پـه ګڼـو دسیکولر نظامونو نه برخمنوهېوادونو کې دمسلمانو مېرمنو ستر ،پرده یا سـرونه پټـول قـانوني جـرم ګـرځـول شـویدی، کومې مېرمنې چې سـرونه پټوي له دندو ګوښه کولای شي ، بازارونو کې یې سپکاوی کېږي او پـرې دحملو کولو پېښې هم ورځ تربلې زیاتېږي .

لویدیځه نړۍ دبشري ازادۍ او مساوات سترې سترې دعوې کوي خو په عمل کې هورې مېشتو مسلمانانو ته دحال په ژبه داوایي چې دلتـه یـوائې دغلامـۍ پـه قبلولـو کـې ازاد یاسـت ،کـه دخپـل مـذهب ،کلتور ،تاریخ ،دژوند کولو دطرز او طریقو په ژوندي ساتلو اصرار کوئ نو لویدیځ به یې باغیان ګڼي او دلته به دژوند تېرولو حق نه لـري اګـر چې دا یې دپلرونو اونیکونو وطن وي.

نـو لنـډه دا چـې لویدیځـه نـړۍ خـو ځـان سـیکولر بـولي او دسیکولرزم تعریف داسې کوي چې دولت به دخلکو په مذهبي چارو کې مداخلـه نـه کـوي ،خـو داسـلام او مسـلمانانو پـه اړه بیـا خبـره بـرعکس ده،دولت دمسلمانانو په ټولو مذهبي چارو کې مـداخلې کوي تـردې چې مداخله یې دمسلمانو مېرمنو په مذهبي تشخص او دجوماتونو دتعمیر په ساخت او ډیزاین تـه رارسېږي .

دا نه دحقیقي سیکولرزم سلوک دی او نـه هـم تحریـف شـوی عیسویت خپل متبعین دېته هڅوي نو داویل پرځای دي چې لویدیځوال نه عیسویان دي او نه هم په حقیقي معنو کې سیکولر دي بلکې دوئ ټول نسل پرستان طاقت پرستان او داسلام دښمنان دي او پر اسلامي نړۍ هم دسیکولرزم په نوم جابر او ظالم نظامونه مسلط کول غـواړي چې ژونـدۍ بېلګه یې ترکیه ،مصر او یو شمېر نور عربي هېوادونه دي .

دړومبي نړیوال جنګ نه پس چې په ۱۹۲۳م کې کمال اتـاترک عثماني خلافت ړنګ او دهېواد دنظـام پـه توګـه یې سیکولرزم پـه ترکې مسلط کړ ، دسیکولرزم په نوم مسلط شوي نظام کې چې څرنګه په دولتي چارو کې دمذهبي لار ښوونو بوی هم جرم ګڼل کېدلو نو پکار وه چې ولس دخپلې اسلامي عقیدې لرلو او اسلامي تشخص ساتلو او په شخصـي ژوند کې دخپلو دیني لار ښوونو ژوندي ساتلو کې ازاد پرېښودل شـوي وای خـو داسې ونـه شـوه،دکمال اتـاترک دسـیکولرزم ړومبۍ حملـه پـه اسلام او داسلام په شعایرو وه، کمال اتاترک چې دنوې او مترقي ترکې دجوړولـو په نوم دترکې تهذیب او ثقافت په څومره بې رحمۍ ترپښو لانـدې کـړ هغه دترکې دتاریخ یو ډېر تور باب ګڼل کېږي ،داسلامي شعایرو پرضـد داقداماتو لړۍ پر اذان دبندیز لګولو پورې او دمسلمانانو ددینـي تشـخص دلـه منځـه وړلـو پـه لـړ کـې خبـره دسـړو دسـرونو نـه دپګړیـو ، خولیـو او دمېرمنو له سرونو نه دټیکرو دلرې کولو ترحده راورسېده .

پـه ۳۰ او ۴۰ لسیزو کې دترکې دمسلمانو مېرمنو لـه سـرونو جبراً ټیکري لرې کړای شول او هیڅ یوې مېرمنې په کـومې دولتـي اداري کې دسر پټولو حق نه لرلو .

دکمالیزم مسلط کېدو نه ترننه ری پبلکن پیپلز پـارټی نـومي دسیکولرستانو ګوند او دمېرمنو دحقوقو دساتنې په نوم دغرب پـه ډالـرو چلېدونکې ایـن جي اوګـانې وایـې چې مېرمنـو تـه ټیکـری یـا بوکره ورپـه سرول دمېرمنو استحصال او ددې نښه ده چې ګوا کې مېرمنې دسـړو یـانې پلار او ورور او مېړه ملکیت دی ،لـه حـده زیـات دجسم پټولـو معنـی داده

چې مېرمنې هر سړي ته ديو داسې جارح په نظر ګوري چې ورنه دټول ځان پټول ضروري وي،،

دنومـوړي سـيکولر ګونـد او يـادو ايـن جـي اوګـانو دا شـعار ګرځېدلی و چې حجاب دپرمختګ په وړاندې لوی خنډ دی خو چې دکمال اتاترک دنوي ترکې دبنسټ ايښودلو او ددين نه لرې والي دترکې ټولنې ته هره خرابي او بدي ورداخله کړه ، شراب څښل ، سود ، قمار ، زنا ، رشوت ، غبن ، بد امني ، اختلاس ، او اداري فساد يکې اوج ته ورسېدلو چې له امله يې ترکيه په هرلحاظ دتنزل ښکار او ددې وړ وګرځېده چې دمر دبيمار اصطلاح ورته وکارول شي .

دترکې باشعوره ولس پدې پوهېدلو چې کماليزم ددې ترڅنګ چې ترکيه يې دخپل اسلامي او ملي تشخص نه بې برخې کړه دهر ډول تنزل سره يې هم مخامخ کړه نو ځکه دې ولس په خپلې خوښې او خپلې ارادې اسلامي لار ښوونو ته دېرته نږدې کولو سفر پيل کړ او سره دډېرو پرتو خنډونو دمنزل پرلور په ډېرې تېزۍ مخ په وړاندې ولاړل .

دترکې مسلمانې مېرمنې پدې حقيقت ښه پوهېدلې چې دبې سترۍ سره بدکاري ملګرې ده ، څرنګه چې په قديم جاهلي دور کې دبې سترۍ له امله زنا دټولنې نه جاکېدونکې برخه وه نو همدا راز نوی جاهليت هم دمېرمنو دبې ستره کولو له لارې ددوئ عصمت او عفت لوټ کړ ،او دحجاب پرېښودلو له امله دمېرمنو په حرمت او عزت کې ډېر زيات کموالی راغلو ،کورنی نظام ړنګ شو ،او مېرمنې دکور دمحفوظو او مصئونو چارديواليو نه په راوتلو دسړو دجنسې خواهشاتو دپوره کېدلو لپاره يو بې قدره او بې اهميته شي وګرځېد.

څرنګه چې دلويديځ حق موندونکو او حق پالونکو مېرمنو ددې بدبختيو نه دنجات موندلو په موخه داسلام قبلولو لار غوره کړه او هره يوه يې چې مسلمانه شوه بيا يې ټيکری له سره کوز نکړ او ښه په جرأت وايې چې خپل ځان په حجاب کې ډېر مصئون او محفوظ محسوسوي ؛ نوهمدارنګه دترکې مسلمانو مېرمنوداحقيقت درک کړ چې حجاب يې دژونداصل متاع دی ، هغه متاع چې ورنه محروميت له هرڅه محرومې کړې نوځکه يې ترلاسه کولو لپاره هر ډول قربانئ ورکړې .

هو! فطرت انسان خپل اصل ته ورګرځوي ، په ۳۰ او ۴۰ لسيزو کې ترکيه کې تقريباً حجاب بيخي له منځه تللی وخو لږه موده پس يانې په ۶۰ مې لسيزې کې بېرته دترکې په ښارونو کې داسې مېرمنې ترسترګو شوې چې ټيکری به يې په سر وچې له نېکه مرغه فطرت ته دېرته راستنېدو دا احساس ورځ تربلې قوي شو چې دقوت ښېي يې نن په پارلمان کې هم راښکاره شوې .

په ترکې دمسلط شوي سيکولرزم په نتيجه کې درامنځته شويو ټولو بدبختيو او هرډول تنزل نه دنجات په موخه يواځې مېرمنو نه بلکې دترکې دمسلمانانو اکثريت اسلام ته دبيا نزدې کېدلو سفر پيل کړ په ډېر هوښيارتوب مخ په وړاندې ولاړل او هغه وخت راورسېد چې په ترکې کې په ۱۹۷۰ او ۱۹۸۰ کې داسلام خوښو بنسټ کېښودل شو ، رفاه ګوند رامنځته شو او دترکې ولس چې دښي او کيڼ اړخو دواړو سيکولر ګوندونو دخيانتونو خودغرضيو ،لوټمار رشوتونو بداخلاقيو ،ظلمونو او اداري فساد نه ډېر سخت تنګ شوي و نو په مختلفو وختونو کې يې داسلام خوښو ګوندونو قدرت ته درسولو هڅې وکړې خو متأسفانه چې هرځل دترکې بې دينه فوځ نه يواځې دا چې اسلام خوښي يې قدرت ته رسېدلو ته نه وو پرېښي بلکې دا مشران يې زندانونو ته استولي او ددار په تختو يې راځړولي دي ،تردې چې دطيب اردګان او عبدالله ګل په لاس جوړ شوی اې پي کې يانې دعدل او پرمختګ ګوند د ۲۰۰۲ په عامو انتخاباتو کې واک ته ورسېدلو او چې تېر ټول حالات يې مخې ته وو نو دفوځ سره دښکرونو اړمولو نه يې ځان وساتلو ؛ داقتصادي مشکلاتو نه دهېوادراويستل ، دقامي خزانې ساتنه ، سم کارول او دولس خدمت يې خپل شعار وګرځاوه او دعملي کولو لپاره يې په ډېر اخلاص ملټې راونغښتې چې پکې يې ډېر ستر برياليتوب هم په برخه شو.

دملي خزانې لوټمار او بې ځايه استعمال مکمل مخنيوی وشو ،بدامني چې دهېواد په مرکزي ښارونو او اطرافو کې ډېره زياته شوې وه مخه يې ونيول شوه ،دقماربازۍ ټولې اډې له منځه ولاړې ،دښارونو دپاکۍ ته ډېره توجو وشوه ،دناوړه اقتصادي حالت نه دهېواد دراويستلو لپاره جدي ګامونه پورته شول بې کاره شويو تنانو ته دکار موندنې په هيله سترې ګټورې پروژې پيل شوې چې په نتيجه کې يې دهېواد دکرنسۍ قيمت پورته شو ،پر ترکې دنړيوالو مالياتي ادارو ټول قرضونه

یې ورخلاص کړل تر دې چې د آی ،ایم ،ایف زېښناکګړي یهودي اداري دپورونو نه یې هم ترکې ته نجات ورکړ ، ترکیه په خپلو پښو ودرېده او هغه ترکیه چې په اقتصادي لحاظ دنړۍ په وروسته پاتې هېوادونو کې شمېرل کېده دومره اقتصادي وده یې وکړه چې ړومبی یې دنړۍ د ١٦ سترو اقتصادونو په لست کې نوم شامل شو او اوس دنړۍ د ١٠ سترو اقتصادونو څخه یو دی .

طیب اردګان دمخالفینو انتقادونو او اعتراضونو ته په جوابونو ورکولو او ورسره بحثونو کې دوخت ضایع کولو نه ځان وساتلو خوددوئ له لورې د ۲۰۰۸ او بیا د ۲۰۱۱ په عامو انتخاباتو کې دعدل او پرمختګ ګوند دکامیابولو له لارې دترکې ولس پدې ولسي محاکمو کې مخالفینو ته عملي جواب ورکړ .

ددې ترڅنګ چې طیب اردګان داسلامي نړۍ نه دېرې شوي ترکې بیا اسلامي نړۍ ته دنږدې کولو او په هېواد کې دننه داسلام نشأة ثانیه اواسلامي بیدارۍ لپاره کوم کوښښونه وکړل فهرست یې ډېر ستر او ګټې یې زموږ مخې ته دي چې بیانول یې یوه مستقله مقاله غواړي .

په هېواد کې دننه داسلامي نشأة ثانیه دهڅو نتیجه ده چې په کومې ترکې کې چې ۹۰ کلونه وړاندې په حجاب مکمل بندیز لګېدلی و نن په هماغه ترکې کې پارلمان ته ۴ وکیلانې په حجاب کې ورننوتې دا هماغه پارلمان دی چې ۱۴ کاله وړاندې ترې یوه وکیله له دې امله په زور ویستل شوې وه چې ټیکری یې په سر و؛ دهغه مهال لومړي وزیر بلندایجوت ورته ویلي و چې دا دولت ته دچلنج ورکولو ځای ندی ،دا مېرمن باید خپل حدود وپېژني ،،

دا څلور واړه مېرمنې سږ کال دحج دمقدسې فریضې دادا کولو لپاره حجاز مقدس ته تللې وې چې ددې سپېڅلي سفر نه دراستنېدو نه پس یې حجاب له سرونو ندی کوز کړی ،په دوئ کې یوې مېرمنې خبریالانو ته وویل :څه به خپل ټیکری هیڅکله هم له سره کوز نکړم ځکه چې ټیکری په سرول اونور مذهبي رسومات ادا کول زما او زما درب ترمنځ معامله ده ، زه امید لرم چې ټول خلک به زما دپرېکړې احترام وکړي او خپل رب ته زما دعبادت کولو په وړاندې به خنډ نه شي ،،

دترکې لومړي وزیر طیب اردګان پدې هکله وویل : داسې هیڅ کوم قانون نشته چې پارلمان ته په حجاب کې دمېرمنو راتلل منع کوي ،موږ باید دخپلو خویندو دپریکړو احترام وکړو ځکه دوئ هم دپارلمان غړې او ولسي نمایندګانې دي .

بل لور ته طیب اردګان دا اعلان هم کړی چې په پوهنتونونو کې به انجونې او هلکان یو ځای نه اوسېږي زموږ دولت دا هر څه په ډېرې سختۍ سره څاري.

دمخالف حزب ری پبلکن پیپلزپارټۍ مشر دطیب اردګان پدې فرمان دخفګان اظهار کړی او دطیب اردګان نه یې دخپلې وینا وضاحت طلب کړی.

د پارلمان یو سیکولر غړي ویلي دي چې دعدل اوپرمختګ دګوند له لورې ترکیه دراسخ العقیده اسلامي هېواد جوړولو کوښښونه په ډېرې ملفوفې طریقې خو په تېزۍ سره روان دی ،،

اوس داسې ښکاري چې ترکیه دیو اسلامي فلاحي دولت دمنزل پرلور په ډېرې تېزۍ پړاو نه رالنډوي او پدې لار کې پراته ټول خنډونه دشګو دبندونو په څېر له منځه ځي .

څه نه داوایم اونه مې ویلي چې طیب اردګان ترکې کې اسلامي انقلاب راوستی اویایې ګینې سیکولر نظام اوقانون کې ډېر ستربدلونونه رامنځته کړي ؛ موږ ټول پدې پوهېږوچې داساسي قانون له مخې سیکولرزم ته ژمنتیا دهر دولت مسئولیت دی اودتخلف په صورت کې فوځ ددولت ړنګولواختیارلري ځکه خو طیب اردګان تل سیکولرزم ته ځان ژمن بولي ؛ څه یواځې دا وایم چې دترکې دتېرې څه دپاسه یوې لسیزې حالت دوړاندو ۷ کرغېړنو لسیزو په پرتله ډېر ښه دی اوداچې دجبر داساسي قانون اوپر سرېې دسیکولر فوځ دزوړندې تورې ترسیوري لاندې چې کوم پرمختګونه وکړل نودا ډېر څه دي .

...څو ۵۷ قیادتونه سالم نه وي...

فرهاد اتل

حقیقت دی چې دکایناتو خالق په مسلمانانو بې شمېره مهرباني کړې ،له اندونیزیا نیولې تر مراکش خواره غځېدلي ۵۷ اسلامي هېوادنه نه یواځې له مادي ،بشري اوپریمانه وسایلو برخمن دي ، بلکې دنړیوالې سوداګرۍ تر ټولو مهمې سمندرې لارې هم په اسلامي هېوادو تېرېدې .

افسوس په دغو ۵۷ اسلامي هېوادو کې یو هم دکفرې ښکېلاک له مونګلو ازاداو خپلواک ندی ،اوټول استعمار دخپلې غلامۍ په لومو کې تړلې دي.

دا وجه ده، چې نن سبا هر ځای کې مسلمانان دګڼو ستونزو او مشکلاتو سره مخ دي ، ظالمو کفرې قوتونو ظلمونو او ستمونو په مسلمانانو زمکه سورتنور کړې.

هغه مسلمانان چې دنیا کې دکفارو له لخوا دظلمونو اوبریدو نښه دي ، دنورو هېوادو مسلمانان ځانونه دهغوئ په غم غمجن نه ګڼې. ترې بې پروا دي ، ور سره مرستې او کومکونه خو نه ،دهغوئ دنجات لپاره د دعاوو په غوښتو هم سترې کېږي. دې چلند

ته پام دښمنان پرته له کوم ډار مسلمانان ځوروي اوخپلې فیصلېورباندې په زور مني

ددې وجه داده نن سبا دمسلمانانو تعلق دخپل دین سره تش په نا مه پاتې دی ، دا مفکوره چې دژوند لپاره خدای یو نظام را استولی، مغلوبه شوې ، په زیاترو هېوادو کې مسلمانان د وطن ، ژبې او سمت تعصبونو تقسیم کړې، داسلام اومسلمانۍ دعوې باو جود په اسلام عمل نکوي .

که دمسلمانانو اجتماعي قوت ژوندی وای نه به افغانستان صلیبي عسکرو قبضه کړی و ، نه به فلسطین اوکشمیر کې په مسلمانانو ظلمونه کیدل دعراق اوشام مسلمانان به په اورونو کې نه و تړلي ، برما کې به مسلمانان دبوداییي درندګانو بربریت نه داړل، په مصر ،بنګال اونورو کې به بې دینان مسلمانانو ته عذاب نه ګرځیدل .

ددوسوه کلو راهیسي اسلامي هېوادوکې استعماري قوتونو مونګلې خښې کړې ،اګرکه په ظاهره هغوئ ازاد منل شوي خو په عمل کې ازادنه دي ، استعمار چیانو داسلامي ملکو څخه

داسلامي كلتور نښې باسي په ځاى يې ورته خپل پليت كلتور راوړى دى.

له دې بدمرغيو نه دمسلمانانو دنجات لارداده چې ځانونه داستعمار له قبضې راوباسي اودايمان پ قوت خپل پلانونه خپله جوړ كړي.

بل لورته اسلامي حكومتونه دغربيانو قوي لاسو هنو په وجه د اقتصاد په ميدان كې ديته اړيستلي چې ټوله تكيا په غربيانو وكړي.

كه دمسلمانانو اجتماعي قوت ژوندى واى نه به افغانستان صليبي عسكرو قبضه كړى و ، نه به فلسطين اوكشمير كې په مسلمانانو ظلمونه كيدل دعراق اوشام مسلمانان به په اورونو كې نه وتړلي ، برما كې به مسلمانان دبودايي درندګانو بربريت نه داړل، په مصر ،بنګال اونورو كې به بې دينان مسلمانانو ته عذاب نه ګرځيدل .

په ٢٠١٢ م كې دزمكې په كره دميشتو انسانانو شمېر ٧٪٥ مليار د حساب شوى ، په دې كې دمسلمانانو شمېر ١٪٦٠ مليارد وو ، داد ټولې نړۍ دنفوسو ٢٣ فيصده جوړوي.

داحقيقت پخپل ځاى شته ، چې په ټوليز ډول اسلامي هېوادونه دخارجي نړيوالو بانكونو نيبردي ١١١٥ مليار ده پوروړي دي ، سره ددې چې ددې پيسو څو چنده زياتې پيسې داسلامي هېوادو او مسلمانو شتمنو دغربيانو په بانكونو كې ايښې.

دلويديځوالو چالاكۍ ګوره هم دغه پيسې بيرته اسلامي هېوادوته دلوړې كچې سودونو په مقابل كې يې پور وركړي.

كه په تيرو دوه لسيزو كې اسلامي هېوادو خپل مادي وسايل په صحيح تو ګه استعمال كړي واى. په ځانګړي توګه دتعليم ، روغتيا ، تحقيق او پرمختګ شعبو ته يې دنړيوالونو معيارونو سره برابر پيسې ځانګړې كړې واى اوپه ښه شفافيت يې مصرف كړي واى ، هم يې دنوې اعلى ټيكنالوجۍ موندلو اود لاسته راوړو هلې ځلې تونديې كړي واى او اسلامي هېوادو پخپل منځ كې ملګرتيا ته وده ور كړي واى، نن ورځ به اسلامي هېوادو دترقۍ شرح فيصد په ټوليزشكل ٦٢٠٠ مليارده نه بلكې ١٨٠٠٠ مليارد ډالر وه. په دې حالت كې به اسلامي هېوادونه خوشال اوله بهرنيو پورونو خلاص وو، خپلې سياسي ،اقتصادي ، اوبهرنۍ پاليسۍ به يې خپله جوړولي

اوس د اسلامي هېوادو اقتصادي ، سياسي اوبهرنۍ پاليسۍ خارجيان جوړوي، وجه داده چې مسلمانان دبهرنيو هېوادو پوروړي دي ، كه هر هېواد دامريكا غوښتنې نه منې اوترې سرغړاوى كړي ، امريكا دهغه هېواد دخراب اقتصادي وضعيت او دبهرنيو پورونو په زور دهغه هېواد داقتصادي بحران سره لاس اوګريوان كوي ، داقتصادي اخطارونو په وجه هغه اړ كوي چې دامريكا غوښتنې ومنې.

دا راز داسلامي هيوادډېر مشران خپلو قدرتونو ته دطول وركولو لپاره امريكا او غرب ته عرضونه كوي ،له هغوئ كومكونه غواړي ، دا ددې خبرې ثبوت دى چې اسلامي دنيا اكثر هېوادونه پوره ازادې او خپلواكې نلري ، او دامريكا دمفاداتوحفاظت كوي.

امريكا چې دا مهال مسلمانانو سره جنګيګي بيا ډېر اسلامي هېوادونه داقتصادي اوسياسي اخطرانو له ډاره امريكا سره ملګري دي اودا كار قطعاً حرام دى ، بياهم ډېر هېوادونه دمسلمانانو خلاف پكې شريک دي.

موږ راپورونه اورو چې هر ورځ مسلمانانو دستونزو سره لاس اوګريوان كېږي ، ددښمنانو لخوا وهل كېږي ، تركومې چې مسلمانانو خپلو هېوادو كې سالم قيادتونه نه وي غوره كړي ترهغه وخته به مسلمانان هم داسي وهل اوټكول د ستونزو اومشكلاتو سره به مخ او دكافرانو دسازشو به خلاص نه وي.

تکرار حوادث تاریخی در افغانستان!

تکرار حوادث تاریخی در افغانستان!

لیکوال :میر عنایت الله آشفته

نگونبختی یک ملت زمانی تکرار می گردد که زمام داران، نخبگان و سیاست مدارانشاز تجارب گذشته چیزی نیا موخته باشند! پس ازهربار مبازات جانبازانه وخونبار ملت افغانستان؛ به دلایلی اختلافات ذات البینی خانواده های امیرانکشور، والیان، شخصیت های پُر نفوذ مذهبی، سران اقوام، خوانین و ملکان؛ بااخذ پول از خارجیان به امید رسیدن به قدرت؛ اسلاف خود را وابسته خاین، دینفروش، خاک فروش، آب فروش، وطن فروش، اجیر و بیگانه خوانده، حکومت مرکزی رابیشتر از پیش زیر فشار کشور یا کشور های مداخله گر قرار داده اند.

صرف نظر از هدر رفتن خون شهدای گُمنام وطن؛ بخش های بزرگ سرزمین ما ازمناطق سرحدی

کشور در اثربی اتفاقی ذعمای کشور و تفاهُمات بین روسیه تزاری وبریتانیا؛ از پیکر خاک ما جبراً جدا ساخته شده است.

بتأریخ ۸\۵\۱۸۷۹ امیر یقوب خان به اردوگاه سر ساموئل براون در « گند مک « حضور یافت، و در بیست و ششم همان ماه معاهدۀ ننگین گند مک توسط یقوب خان با قابلیت سیاسی و حرفه ای لوئیس کیوناری به امضا رسید. و بخش اول جنگ دومافغان و انگلیس؛ بدین گونه پایان یافت. بنابر شرایط معاهده، یعقوب خان به جدایی قلمروی که از جانب بریتانیه لازمی پنداشته می شد توافق کرد و تعهدنمود در سیاست خارجی مطابق صواب دید دولت بریتانیا رفتار نماید؛در حالیکه از طرف بریتانیا تعهدی دایر بر حمایت امیر در برابر تجاوز خارجی داده شد.مزید بر آن ترتیبی گرفته شد تا نمایندۀ انگلیس با تعداد متناسب ملتزمین درکابل مقیم شوند، و در صورتی که امیر مایل باشد، به عین شکل اجنتی در درباروایسرا بفرستند؛ برای پاسداری از منافع هر دو کشورهر زمان ازجانب دولتبریتانیا لازم شمرده شود، نمایندگان بریتانیایی با محافظان متناسب بایستبرای باز دید از سرحدات افغانستان آزاد باشند. برای اتباع بریتانیایی جهتتجارت صلح آمیز در داخل قلمرو

امیر ممانعت در میان نباشد؛ تاجران (انگلیسی (با نتایجبازی های خطرناک گذشته، پند و عبرت لازم

بیست مورد حمایت قرار گیرند، تسهیلات ترانزیت اموال تجارتی فراهم گردد، و راه ها در وضع خوب نگهداری شود؛ و . . . و کمک نقدی برابر مبلغ شش لکروپیه به امیر و جانشینانش پرداخته شود .

معاهدهٔ سه جانبه بین شاهشجاع، رنجیت سنگ و نماینده گورنر جنرال انگلستان در هند ۱۸۳۸. که به دلیلآگاهی هموطنان از تأریخ درد ناک کشور از تبصرهٔ اضافی؛ صرف نظر می گردد.

درسپتمبر ۱۸۹۳ امیر عبدالرحمان خان ونماینده هندبرتانوی معاهدهٔ ننگین ونام نهاد دیورند را به امضا رسانید. همچنین با سایر پیمان ها وعهد نامههای ظالمانه و تحمیلی کشور و ملت ما متضرر گردید.

این در حالیست که به هر سه امیر وعدهٔ همکاری، تهیه اسلحه، پرداخت پول، رابطه دوستانه و . . . داده شده بود، اما در نهایت، مخالفین هر سه امیر توسط دوستانشان حمایت گردیدند.

ادامه این وضعیت ناهنجار با تأسف طی چند قرن اخیر به شکلی از اشکال درهرم قدرت سیاسی کشور ما ادامه یافته و در هیچ مرحله " چه قدرت و حفظ آن دردست یک خاندان، یا احزاب خلق و پرچم و احزاب اسلامی یا صد در صد اسلامی، چه تحریک طالبان و چه ۱۲ سال اخیر حکومت غرق در فساد " سیاسیون ما از

درسپتمبر ۱۸۹۳ امیر عبدالرحمان خان ونماینده هندبرتانوی معاهدهٔ ننگین ونام نهاد دیورند را به امضا رسانید. همچنین با سایر پیمان ها وعهد نامههای ظالمانه و تحمیلی کشور و ملت ما متضرر گردید.

این در حالیست که به هر سه امیر وعدهٔ همکاری، تهیه اسلحه، پرداخت پول، رابطه دوستانه و . . . داده شده بود، اما در نهایت، مخالفین هر سه امیر توسط دوستانشان حمایت گردیدند.

نگرفته از همان شیوه نا مطلوب) بی اتفاقی، خود خواهی و نا عاقبت اندیشی) پیروی نموده و بیگانه گان مداخلهگر (که اکثراً ما خود عامل بوده ایم) مورد ملامت و سر زنش قرار داده ایم.

رامسفیلد وزیر دفاع اسبق امریکا در کتاب خاطرات خود مینویسد که ماتوانستیم در بدل پرداخت دو ملیون دالربه آیت الله سیستانی رهبر پُر نفوذمذهبی عراق با صدور حکم تکفیر به نفع ما؛جلو آشوب های بزرگ علیه قوایامریکا را درعراق بگیریم. حال صرف نظر از اینکه آقای کرزی چه منظوری دارد وشما هموطن محترم چه موقفی درقبال پیمان امنیتی با امریکا دارید؟ اما حضرتمجددی می فرماید: اگرعاجل امضاء نشود در همین یکی دو روز من استعفاء دادهبه یک کشور دیگرهجرت نموده و از دولت شکایت مینمایم.

هموطنان اسیر و درد مند، جوانان آگاه، شجاع و آینده سازان کشور، بهعقیده من قبل از هر مورد دیگر؛ یگانه راه بیرون رفت از وضع موجود، با توجهبه نیاز مندی های کشور، رفع اختلافات بین الافغانی، تحمل پذیری همدیگر، ازمنافع عُلیای ملی ما پاسداری نموده و از هر گونه افراط گرایی پرهیز کنیم. در خانه اگر کس است، یک حرف بساست

در امضای پیمان با امریکا چرا باید عجله شود؟

داکتر نبی مصداق

بعضی نویسنده گان سایت افغان جرمن از ابتداء تا امروز در مقاله پشت مقاله طرفداری از پیمان با امریکا را دلیل خوف از همسایه ها و ضرورت رونق و پیشبرد اقتصاد افغانستان دانسته اند. از همه زیاد تر، خدمت به امریکا را آقایان ولی احمد نوری از فرانسه و سید عبد الله کاظم از کلیفورنیا انجام داده اند. من هم مانند هر افغان میهن دوست، بیش از ۳۰ سال زندگی خود را وقف خدمت به وطن و مردم ستمدیدهٔ خویش کرده ام. اما نمیدانم که چرا یک پیمانی را که امریکا حاضر نیست در مقابل حملات همسایه ها از افغانستان دفاع کند و نمی خواهد عساکرش وقتی مرتکب جرمی در افغانستان شوند در محاکمه های ما مانند مجرمین دیگر جواب گو باشند،

به سرعت امضاء نمود؟ حالا که اثری از القاعده به گفته خود شان در افغانستان نیست، چرا برای

ده سال دیگر هم زنها و اولاد های ما را مجبور بسازند که برای شب به کوه ها بروند و یا در خانه های خود اذیت، بندی و کشته شوند؟ من میدانم که حتی آقایان نوری و کاظم خبردارند که پاکستان هفته چندین بار

کنرها ونورستان را زیر ضربات راکت های خود قرار میدهد. کجاست خصوصاً همین دو نویسندهٔ

"نامدار "سایت افغان جرمن که بگویند اگر امریکا امروز در مقابل تعرض پاکستان خاموش است وفردا که با ایران روابط اش اصلاح شود، شاید در صورت تعرضات ایران به افغانستان بیشتر سکوت اختیار نماید. پس چرا ما باید مشکلات خود را، خود حل نکنیم و از کسی دیگری توقع در این راه داشته باشیم؟ من چندین سفر به جاپان کرده وهم آکیناوا را به چشم باز دیده ام. هیچ امکان ندارد که عساکر امریکا جرایم را که در آنجا مرتکب میشوند در افغانستان هم تکرار نکنند. در آنوقت جواب آقایان نوری و کاظم برای ملت افغانستان چه خواهد بود؟ اگر افغانستان نتوانسته است که در ۱۲ سال گذشته به خاطر قتل هزارها زن و طفل معصوم در مقابل عساکر خارجی عملاً اقدامی نماید، چطور میتواند که با امضای این قرارداد مانع همچو اعمال شنیع و ضد بشری در ده سال آینده گردد؟ به ارتباط رشد اقصادی افغانستان به کمک امریکا، آیا میتوان اعمار چند سرک برای

مقاصد نظامی و تعمیر چند ولسوالی را در ظرف ۱۲ سال در زمرهٔ رشد اقتصادی محسوب کرد؟ به قرار محاسبه دوست بنده، پروفیسور اشرف غنی، ۴۷ ملیارد دالر پول های بازسازی مملکت به خارج انتقال داده شده است. چه مقدار ازین پول ها در ایجاد فابریکه های تولیدی و یا فارم های زراعتی و یا بالای کدام منبع عایداتی دیگری مصرف شده تا برای یک عده از هم وطنان ما کار و منبع عایداتی خلق کرده باشد؟ چه ضمانتی موجود است که در دوران ده سال آینده، امریکا این پول گزاف را دوباره به افغانستان برگرداند و در سکتور های تولیدی از آن به نفع مردم ما استفاده گردد؟ نمی خواهم سخن به درازا بکشد. میدانم که مخالفین مسلح میتوانند به مجادله خود عیله قوای بیگانه ادامه بدهند، باوجود اینکه بناغلی کاظم همچو مجادله را دشمنی و خیانت تلقی می نماید. افغانستان خانه شریک کلیه باشندگان این سرزمین است. من عقیده دارم که در صورت عدم موجودیت قوای بیگانه و برحسب پیشنهادات صلح که افغانهای وطن دوست طرح کرده اند، هم میهنان ما حاضر خواهند شد که مخالفت های خود را به اساس مساوات اسلامی و وطن دوستی پشت سر گذاشته و با مخالفین خود موضوعات را از طریق صلح آمیز حل و فصل نمایند. آقای نوری که در مقابل مقاله های شان از طرف مجددی دعوت شده بودند با االفاظ نهایت احترامانه از او یادآور شده اما جرئت نکردند متذکر شوند که جناب حضرت صاحب در محضر افغانستان و همه دنیا دروغ گفتند که اگر رئیس جمهور کرزی پیمان را امضاء نکند به طور احتجاج وطن را ترک می نماید!! در حالیکه "جناب" ایشان مریض بوده و از چند ماه بدین سو برای تداوی خود قصد همچو سفر را داشته است. من در قسمت اتکاء به خداوند و توانی به خود افغانها در سایر جا ها هم نوشته ام و بطور خاص تکرار میکنم که ما میتوانیم از هر نقطه نظر به خود متکی شویم، خصوصاً بعد از این سالهای مهاجرت که تا چه اندازه به قدر وطن و امکانات آن پی برده ایم. ما می توانیم آب های خروشان خود را به همسایه بفروشیم، ما می توانیم از گمرکات خود سالانه میلیارد ها دالر عاید داشته باشیم، ما میتوانیم از سرک های خود که آسیای مرکزی را با جنوب آسیا و شرق میانه وصل می کند، عاید قابل ملاحظه ای داشته باشیم، ما می توانیم از طریق تیلیفون ومخابرات بودجه مملکت را تکمیل کنیم و ما می توانیم تریلیون دالر عاید از معادن، تیل و گاز خود بدست آوریم. برای استفاده از این منابع ما به اشخاص فنی و ماهر ضرورت داریم . این را باید بدانیم که ما امروز بیش از ۲۵۰ هزار افغان تحصیل یافته به درجه دوکتورا و ماستر که با تمام علوم دنیای غرب آشنا هستند در خارج و داخل افغانستان عزیز داریم. من بعضی این جوان ها را درس داده ام و اگر ما بتوانیم ده هزار آنها را به افغانستان بیاوریم، تحول شگرفی در افغانستان پدید خواهد آمد. من ضمانت جلب شان را در صورتیکه زمینه کار و فضای امنیت که موجود باشد، میکنم .امروز بدون همسایه های ما، تقریباً تمام دنیا طرفدار آرامی و امنیت در افغانستان اند. ما میتوانیم از حسن نیت کشور ها مختلف مستفید شده و با اکثر ممالک تجارت و روابط حسنه برقرار نمائیم. کشور های دوست در مجالس بین المللی تا حد امکان با ما میباشند. پس ما نه از نگاه پرسونل ورزیده، نه ازطرفداری اکثریت بزرگ دنیا ونه هم از مدرک امکانات اقتصادی، بی بهره ایم. پس چرا از خود کفائی خود چشم بپوشیم؟

شهامت دارالافتاء

ډاکټر ذاکر نایک باره کې داسلامي نړۍ دستر علمي مرکز دارلعلوم دیوبند فتوی

ژباړه : سجاد

له هنده په وروستيو کلو کې يوه سړي ځان نړۍ ته دبريښنايې او چاپي ميډيا له لارې داسلامي عالم په توګه ښکاره کړ ، کرار کرار له ختيځه تر لويديځ وپيژندل شو ، دنړۍ ځو ژبو ته يې کتابونه وژباړل شول ، په مختلفو هېوادوکې يې په زيات شمېر مينوال پيداشو ل ، زمونږ هېواد ته دپيکه ديمکراسي راتلو وروسته هم ځني ليکوالو پښتو اوفارسي ته دنوموړي کتابونو په ژباړلو لاس پورې کړ، حال داچې ددغه ښاغلي په ويناوو اوخبرو داسلامي نړۍ علماء کلکې نيوکې لري.

ولې هيڅ يو تن ته محض دمطالعې په مټ او په ذهانت اسلامي عالم او محقق نسبت دتأمل وړدی ، ځو هغه دوخت له جيدو علماوو او استادنو زده کړه او استفاده و نکړي، ترهغې پورې د اسلامي علومو شرايط او اصول کماحقه نشې درک کولی، دغه ښاغلی ډاکټر ذاکر نايک نوميږي ، چې

زياتره عقايد اومعلومات يې جمهور علماوو دمسلک اوعقايدو سره په تضاد اوټکر کې دي، ددې لپاره چې زمونږ دهېواد هغه دوستان چې دعلم او کتاب سره مينه لري ، په دې اړه تيندک ونه خوري دلته دنوموړي ډاکټر صاحب د تيروتنو دآګاهې لپاره داسلامي نړۍ دستري جامعې (دارلعلوم ديوبند) د هغه فتوا متن ژباړه نشرته سپارو، کومه چې هغوئ دنوموړي په اړه صادره کړي ځو مسلمانان د کومې مغالطې ښکار ونه ګرځي.

دفتوا لمبر ۱۲۲ =۴۴۸ دارلعلوم دیوبند

ددارلعلوم دیوبند درنو اومحترمو مفتیانو ! زیدت معالي کم السلام علیکم

ځما پوښتنه داده چې ډاکټر ذاکر نایک صاحب څنګه سړی دی ؟ ایا دنوموړي عقاید داهل سنت والجماعت سره موافق دي ؟ په حدیث او دعظیم الشان قرآن په تفسیر کې دنوموړي رایه داعتبار وړده کنه ؟ هم دا راز په فقه کې نوموړي مسلک څه دی ؟ هغه دکوم امام مقلد دی ؟ مونږ که دنوموړي خبرو ته غوږ ږدو ایا په هغو عمل کولي شو کنه ؟ مهرباني به مو وي که راته قناعت ببنونکي ځواب ولیکئ !

رياض احمد (اله آباد)

عالیه پرنټرس اترسوئیا(اله آباد) هند

(دډاکټر ذاکر نایک صاحب په اړه زیاتې پوښتنې راځي ، دغه استفتاء هم ددې لړۍ یوه برخه ده ، چې پکې دډاکټر صاحب دعقیدې ، دهغه دفقهي مسلک ، او دقرآن اوحدیث په اړه دهغه دتشریحاتو په اړه د تفصیلي ځواب غوښتنه شوي ، له دې وجې دډاکتر صاحب دخپلو تقریرونو اولیکنو په رڼا کې دغې استفتاء ته ځواب لیکل کېږي)

بسم الله الرحمان الرحیم

حامداً ومصلیاً مسلماً

الجواب وبا الله التوفیق والعصمة

دډاکټر ذاکر نایک په وینااو کې له صحیح عقیدې انحراف ، دقرآن کریم په تفسیر کې خپله خوښه کارول، له ساینسي څېړنو څخه مرعوبیت، داسلام ضد غربي افکارو سره هم آهنګي، په فقهي مسایلو کې دسلفو صالحینو ، دامت جمهورو علماوو له لارې نه سرغړونې په څېر ګمراه کوونکې خبرې موندل کېږي، هم دا راز هغه دامت مسلمه دمجتهدینو ایمه وو له اتباع نه د ګرځولو ، دیني مدارسو او دیني علماوو په اړه دعامو خلکو بدګومانه کولو په څېر کوښښونو کې مصروف دی، لاندې دنوموړي دځینو ګمراه کوونکو خبرو ځومثالونه ولولئ :

۱ـ عقیده :

عقیده یو ډېر نازک څېز دی، پکې لږ لغزش هم کله دایمان لپاره خطر ګرځیدای شي ، په اړه یې د ډاکټر صاحب خبرې په لاندې ډول دي :

الف = وشنو اوبرهما په زریعه دالله بلل جایزدي

ډاکټر صاحب په یوه وینا کې وایي :

الله تعالي دهندوانو دمعبودانو په نومونو بلل جایزدي، لکه" وشنو" درب په معنی او"برهما" دخالق په معني دی ،ددې شرط سره یوځای چې د"وشنو" باره کې داعقیده ولري چې دهغه لاسونه څلور دي، او له بره مرغۍ وربانديې ناستې دي (اسلام اور عالمي اخوت ۳۳ مخ از ډاکټر ذاکر نایک)

حال داچې دعربې ژبې پرته په هغو الفاظو سره دالله بلل جایزدي، کوم چې تر الله پورې خاص اومختص دي ، له هغو پرته نور جایزندي ، نو "وشنو "او "برهما" چې دهندوانو شعار دی په هغو دالله (ﷻ) بلل څنګ روا کېدای شي ؟

(ب) دالله کلام کوم دی ؟ ددې معلومولو لپاره له ساینس اوټیکنالوجۍ استفاده ضروري ده.

ډاکتر وایي :

هرانسان په دې پوهېږي چې هغه مقدس کتاب یواځې دالله (ﷻ) کلام دی او که تاسي غواړئ معلومه کړئ چې کوم کتاب واقعې دالله کلام دی نوهغه له وروستۍ ازموینې یعنې دنوي ساینس او ټیکنالوجۍ نه تیر کړئ که هغه دنوي ساینس سره برابر و نو پوښه چې هم غه دا دالله تعالی کلام دی.

الجواب علي ثلاثين جوابا علي ان ذاكر الهندى واصحاب فكرة منحرفون ضلالا للشيخ يحي الحجورى

ددې کلام نه دډاکټر صاحب ګمراه کوونکي زړورتيا دکتاب الله په باره کې دهغه دفکري بې لارۍ هم داشان له نوي ساينس څخه دخطر تربريده مرعوب ښکاري ، کوم چې هره ثانيه پس بدلون مومي ، ساينسي څېړنې يې داسماني کتابونو بالخصوص دالهي کلام (قرآن کريم) دتول لپاره معيار ګرځولې، حال دا چې لوی دليل چې قرآن دالله تعالي کلام دی پخپله دعظيم الشان قرآن اعجاز دی، دکوم په زريعه چې الله تعالي ځای په ځای په قران پاک کې چيلنج ورکړی دی.

(ج) هرڅوک دفتوا ورکولو حق لري

ډاکټر صاحب وايي :

دهرکس لپاره فتوه ورکول جايزدي ، ولې دفتوه معنا ده رايه ورکول (ياده حواله)

دلته ډاکټر صاحب دفتوه ورکولو په څېر اهم کار ؛په کوم کې چې (دعلامه ابن قيمF په اند) مفتي دالهي حکمونو په بيانولو کې دکائناتو درب ترجمان وي ، دهغه په نيابت کې دلاسليک کولو مسؤليت ورپه غاړه وي.

لم تصلح مرتبة التبليغ بالرواية والفتيا الا لمن اتصف بالعلم والصدق واذا كان منصب التوقيع عن الملوك بالمحل الذى لاينكر فضله ولايجهل قدره فكيف بمنصب التوقيع عن رب الارض والسموات فحقيق بمن اقيم في هذا المنصب ان يعد له عدته ويتاهب له اهبته وان يعلم قدر المقام الذى اقيم فيه

په دين کې داري ورکولو څخه په نرم لفظ تعبير کول يوازې دځان لپاره نه بلکې دهر چا لپاره جواز ور کول دي ، او هغه دعظيم الشان قرآن دا ايت:

فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لاتعلمون يعنې که تاسي نه پوهيدئ نو دعلم دخاوندانو پوښتنه وکړئ او نبوي حديث :

من افتي بغير علمٍ كان اثمُه علي من اَفتَاه (اخرجه ابو داود في سننه : ۳۵۹رقم :۳۶۵۹۳ باب تفسير عن رسول الله ۲)

يعنې که کوم تن پرته دصحيحو معلوماتو فتوه ورکوي نو د ګناه وبال په فتوه ورکوونکي دی) بلکل له ياداېستلي

۲ = دعظيم الشان قرآن په تفسير کې له ځانه تشريح يعنې معنوي تحريف :

دعظيم الشان قرآن دتفسير معامله نهايتي نازکه ده ، ولې چې مفسر په ايات کريمه کې دالهي مرادتعين کوي، چې د الله (ﷻ) دامعنا مرادده ، له دې وجې دنا اهل سړي لپاره په دې وادي کې قدم ايښودل نهايتي خطرناک دی ، په حديث کې دي :

من قال في القرآن برأيه فاصاب فقد اخطأ (اخرجه الترمذی رقم : ۲۷۷۶)

يعنې چې کوم تن پخپل عقل تفسير وکړ اګرکه اتفاقا صحيح وي؛ بيا هم هغه خطاء کوونکي ګڼل ګيږي .

په يوبل روايت :

من قال في القرآن برأيه فليتبوأ مقعده من النار (اخرجه الترمذی ج ۵ص : ۱۹۹ :رقم ۲۷۷۶)

له دې وجې دمفسر لپاره ګڼ شرايط دي ، مثلاً :دقرآن په ټولو ايتونو نظر لرل ، دحديثو زخيري په اړه پراخ معلومات درلودل ، په عربي ژبه ، دهغي په قواعدو ،نحو وصرف ، اشتقاق ، فصاحت اوبلاغت په اړه ښه علم درلودل ،ترکومه ځايه چې دډاکټر صاحب خبره ده نو په هغه کې له يادو صفاتو څخه يوضروري صفت هم نشته ، نه هغه دعربي ژبي له قواعدو څخه کماحقه خبردی او نه دحديثو په زخيره باندې ژور نظر لري ، اونه دفصاحت اوبلاغت سره اشنادی ، (لاندې مثالونو څخه داخبرې معلومېږي) د تفسير په اړه دګمراهۍ کنده کې دپرېوتلو چې څومره اسباب دي مثلاً :درسول الله (۲) صحابه وو @ او تابعينو څخه دمنقولو تفسيرونو نه مخ

اړول ،دزماني له افکارو څخه مرعوبيت ، او دعظيم الشان قرآن موضوع ناسمه فهمول اوداسي نور په ډاکټر صاحب کې دننه بدرجه اتم شتون لري ، له دې چې لسګونه ايتونه دخپلي ناپوهۍ په وجه يې ناسم فهمولي ، لاندې دهغو څونمونې ولولئ:

(الف)

ايت کريمه : الرجال قوّامون علي النسآءِ په تفسير کې ډاکټر صاحب وايي :

خلک وايي چې "دقوام" لفظ معني ده يوه درجه لوړ؛ خو په اصل کې "قوام" د"اقامة" څخه وتلي دی دا"قامة"مطلب دی ودريدل؛ نو لهذا دقامة مطلب دادی چې نارينه په مسؤليت کې يوه درجه زيات دی نه په فضيلت کې ؛ (خطبات ذاکرنايک ص: ۲۹۵ فريد بک ډيپودلي)

ډاکټر صاحب دغرب دمساوات نظريې په ملاتړ کې دقرآني ايتونو تفسير دخپلي خوښي سره کولو ، په فضيلت کې دنارينه ديوه درجه لوړوالي نفي وکړه، حال داچې د امت لويو لويو مفسرينو په فضيلت کې دلوړوالي معني کړيده، لکه ابن کثير F د الرجال قوامون علي النساء ايت لاندې ليکلي : ای الرجل قيم علي المرأة ای هو رئسها وکبير ها والحاکم عليها موديها اذا اعوجت

يعني دنارينه حيثيت دهغه دميرمنې په وړاندې دحاکم اوسردار دی ، داړتيا په وخت کې ميړه خپلې ميرمنې ته مناسب تاديب هم ورکولي شي .

هم دا راز داايت کريمه : ولرجال عليهن درجةٌ په تفسير کې ابن کثير (F) ليکلي :

وللرجال عليهن درجة ای في الفضيلة في الخلق والمنزلة وطاعة الامر والانفاق واليقام بالمصالح والفضل في الدنيا ولأ خرة (۱\۶۰۲)

يعني ميړه په فضيلت ، رتبه ، اطاعت ، اونورو کې يوه درجه پورته دی

هم دا راز ډاکټر صاحب کړی تفسير ددې نبوي حديث : لوکنت امر احدا ان يسجد لاحد لامرت النسآء ان يسجدن لازواجهن (اخرجه ابو داود)

يعني که دالله (ﷻ) پرته بل چاته سجده کول جايز وای ، نوما به مير منو ته حکم ورکړی و چې هغوئ دې خپلو ميړونو ته سجدې وکړي ، خلاف دی ، له دې وجې که دواړه په فضيلت کې برابر وای اوميړه ته په ميرمن باندې هيڅ برترې نه وای په برخه ، نورسول الله (ﷺ) ميرمنو ته دخپلو ميړونو ته دسجدې پشان دنهايتي تعظيم حکم څنګه ورکړی وای

(ب)ډاکټر صاحب ... ددې پوښتنې " قرآن پاک کې شته چې دمور درحم دننه ماشوم دجنس په باره کې الله (ﷻ) علم لري ، خو اوس ساينس دومره ترقي کړيده، چې مونږ په آسانۍ سره دالټراسونوګرافي په زريعه د "جنين" تعين کولي شو ايا دا قرآني ايت د طبي ساينس خلاف ندی" په ځواب کې وايي :

دا صحيح ده چې دقرآن پاک د دغه ايت په مختلفو تشريحاتو او ترجمو کې ويل شوي چې يوازې الله (ﷻ) پوهيږي چې دمور په رحم کې دشته ماشوم جنس څه دی ؟ خو که ددې ايت عربي متن ملاحظه کړای شي نو وينو چې د دې انګليسي لفظ (sex) هيڅ عربي متبادل ندی استعمال شوی په اصل کې قرآن چې څه وايي هغه دادي چې په رحمونو کې څه دي ؟ دهغه علم يوازې الله سبحانه وتعالي ته دی، ډير و مفسرينو ناسمه فهمولې چې هغوئ دا معني اخيستي يوازې الله تعالي دمو ر په رحم کې جنس پيژني ، داسمه نده ، دا ايت دجنين دجنس لورته اشاره نکړي؛ بلکې ددې خبرې لورته اشاره کوي چې دمور په رحم کې د شته ماشوم فطرت به څنګه وي ؟ دخپلي مور اوپلا رلپاره به درحمت باعث وي او که دعذاب ..... الخ (اسلام پرچاليس اعتراضات ص ۱۳۰ ازډاکټر ذاکر نايک)

ډاکټر صاحب ته دلته دساینسي څېړنو څخه په مرعوبیت دراپیدا سرسرکې نیو کو څخه دځان ژغورلو لپاره دقرآن پاک بل ایت او دصحابه وو اوتابعینو څخه منقول تفسیر شاته په ګرځولو یومعروف معنوي انکار کړی دی ، په لویو لویو مفسرینو باندې تنقید او د هغوئ یې تغلیط کړی دی

ډاکټر صاحب چې کومه معني بیان کړې "ما "موصوله په عموم کې راځي اوګڼو مفسرینو دیوه احتمال په تو ګه دلومړۍ معنې په ضمن کې دهغې ذکر هم کړی دی، خو ددویمې معني انکار کول قطعاً صحیح ندی ، له دې وجې ډاکټر صاحب چې دکومې معني نفې کړیده دهغې لورته درعد سورة په لاندې ایت کې الله یعلم ماتحمل کل انثی وما تغیض الارحام وما تزداد (الرعد : ۸)

یعنې الله تعالي له هرڅه خبرلري هغه میرمن چې حمل لري اوهغه څه چې په کوم رحم کې کمې زیاتي کېږي ، اشاره کوي هم داشان مشهور تابعي او دتفسیر امام قتاده F څخه هم دغه معني مروي ده هغه فرمایې :

فلا یعلم مافي الارحام اذکر ام انثی .... الخ

یعنې دمودر په رحم کې چې نارینه دی که ښځینه ددې قطعي علم دالله پرته چاته نشته

هم دا راز ابن کثیر (رحمه الله) دخپل تفسیر د۶ټوک په ۳۵۵مخ ، علامه نسفي F په دمدارک په ۳ټوک ۲۲۶ مخ او امام شوکاني (رحمه الله) په فتح القدیر کې په ۵ټوک ۴۹۸مخ دپورته ایت هم دغه معني بیان کړې ، خو ډاکټر صاحب ددې اکابرو له بیان کړي تفسیر څخه انکار کړی او هغه یې ناسم تفسیر ګرځولي او له خپله ځانه کړې معني په قطعیت باندې مصردی

صحیح ځواب :

ددې ایت مقصد دالله (جل جلاله) غیب علم ثابتول دي، غیب علم په حقیقت کې هغه یقیني علم ته وایي : چې دکوم ظاهري سبب پرته مخامخ بې له کومې واسطي وي ، طبي آلاتو په واسطه طبیبانوته کیدونکي علم نه یقیني وي اونه بلا واسطه ، بلکې هغه خالص ظني او دآلاتو په واسطه حاصلیږي ، له دې وجې الټرا سنو ګرافي له لارې په ترلاسه کېدونکي ظني علم په وجه په قرآني ایت باندې هیڅ اعتراض وارد ندی

(ج)ډاکټر صاحب ددې ایت : یایها النبيُ اذا جاءک المؤمنت یبایعنک علی ان لایشرکن بالله شیئًا (ممتحنه : ۱۲) په تفسیر کې وایي :

دلته د "بیعت" لفظ راغلي ، او د بیعت په مفهوم کې زمونږ ننني انتخابات هم راځي ، ولې چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) دالله (جل جلاله) استازی او دهېواد مشر هم و؛ او د بیعت څخه مراد هغه دحکومت د مشر په حیث منل و؛ اسلام په هغه زمانه کې میرمنوته درایې ورکولو حق هم تفویض کړی و (اسلام میي خواتین کي حقوق از ډاکټر نایک)

دلته هم ډاکټر صاحب دایت ناسمې تشریح په کولو میرمنوته په انتخاباتو کې درای اچولو حق ثابتولو کوښښ کوي د بیعت په غرض رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ته د میرمنو را تلل داوسني دیمکراتیک طرز انتخاباتو قدیم شکل بولي، حال داچې جمهوریت دحقیقت نه چې کوم خلک خبردي ، هغوئ په ښه تو ګه پوهیږي ، چې دډاکټر صاحب دغه تشریح بالکل دواقعې خلاف ده ، او دعظیم الشان قرآن په تفسیر کې دخپل عقل بې ځایه استعمال دی ، ولې چې اوسني جمهوریت له مخې ټول واک لري ، چې دهېواد دمشر غوره کولو لپاره خپله رای ورکړي ، که په کوم سړي کثرت رایه اتفاق ونکړي هغه دهېواد مشر نشي کیدای ، که درسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره بیعت کول په حقیقت کې رایه اخستل و، نوایا هغومیرمنو (صحابیاتو) دا واک درلود چې دمشر په حیث یې درسول الله (صلی الله علیه وسلم) له منلو انکار هم کړی وو ؟

نوربیا